

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 6, TELEFON 55-22 DO 55-26. ROKOPISE SE NE VRAČAJO. IZHAJA V SA K DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSEKATNI ODDELEK LJUBLJANA, TELEFON 38-32, 38-33. POSTNI CEKOVNI RACUN V LJUBLJANI ŠT. 60 4045 08. OGLASI PO CENIKU. MESEČNA NAROČNINA 45 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

ZASEDANJE SVETA ZUNANJIH MINISTROV

Postopek za nemško mirovno pogodbo

Svet ministrov za zunanje zadeve je pričel sedaj razpravljati o poročilu namestnikov ministrov o pripravah za mirovno pogodbo z Avstrijo

Moskva, 21. marca. (Tass) Seji Sveta ministrov za zunanje zadeve dne 20. marca je predsedoval ameriški zunanji minister Marshall.

Prvi je govoril francoski zunanji minister Bidault, ki je med drugim izjavil:

»Francoska delegacija smatra za neobhodno potrebno, da se čim prej uvede poseben režim nadzorstva nad glavnimi panogami industrije in prometnih družb v Porurju. Gospod Bevin je sicer odklonil sprejem predloga o določitvi višine nemškega izvoza premoga, toda francoska delegacija upa, da angleško stališče v tem pogledu še ni dokončno. Ne smemo dovoliti, da bi bil premog, ki je temelj vsake vojne industrije, v tako veliki meri na razpolago Nemčiji. Francoska vlada ne želi, da bi ostala Nemčija še nadalje breme za davčne zavezance zasedbenih sil. Potrebe nemškega gospodarstva se morajo vskladiti z zakonitimi zahtevami zaveznih držav, ki uvažajo nemški premog. Zaradi tega je potrebno resno okrepiti zavezniki nadzorstvo nad razdeljevanjem nemškega premoga in jekla.

Glede splošne ravni nemške industrije je francoska delegacija mnenja, da proizvodnja zmogljivost nemške metalurgije ne sme v znatni meri prekoračiti 7.500.000 ton letno, kakor je bilo sklenjeno v marcu 1946. Ako bo potrebno zvišati splošno raven nemške proizvodnje, četudi bo Nemčiji potrebna večja količina jekla, ji bodo lahko Francija, Belgija, Luksemburg in druge evropske države naknadno dobavile potrebno količino materiala.

Glede gospodarske enotnosti Nemčije predlaga francoska delegacija, naj se namestnikom ministrov za zunanje zadeve poveri naloga, da določijo, kaj je razumljivo pod gospodarsko enotnostjo, in izdelajo predloge glede osrednjih organov Nemčije, ki naj bi bili ustanovljeni za izvedbo gospodarske enotnosti. Francoska delegacija končno pozdravlja soglasje Sveta

zunan. ministrov, da je treba pohiteti z izročitvijo nemških industrijskih podjetij na račun reparacij in gleda s simpatijo na izjavo Molotova, da je mogoče povečati izvoz premoga do zaželjene višine, omejiti povečanje industrijske zmogljivosti samo na mirovne potrebe in izdelati program reparacij, ki bi vključil tekočo proizvodnjo

Bevinova izjava

Na Bidaultova izjavljanja je angleški zunanji minister Bevin odgovoril, da britanska delegacija še nadalje negativno gleda na zahteve francoske vlade po določitvi konkretne količine izvoza nemškega premoga. Tudi glede na Porurje vztraja britanska delegacija pri svojem mnenju. Porurje spada v našo cono, je rekel, mi pa se sedaj ne strinjamo s tem, da bi se uvedel tamkaj poseben režim. Vojna zmogljivost Nemčije, kakor tudi njena mirovna zmogljivost sta odvisna od kontrole nad celotnim nemškim gospodarstvom pa tudi od rešitve političnih vprašanj. Zelo prijetno mi je mnenje Molotova, da smo pri razgovorih prišli do nekaterih splošnih zaključkov, na podlagi katerih lahko upamo, da se bomo lahko sporazumeli. Mislim, da je sedanje zasedanje Sveta ministrov v Moskvi najbolj važno zasedanje. Če se bomo sporazumeli, bomo rešili usodo Evrope na pametnih načelih in za dolgo dobo. Če pa se ne bomo mogli sporazumeti, tedaj dvomim, da bomo imeli možnost to napraviti pozneje.

Ameriški zunanji minister Marshall je nato izjavil, da bo Bidaultove pripombe, kakor tudi njegovo izjavo o izvodu nemškega premoga pazljivo proučil. Predlagal je, naj se prične razprava o gospodarskem režimu v Nemčiji, nakar naj bi bil dvodnevni odmor, da bi lahko ministri v tem roku proučili konkretne predloge in sestavili nove. Marshallovemu predlogu ni nihče nasprotoval.

Poročilo Višinskega

O sklepih namestnikov zunanjih ministrov in o vprašanjih, glede katerih se namestniki niso mogli sporazumeti

Nato je dobil besedo pomočnik sov. zunanje ministra Višinski, ki je poročal o delu namestnikov ministrov za določitev postopka pri pripravljanih mirovni pogodbi z Nemčijo in je izjavil med drugim:

»Nesoglasja, ki so bila v Londonu, so sedaj odstranjena. Listina, ki je posvečena pripravi mirovne pogodbe med zavezniki državami in Nemčijo, je dobila naslov: Postopek za pripravo nemške mirovne pogodbe. Mirovno pogodbo bo pripravil Svet ministrov za zunanje zadeve, ki zastopajo države, v katerih imenu je bil podpisani akt o vojaški kapitulaciji Nemčije.

Sprejet je bil predlog francoske delegacije, da bo imel Svet zunanjih ministrov naslednje štiri stalne odbore: za politično strukturo Nemčije; za ozemeljske izpremembe Nemčije; za gospodarsko reorganizacijo Nemčije in reparacije ter za razorožitev in demilitarizacijo Nemčije.

Namestniki so se sporazumeli tudi glede ustanovitve posvetovalne in informativne konference zaveznih vlad, ki je dobila naslednje naloge: 1. Redno obveščanje zaveznih vlad o pripravah za nemško mirovno pogodbo, pri katerih sodeluje Svet ministrov za zunanje zadeve. 2. Izročitev zaveznim vladam vseh listin Sveta ministrov za zunanje zadeve, ki se nanašajo na pripravo mirovne pogodbe; sklepe, navodil, poročil odborov in pododborov, kakor tudi ostalih obvestil, ki bi bila lahko za nje koristna. 3. Izročitev zaveznim vladam vseh spomenic, izjav in drugih listin, ki bi bile predložene Svetu ministrov za zunanje zadeve, toda s pristankom vlad, ki so jih predložile. 4. Posvetovanje s predstavniki zaveznih vlad o vprašanjih, ki so navedena v spomenicah in ustmenih izjavah o nemških problemih.

Svet ministrov za zunanje zadeve bo nudil vso možnost predstavnikom zaveznih držav, da predložijo namestnikom ministrov kakršna koli mnenja, ki bi jih želeli povedati v zvezi s problemom Nemčije. Sklenjeno je bilo, da so zaveznike države le one države, ki mejijo na Nemčijo in druge zaveznike države, ki so s svojimi oboroženimi silami sodelovale v skupni borbi proti Nemčiji. Povedati moram, da sovjetskega predloga za vključitev Albanije, za katerega se je izjavila tudi francoska delegacija, niso podprle Združene države Amerike in Velika Britanija. Nadalje je bilo doseženo soglasje o 3. točki postopka, ki govori o tem,

da bodo zunanji ministri ali namestniki poslušali stališče drugih zaveznih držav, ki so bile v vojnem stanju z Nemčijo, kakor tudi vseh bivših sovražnih držav, ki so se pozneje s svojimi oboroženimi silami udeležile bojev proti Nemčiji. Mislimo na Italijo, Romunijo in Bolgarijo. To so važna vprašanja, o katerih so se namestniki ministrov sporazumeli.

Neurejena vprašanja

Sovjetska in francoska delegacija smatrata, da morajo biti v stalnih odborih zastopani predstavniki štirih držav-članice Sveta. Obe delegaciji smatrata, da mora biti sličen položaj določen tudi glede pododborov, ki jih bodo osnovali stalni odbori. Kakšno je stališče posameznih delegacij o tem vprašanju? Delegacija Velike Britanije je predlagala, naj se v stalne odbore spredno s predstavniki stalnih štirih držav-članice Sveta ministrov — vključijo z enakimi pravicami tudi predstavniki onih zaveznih držav, ki bi izrazile želje in sklenile, da bodo zastopane v teh odborih. Delegacija ZDA je predlagala, naj se v stalne odbore poleg predstavnikov štirih držav vključi tudi »primerno število članov — 18 ali 19 — zaveznih držav.

Sovjetska delegacija smatra, da so lahko tudi predstavniki drugih zaveznih držav povabljeni, da obrazložijo svoje stališče do vprašanih nemške mirovne pogodbe, glede katerih so neposredno zainteresirane. Francoska delegacija je formulirala svoje stališče na tale način: stalni odbori morajo biti sestavljeni iz predstavnikov štirih držav — članice Sveta, ki bodo predlagali poročila in spomenice ministrom ali namestnikom. Glede sestave pododborov sporazum ni bil dosežen približno iz istih nagibov, ki so prišli do izraza pri nesoglasju o vprašanju sestave stalnih odborov. Sovjetska delegacija vztraja pri svojem predlogu, da morajo biti pododbori sestavljeni iz predstavnikov štirih držav — članice Sveta, strinja pa se s tem, da se predstavnikom drugih držav dovoli, da v pododborih razložijo svoje stališče do vprašanih, ki jih zanimajo. Naj preidem na naslednje nesoglasje: Britanska delegacija je predlagala, da predstavniki zaveznih držav, ki niso članice Sveta, a so bile pozvane, da razložijo svoje stališče, lahko podajo svoje izjave v Svetu ministrov v navzočnosti predstavnikov drugih držav, ki so zastopane v Svetu ministri-

strov kot opazovalci. Pri tem naj imajo opazovalci možnost, da ustno ali pismeno podajo naknadne pripombe k izjavam drugih predstavnikov zaveznih držav.

Mnenje sovjetske delegacije pa je tole: Če bo predstavnikom drugih zaveznih ali celo nezaveznih držav, ki so v kakršni koli obliki sodelovale v vojni zoper Nemčijo, dovoljeno podati svoje mnenje o mirovni pogodbi z Nemčijo, ni nikake potrebe za uvedbo nove institucije opazovalcev. Sovjetska delegacija je predlagala, naj se pozovejo k udeležbi pri delu Sveta zunanjih ministrov druge zaveznike države, ki niso zastopane v Svetu, zaradi sodelovanja pri obravnavanju in proučevanju vprašanih mirovne pogodbe z Nemčijo. Ameriška delegacija ni podprla tega predloga, britanska in francoska delegacija pa sta si pridržali končno mnenje za pozneje.

Tudi o nekaterih drugih vprašanjih ni bil dosežen sporazum. Dovolite mi, da samo na kratko omenim njihovo bistvo. Sovjetska delegacija je predlagala, naj se točki, ki govori o sklicanju mirovne konference, doda pripomba, da bo konferenca sklicana takrat, ko bo v Nemčiji sestavljena centralna vlada, ki bo primerna za sprejem mirovne pogodbe. Delegacija Velike Britanije in Francije sta predlagali, da mora biti tudi Kitajska med državami, ki skličejo mirovno konferenco, delegacija ZDA pa si je pridržala pravico, pojasniti svoje stališče kasneje. Nerešeno je ostalo vprašanje udeležbe Albanije na mirovni konferenci.

Clarkovo poročilo o pripravah za mirovno pogodbo z Avstrijo

Na seji 21. marca je Svet zunanjih ministrov proučeval poročilo o delu namestnikov v zvezi s pripravami na mirno pogodbo z Avstrijo. Poročilo je podal namestnik šefa ameriške delegacije general Clark.

General Clark je sporočil, da so namestniki ministrov za Avstrijo sklenili predložiti ministrom kratek pregled onih temeljnih vprašanj, glede katerih ni bil dosežen sporazum. Namestniki so se strinjali glede vseh točk uvoda razen vprašanja, ali naj podpišejo mirovno pogodbo z Avstrijo poleg štirih veselj in Avstrije tudi druge države. To velja tudi za vprašanje, ali naj bi smatrali Avstrijo odgovorno za udeležbo v vojni.

Od 16 političnih členov pogodbe niso dosegli namestniki sporazuma glede 7 členov. Do nesporazuma je prišlo v členu, ki govori o poročstvu neodvisnosti Avstrije. Sporazum tudi ni bil dosežen glede prepovedi anšlusa, posebno pa glede pangermanistične propagande v Avstriji v kakršni koli obliki. Namestniki se tudi niso strinjali glede člena, ki govori o avstrijskih mejah. Odprto je ostalo vprašanje, ali naj ostane meje iz leta 1938, ali pa je treba upoštevati jugoslovanske zahteve glede južne Koroške in Štajerske.

Sporazuma ni bilo nadalje glede prepovedi bivanja vseh nemških državljanov v Avstriji in če naj se nanaša ta prepoved samo na Nemce, ki pripadajo kategoriji glavnih političnih zločincev. Namestniki se niso strinjali nadalje glede členov, ki govori o vojnih zločincih in preseljenjih.

General Clark je nato pričel obravnavati one člene mirovne pogodbe z Avstrijo, ki govori o vojaških zahtevah. Namestniki so sprejeli 7 členov, glede 11 členov pa ni bil dosežen sporazum. To se je pokazalo pri vprašanju, če naj oborožuje Avstrija svoje čete z orožjem in materialom nacionalnega izvora, ali pa lahko nabavlja orožje tudi iz drugih dežel.

Soglasja tudi ni bilo glede členov, ki prepovedujejo nekatere panoge proizvodnje, raziskovanja ter prevetelno kopiranje nekaterih vrst materiala in opreme. Namestniki se tudi niso strinjali glede člena, ki govori o roku, v katerem se morajo umakniti zavezniške čete iz Avstrije. Poglavje ekonomskih določb vsebuje 25 členov. Sporazum je bil dosežen samo glede enega člena, pri devetih so se pojavile razlike, razpravljali pa še niso o 15 členih.

Razlike so se pojavile glede nemške imovine v Avstriji, glede restitucij in glede odškodnine za imovni zaveznih narodov, ki so imeli škodo. Clark je končno izjavil, da sta bili sprejeti od štirih končnih določb avstrijske pogodbe samo dve soglasno. Nato so se ministri posvetovali glede Clarkovega poročila in sklenili zaradi posvetovanja v zvezi z mirovno pogodbo z Avstrijo poklicati v Moskvo predstavnike avstrijske vlade.

Sporazum tudi ni bil dosežen glede sovjetskega predloga, da naj bi nemška vlada na mirovni konferenci razložila svoje stališče. Velika Britanija je predlagala, da naj bi se to zgodilo če bo ob času konference imela Nemčija vlado, ki bo primerna za sprejem mirovne pogodbe. Sovjetska zveza in Francija sta bili proti takemu pogojnemu formuliranju iz razloga, ker sploh ne bi bilo mogoče sklicati mirovne konference in bi ne bilo nikogar, s komur bi se lahko sklenila mirovna pogodba, če Nemčija ne bi imela takrat take vlade. Zato je po mnenju predstavnikov Sovjetske zveze in Francije britanska formulacija nesprejemljiva. Francoski predstavnik je še predlagal takojšnje sklicanje in začetek poslovanja posvetovalne in informativne konference, ne da bi bilo treba čakati na ureditev postopka za pripravo nemške mirovne pogodbe, čemur je sovjetska delegacija ugovarjala, druge delegacije pa niso podale svojega mnenja.

Ko je Višinski končal svoje poročilo, je predstavnik Francije Couve de Murville pojasnil stališče francoske delegacije do predlogov sovjetske in britanske delegacije o udeležbi nemške vlade na mirovni konferenci. Francoska delegacija je proti tem predlogom, ker po njenem mnenju sedaj ni čas, da bi se govorilo o nemški vladi.

Ministri so se sporazumeli, da naj bo prva točka dnevnega reda na prihodnjem zasedanju poročilo namestnikov ministrov o pripravah za pogodbo z Avstrijo.

Nato so pričeli razpravljati ministri o začasni politični organizaciji Nemčije.

Bevin je izjavil v imenu britanske delegacije o začasni politični organizaciji Nemčije, da je vprašanje začasne politične strukture Nemčije praktično vprašanje in da ne bi bilo pametno reševati ga s takimi splošnimi izrazi, kakor n. pr. federacija, federacija ali enotna vlada. Uporaba teh izrazov bo povzročila samo nesoglasja med Nemci, k rešitvi vprašanja pa ne bo pripomogla.

Ne želim, da bi se pojavila v Nemčiji znova centralna vlada, ki bi spel lahko postala vir napadov. Za prvi čas bi bilo potrebno sestaviti začasno ustavo pod kontrolo okupacijskih sil. V dobi, ko bo veljala taka ustava, bi morali zagotoviti, da ne postane Nemčija ponovna grožnja za varnost sveta.

Sestaviti je treba centralno nemško vlado s strogo omejeno oblastjo. Ni treba razpravljati o roku, v katerem naj bi sestavili to vlado. Britanska delegacija je izdelala dokument o politični organizaciji Nemčije, ki ga je poslala danes vsem delegacijam.

Ameriški zunanji minister Marshall je izjavil, da je prišel čas, ko bo treba pooblastiti nemški narod, da si sestavi začasno vlado, ki bi se lahko bavila z vprašanji splošnega državnega pomena, ki pa ne spadajo v pristojnost organov uprave posameznih dežel. Nemška vlada pa ne more biti sestavljena, dokler ne bo dosežen sporazum o temeljnih, od katerih je odvisna gospodarska enotnost Nemčije in če ne bo poročstva za zavarovanje osnovnih svobod in vseh delih Nemčije.

Na koncu je Marshall izročil drugim delegacijam v proučitev dokument o ameriškem stališču do politične organizacije Nemčije.

Na prihodnji seji Sveta ministrov za zunanje zadeve bodo nadaljevali s proučevanjem vprašanja o gospodarski in politični organizaciji Nemčije.

Vzpostavitev diplomatskih odnosov z Italijo

Beograd, 21. marca. Da bi se ustvarili redni odnosi med FLRJ in Italijansko republiko, sta se jugoslovanska in italijanska vlada sporazumeli, da bosta otvorili poslaništvo v Rimu ohraneno v Beogradu in v čim krajšem času izmenjali poslanike.

Demonstracije proti krivični razmejitvi

Trst, 22. marca. Jugoslovansko-italijanska razmejitvena komisija določa sedaj začasno mejo na Goriskem. Ko je bila komisija 20. t. m. v Brdih, v vaskih okrog Dolenj, se je tam zbralo večko število domačinov, ki so demonstrirali proti krivični razmejitvi. Demonstrante je razgnala policija ob podpostojniškem sil iz Krmina.

Pozdravljamo delegate kongresa ljudske prosvete

Danes se začena v Ljubljani kongres ljudske prosvete. Na kongresu se je zbralo nad tisoč delegatov, prosvetnih delavcev iz vseh krajev slovenske dežele. Na kongresu pa so prisle tudi delegacije prosvetnih delavcev iz drugih ljudskih republik. Na kongresu bodo delegati razgnali sliko prosvetnega dela med našim ljudstvom, pred vsem v sindikalnih podružnicah in na vasi.

Začeli smo z delom za uresničenje gospodarskega plana. V naše gospodarsko življenje smo vnesli načrt. Moramo ga vnesti tudi v prosvetno delo, da bomo lahko oborožili delovno množico v njih boju za uresničenje gospodarskega plana tudi v prosvetnem oziru. Od uresničenja gospodarskega plana zavisi tudi kulturni dvig našega ljudstva, kakor zavisi uresničenje plana od znanja in zavednosti našega delovnega ljudstva. Zato bodo delegati na kongresu reševali veliko nalogo: da odpravijo dosedanje napake prosvetnega dela in da dajo prosvetnemu delu jasen cilj in novo vsebino. V tem upanju pozdravljamo kongres ljudske prosvete vse slovensko delovno ljudstvo.

ANKETNA KOMISIJA V GRČIJI

Zasliševanje na smrt obsojenih

»Raje v smrt, kakor odreči se borbi grškega naroda za svobodno in neodvisno Grčijo«

Solun, 21. marca. (Tanjug) Včeraj se je nadaljevalo pred tretjo skupino članov anketne komisije zasliševanje prič, ki so jih monarhofašistična preka sodišča obsodila na smrt, pa je bila izvedba kazni odložena na zahtevo anketne komisije.

Najprej je bil zaslišan 21 letni delavec in član grške mladinske organizacije Epon Georgios Krinakis, ki je bil obsojen na smrt zaradi tega, ker ni vedel povedati imena osebe, ki je med okupacijo ubila v njegovi vasi nekega »nacionalista« in sodelavca okupatorjev.

Samo zaradi umora tega »nacionalista« v vasi Malahaja je bilo zaprtih 560 oseb. Monarhofašistični banditi so ubili 8 ljudi, trupla pa nato vrgli v morje. Mučenja, uboju in pretepanja prebivalcev Malahaje so delale razbojniške tolpe Kalabalitisa. Priči Krinakisu so polomili vse zobe in poškodovali spravit iz njega lažne izpovedi, da bi dobili na ta način lažno pričo za svoja izjavljanja. Mladega člana Epona pa niso mogli pridobiti niti z nasiljem niti s smrtno obsodbo, da bi pristal na izdajo svojega ljudstva.

Nato je bil zaslišan sekretar Eama v Livadiji med okupacijo Janis Patis, ki ga je monarhofašistično preko sodišče v Tebah obsodilo na smrt, češ da je organiziral tolpe. Odločno pripovedovanje prič je naredilo globok vtis na vse člane anketne komisije, vendar so posamezni delegati kljub temu poizkušali, da bi zaradi obrambe interesov grških monarhofašistov s številnimi vprašanji zmešali pričo, kar pa jim ni uspelo. Njegova izpoved se je nasprotno izpremenila v težko obtožbo monarhofašističnega režima in zunanjih pomagačev.

Po Varkizi — je izjavil Patis — sem izročil svojo puško, kot so storili tudi vsi ostali bori odporiškega griljanca, toda kmalu nato se je pričelo zverinsko preganjanje onih, ki so sodelovali in odporniškem gibanju. Tako so nekega večera zaprli 100 državljani iz mojega kraja, takoj naslednjega večera pa 50. Iskali so tudi mene in sem zaradi tega pobegnil v Atene. Po preizkušnem nemškem sistemu so nato prišli moja dva brata, mene so pa proglasili za bandita in razpisali nagrado na moj glavo. Ker sem bil preganjan, sem se skrival; ko so me pozneje ujeli, so me obsodili na smrt.

Na vprašanje angleškega predstavnika, ali je partizansko gibanje dobivalo pomoč in podporo iz inozemstva in kakšno je glede tega razpoloženje med ljudstvom, je Patis odgovoril, da med ljudstvom nihče ne

verjame, da bi partizani dobivali kakršno koli pomoč iz inozemstva. Dodal je: »Po Varkizi boreci odporiškega gibanja, ki so s svojo krvjo branili domovino pred okupatorji, niso mogli mirno živeti, ker so jih preganjali kot zveri. Prišli so Angleži in prepričali naš demokratični razvoj. Pod njihovim okriljem so monarhofašistična oblastva in razne tolpe kistov ter drugih kelaboracionistov sejali in sevji — smrt na vse strani. To so pravi vzroki za državljansko vojno. Danes se pa pojavlja Amerika, da bi nadaljevala, česar Angleži niso dovršili!«

Na vprašanje jugoslovanskega predstavnika, ali ni bil storjen nani pritisk in ali ni bilo kako priznanje od njega izsiljeno, je prič Patis dejal:

»Ko so me prestili iz Megara v drug zapor, so me postavili v poseben oddelek. Tam me je skoraj eno uro pretepal 20 orožnikov. Zahtevali so, da jim priznam, če sem član Komunistične partije in če sem sodeloval v borbah. Sam upravnik je zahteval, da naj rečem, da sem v službi Slovanov in da naj se odrečem svoji borbi; če bom storil to, bom izpuščen na svobodo. Reči, da sem Slovan, nisem mogel, ker to nisem; svoji borbi se pa nisem hotel odreči. Obsodili so me na smrt. Toda boljše je tudi smrt, kakor pa odreči se borbi našega naroda, ki se danes po vsej deželi bori za boljše življenje, za svobodno in neodvisno Grčijo.«

Na vprašanje, če je član Komunistične partije, je prič Patis pogumno odgovoril: »Sem in ponosen sem na to, kajti največja čast vsakega demokrata je, da je lahko član te Partije, ki se najodločneje bori za pravice in svobodo grškega ljudstva.«

Umorjeni Zevgos je nameraval odkriti važne stvari

Solun, 21. marca. (AFP.) Umor Jona Zevgosa, enega izmed vidnejših članov KP Grčije in bivšega ministra za kmetijstvo v vladi L. 1944, je izzvalo veliko razburjenje med člani anketne komisije Varnostnega sveta. Zevgos je 16. marca dopisniku agencije France Presse izjavil, da bo v kratkem odkril pred anketno komisijo važne stvari. Med okupacijo je grška izdajalska policija izročila Zevgosa Nemcem, a mu je pozneje uspelo pobegniti.

London, 21. marca. (Un. Pr.) »Exchange Telegraph« poroča iz Aten, da so danes ustrelili 32 jetnikov iz Gitiona, ki so protestirali proti umoru komunističnega voditelja Kacera.

Incident v Krfskem prelivu pred Varnostnim svetom

Pododbor se glede britanskih obtožb proti Albaniji ni mogel sporazumeti

New York, 21. marca. (Tass.) Na večerajšnji seji Varnostnega sveta so pričeli razpravljati o poročilu v zvezi z incidentom v Krfskem prelivu, ki ga je predložil pododbor, sestavljen iz predstavnikov Poljske, Kolumbije in Avstralije. Poročilo pravi, da pododbor soglasja s tem, da so bile v Krfskem prelivu v lanskem oktobru zaradi eksplozije poškodovane tri angleške vojne ladje, vendar pa se pododbor ni mogel sporazumeti glede britanske izjave, da so poškodbe nastale zaradi min, ki so bile položene z vednostjo albanske vlade, in to brez prejšnjega obvestila. Zaradi tega pododbor predlaga, naj Varnostni svet določi, ali more pododbor sprejeti sklep v zvezi z britanskimi obtožbami in na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga.

Ko je bilo prečitano poročilo pododboru, je kolumbijski delegat Suleta poudaril, da je poljski delegat v pododboru naknadno sestavljen posebno poročilo, ker se pododbor po njegovem mišljenju ni oziral na bistvena dejstva. Suleta je izjavil, da zastopa britansko obtožbo. Avstralski delegat Hasluck je v glavnem podprl Suletovo mišljenje. Poljski delegat Lange je izrazil obžalovanje, da je moral

predložiti posebno poročilo o dejstvih, o katerih mislijo drugi člani pododboru, da se ne tičejo vprašanja, ki se o njem razpravlja. V svojem poročilu je Lange navedel različna dejstva, vstevši opomin, da Krfski preliv ni varen, ker so v njem še vedno nemške mine. Na koncu je poudaril, da britanske izjave niso potrjene, in je predlagal, naj prizadete stranke skušajo urediti spor s pomočjo dvostranskih razgovorov v soglasju s 33. členom Ustanovne listine.

Britanski delegat Cadogan se ni strinjal s stališčem, izraženim v poljskem poročilu, in je predložil načrt resolucije, ki vsebuje obtožbo proti Albaniji — da so bile mine položene brez obvestila po nelegu albanske vlade ali z njenim pristankom — kar je povzročilo poškodbe britanskih ladij. Resolucija priporoča, naj oboje stranki neposredno uredita vprašanje s pogojem, da se bo vsaka stranka obrnila na Varnostni svet, ako vprašanje ne bo urejeno, in da Varnostni svet obrzi to vprašanje na dnevnem redu vse dotle, dokler ga obe stranki ne obvestita, da je spor urejen.

S tem je bila seja Varnostnega sveta zaključena.

Masaryk o češkoslovaški zunanji politiki

Temelj češkoslovaške zunanje politike je najtesnejše sodelovanje s Sovjetsko zvezo in z vsemi slovanskimi državami

Praga, 21. marca. (Tanjug) Ministrstvo za zunanje zadeve Jan Masaryk je podal danes na seji ustavodajne narodne skupščine naslednje poročilo o češkoslovaški zunanji politiki od pariške konference do danes:

Češkoslovaška delegacija na mirovni konferenci v Parizu je stremela za tem, da bi se čimprej odstranile politične in gospodarske posledice vojne. Zato se je zavzemala za pravičen mir v Bolgariji in Rumuniji. Niti v pogodbi z Italijo nismo postavili nobenih zahtev, ki bi otežile njen položaj. Podpirali smo jugoslovanske predloge za ureditev tržaškega vprašanja, ker smo gledali Trsta gospodarsko zelo zainteresirani.

Glede češkoslovaško-madžarskih odnosov je želja češkoslovaške, da bi se dokončno rešila vsa vprašanja in na ta način ustvarili pogoje za mirne sosedske odnose. V najkrajšem času bo ustavodajni narodni skupščini predložena v odobravitve mirovna pogodba z Madžarsko, kmalu nato tudi mirovne pogodbe z Italijo, Bolgarijo, Rumunijo in Finsko.

Češkoslovaški odnosi do Sovjetske zveze se tudi nadalje razvijajo in sodelovanju. Kot naravna posledica skupnih interesov se je jasno pokazala naša solidarnost pri reševanju važnih problemov povojne ureditve. Kot Sovjetska zveza, imamo tudi mi isti interes, da bi bila Organizacija Združenih narodov učinkovito sredstvo za ohranjanje miru in vzdrževanje pravice. Prav tako imamo interes, da bi se po vsem svetu dokončno izkoreninila fašistična in nacistična ideologija ter da bi bila iz srca Evrope odstranjena nevarnost novega nemškega napada. Dalje želimo, da bi države, ki so povzročile zadnjo vojno, povrnile škodo, ki so jo naredile. Želimo, da se slovanskim državam zamajajo meje, ki bi zadovoljile njihove upravičene nacionalne in gospodarske interese ter zajamčile njihovo varnost. Predvsem pa si želimo trajnega in prijateljskega sodelovanja med narodi, zagotovitev miru in preprečenje novih vojn.

Prijateljsko in zavezniško razmerje nasproti Sovjetski zvezi nam je odprlo široke možnosti za razširjenost naših kulturnih zvez. Ruska znanost, literatura in umetnost imajo v svojem novem poletju in novih oblikah za nas novo privlačnost ter povečujejo željo po vzajemni izmenjavi kulturnih vrednot. Obisk študentov, novinarjev, knjižničarjev in umetniških skupin, kakor tudi sodelovanje v filmu, so bili lansko leto dober začetek za kulturne zveze, katerih poglabitve in nadaljnja razvoja si želimo in za kar objubljam svojo pomoč.

Odnosi do Poljske

V odnosu do Poljske je bil v zadnjem času storjen velik korak na poti k poglabitvi. Češkoslovaška vlada je bila še v izgnanstvu med prvimi, ki je vzpostavila redne diplomatske odnose z varšavsko vlado. Vsaka krepitev položaja sedanje poljske vlade je krepitev nove demokratične in bratske Poljske, s katero želimo češkoslovaška zgraditi trajne in iskrene odnose popolnega prijateljstva in ustvarjalnega sodelovanja.

Odnosi do Italije

Pogajanja glede mirovne pogodbe z Nemčijo so postavila obe naši državi pred iste probleme. Vskladali smo svoj postopek in pripravi smo, da bo to koristilo obema državam. Glede vprašanja zapadne meje Poljske smo stali na stališču, da je to meja vsega slovanstva. V tej smeri smo tudi nudili Poljakom popolno pomoč v upanju, da bo sodelovanje obeh držav na mednarodnem področju ustvarilo pogoje za to, da bi na bratski način rešili vsa vprašanja, glede katerih smo začeli pogajanja že v preteklem letu.

Podpis pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju s Poljsko

Podpis pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju s Poljsko je vrhunec napora, da se ustvari sodelovanje slovenskih držav s Sovjetsko zvezo na čelu, kot steber proti morebitnemu nemškemu napadu. Deseti marec letošnjega leta lahko označimo kot zgodovinski dan tako v pogledu vzajemnih zvez in odnosov med našimi narodi in državami, kakor tudi v pogledu varnosti v Evropi. Poljsko-češkoslovaška pogodba bo odprla možnost širokemu sodelovanju tudi na kulturnem in gospodarskem področju, za kar so bili že položeni temelji ob obisku delegacije češkoslovaške vlade v Varšavi. Izmenjava blaga in gospodarsko sodelovanje med Češkoslovaško in Poljsko je važna osnova za zagotovitev zaposlenosti, kakor tudi za krepitev gospodarske in socialne zaščite obeh bratskih držav.

Ostaja nam še, da uredimo nekatere teritorialna vprašanja

Tudi o tem smo se razgovarjali in v dodatku protokola, ki je sestavni del zavezniške pogodbe, to tudi omenili. Zavezali smo se, da bomo v dveh letih sporazumno uredili medsebojna teritorialna vprašanja.

Pogodba z Jugoslavijo

Naš odnos do bratske Jugoslavije je bil še bolj okrepjen in poglabljen s sklenitvijo pogodbe o prijateljstvu, vzajemni pomoči in sodelovanju v miru, ki smo jo 9. maja 1946 podpisali v Beogradu. Že marca istega leta pa je imelo naše ljudstvo priložnost, da izrazi svoja bratska čustva do narodov Jugoslavije ob obisku maršala v češkoslovaški. Prav tako prisrčno je bila pozdravljena češkoslovaška delegacija s predsednikom vlade dr. Fierlingerjem na čelu med svojim bivanjem v Jugoslaviji maja 1946. Tudi poznejši obiski članov češkoslovaške vlade v Jugoslaviji so

nam nudili dokaz o globoko vkoreninjenih tradicijah prijateljstva med narodi obeh držav. Sodelovanje naših delegacij na pariški mirovni konferenci in na zasedanju OZN, je bilo popolnoma v duhu teh tradicij.

Ko je pariška konferenca pripravila mirovno pogodbo z Bolgarijo, smo pozdravili njeno vrnitev v skupnost svobodnih narodov. Zadovoljni smo, da se naši dobri odnosi z osvobodeno bolgarsko državo uspešno razvijajo.

Prav tako je našel tudi romunski narod ob podpisu mirovne pogodbe svojo trdno osnovo in mi želimo, da bi čimprej zaceli rane, ki mu jih je zadala vojna, za katere romunsko ljudstvo ne nosi krivde. Ob koncu vojne je romunski narod prispeval k porazu fašizma in k naši osvoboditvi.

Odnosi z zapadnimi državami in Ameriko

Češkoslovaška vlada se bo trudila, da se bodo odnosi med Češkoslovaško in Veliko Britanijo razvijali v duhu prijateljstva. Prepričan sem, da bo angleško-francoska pogodba prežeta z istim duhom sodelovanja za obrambo miru v okviru Organizacije Združenih narodov, kakor so to tudi naše pogodbe.

S Francijo imamo enake interese glede nemške napadalnosti. Obe naši državi zahtevata jamstva, ki bi ju zavarovala pred novo nevarnostjo. V kratkem bo sklenjena češkoslovaško-francoska pogodba.

Z Belgijo je bila podpisana pogodba o kulturnem sodelovanju, kar dokazuje, da si Češkoslovaška želi sodelovanja na kulturnem področju tudi z drugimi zapadnimi državami, vendar s pogojem, da gre za sodelovanje na demokratičnih osnovah.

Minister Masaryk je nato govoril o odnosih z ZDA in poudaril pomen sodelovanja veselih zaradi zagotovitev

Predsednik ameriške KP William Foster o politiki in položaju Združenih držav

Trst, 21. marca. Dopisnik lista »Il Lavoratore« je objavil razgovor s predsednikom ameriške Komunistične partije Williamom Fosterjem, ko se je mudil v Trstu.

Na razna vprašanja o uradni zunanji in notranji politiki ZDA in o možnosti izbruha gospodarske krize je Foster izjavil, da hoče splošna politična strategija ameriških imperijalistov na eni strani zavajati ves svet, po drugi strani pa vzpostaviti v ZDA reakcionaren režim. Ti imperijalisti so naleteli na ovire. Umpanje, da bodo z atomsko bombo ustrašovali Sovjetsko zvezo, jim je splavalo po vodi. Prav tako so bili za manj njihovi napori za uničenje demokracije na Balkanu, za onemogočenje razvoja Komunistične partije Francije itd. Dosegli pa so deloma drug cilj in vzpostavili reakcionarno vlado v ZDA. Obe zbornici, v katerih imajo sedaj premoč republikanci, vodita silne napade proti delavstvu in njihovim sindikalnim organizacijam. Predložili sta kar 212 zakonstvih osnutkov, naperjenih proti delavstvu. Reakcionarji skušajo postaviti izven zakona tudi Komunistično partijo. Proti reakcionarni uradni politiki se

Napredna Italijanska mladina maršalu Titu in ljudski mladini Jugoslavije

Po obisku v Jugoslaviji je zastopstvo napredne italijanske mladine poslalo maršalu Titu naslednjo brzojavko:

Ko zapuščata jugoslovansko ozemlje in spominjajoč se bratskih sprejemov, katere je povsod doživela, izraža delegacija Fronte italijanske mladine Vaši ekscelenci, jugoslovanskemu ljudstvu in jugoslovanski mladini svojo globoko hvaležnost. — Za delegacijo: Antonio Gioiatti.

Ljudski mladini Jugoslaviji je zastopstvo napredne italijanske mladine poslalo resolucijo, v kateri se zahvaljuje za veliko gostoljubnost in prisrčne sprejeme. Med drugim pravi:

»Prisrčni sprejem in besede maršala Tita naši delegaciji dokazujejo pomen in obseg našega obiska, kar nas je iznenadilo. S tem je dokazano, da je mladina lahko v enotnem odporu in skupni borbi proti fašizmu, najboljši graditelj prijateljstva med narodi. Dokazano je, da je med jugoslovanskimi in italijanskimi narodom mogoče najširše sodelovanje in prijateljstvo.«

V resoluciji je nadalje navedeno, da je maršal Tito priznal, koliko je italijanska demokratična mladina

Mednarodni mladinski festival v Pragi

Beograd, 21. marca. Na predlog Centralnega mladinskega komiteja češkoslovaške republike ter češkoslovaške vlade bo organizirala Svetovna federacija demokratične mladine mednarodni mladinski festival v Pragi od 20. julija do 17. avgusta.

Vse mladinske organizacije na svetu so povabljene na festival, na katerem bodo razstave in plesne, filmske, gledališke, koncertne, baletne, prireditve ter predstave lutkovnih gledališč, športna tekmovanja, predavanja itd. Obenem je razpisala natečaj za himno svetovne mladine, ter za instrumentalne in vokalne skladbe mladih skladateljev. Na festivalu pa bodo tudi tekme pevcev in glasbenikov, zborov in orkestrorov ter igralnih skupin.

Na festivalu bodo sestavljene mednarodne mladinske brigade, ki bodo

svetovnega miru. Izrazil je zahvalo Unri za pomoč, ki jo je nudila Češkoslovaški.

Problemi Nemčije

Glede vprašanja Nemčije je minister Masaryk v prvi vrsti izrazil zahvalo zavezniškimi okupacijskim oblastem, ki so Češkoslovaški omogočile, da je v sorazmerno kratkem času preselila Nemce iz države. Dotaknil se je bodoče ureditve Nemčije in izjavil, da je treba pri reševanju tega vprašanja gledati na zagotovitev učinkovite zavezniške kontrole nad vsem nemškim ozemljem.

Kar se tiče ekonomske bodočnosti Nemčije, se zavzemamo za gospodarsko enotnost, razpustitev kartelov, za agrarno reformo ter kontrolo nad valutno, zunanjo trgovino in investicijami. Ne želimo imeti poleg sebe zatirane Nemčije, toda prav tako ne želimo, da bi Nemčija obdržala v svojih rokah instrumente, s pomočjo katerih bi lahko znova dosegla svojo vojno zmogljivost.

Kar se tiče vojaške in ekonomske razorožitve Nemčije, kakor tudi vprašanja reparacij, stojimo na stališču že sklenjenih mednarodnih pogodb in želimo, da bi se te pogodbe tudi dejansko uresničile.

Glede Porurja in Porenja smo za rešitev, s katero se ne bi izločilo ekonomsko bogastvo teh dveh področij iz okvira nemškega gospodarstva, pri čemer bi se pa zagotovila kontrola štirih okupacijskih sil.

Prav tako priporočamo, da naj bi zavezniški izvajali splošno nadzorstvo nad procesom prevzganja, denacionalizacije in demokratizacije Nemčije.

Češkoslovaški se mora zagotoviti predvojni tranzitni režim na nemških železnikih, svobodne cene v hamburškem in bremenskem pristanišču ter svobodno plovbo po Labi, Renu in nemškem delu Donave.

Delegat poljske mladine na obisku v Beogradu

Beograd, 22. marca. Včeraj dopoldne je prišel v Beograd na obisk L. M. J. Tadeus Salkosi, delegat poljske demokratične mladinske organizacije. Tadeus Salkosi se bo udeležil proslav svetovnega mladinskega tedna v naši državi, prisostvoval pa bo tudi pričetku dela na mladinski progi Samac—Sarajevo.

Avstrijski nacisti v zvezi s katoliško ljudsko stranko London, 20. marca. (Tanjug.) »Daily Worker« objavlja v zvezi z odkritjem ilegalne nacistične organizacije v Avstriji naslednjo brzojavko z Dunaja:

57 bivših najvišjih nacistov, ki so jih aretirali sedaj v ameriški okupacijski coni, je storilo mnogo za organizacijo podzemnih nacističnih celic po vsej Avstriji. Aretirani so bili po izjavi avstrijskega ministra za zunanje zadeve, da je Avstrija »popolnoma denacionalizirana«. Voditelj aretirane skupine Raffelsberger je bil nekaj časa državni komisar za privatno industrijo v zasedeni Avstriji.

Zvezo med celicami so vzdrževali pod krinko »sodelovanja na črni borzi«.

Aretirani nacisti so imeli med drugim navodilo, da naj organizirajo vse bivše nacistične, ali pa vsaj glasujejo za katoliško ljudsko stranko, ki uživa vso ameriško podporo.

Amerika naj bi vzela Ciper v 99 letni zakup

Washington, 21. marca. (Tass.) Član predstavnika doma demokrat Selzer (država New York) je predlagal, naj vzamejo ZDA otok Ciper v 99-letni zakup za ureditev ameriškega vojaško-pomorskega oporišča. Po Selzerjevih besedah bo zahtevala nova Trumanova doktrina navzočnost ameriških pomorskih sil v Sredozemlju za zaščito interesov ZDA na Bliznjem Vzhodu.

Ameriki groze velike stavke

New York, 20. marca. (Ass. Pr.) Sindikat delavcev v industriji gumi je sporočil 4 največjim ameriškim družbam, ki zaposlujejo 100.000 delavcev, da bodo pričeli delavci stavkati 23. marca popolno, če ne bodo njihove mezde povišane za 16 centov na uro.

Tudi nacionalna zveza telefonskih delavcev, ki šteje 350.000 članov, in 50.000 telegrafistov, zaposlenih pri družbi »Western Union«, groze stavko, ako ne bodo ugodili njihovim zahtevam.

Napredovanje upornikov v Paragvaju

Montevideo, 21. marca. (Tass.) Po vesteh urugvajskega tiska so paragvajski uporniki po zavzetju več mest končno upostavili svojo oblast na vsem paragvajskem področju ob brazilski meji.

Čete, ki so se uprle v Chaou in Concepcionu, so se združile in razpoložajo uporniki sedaj z veliko in dobro oboroženo armado.

Tisk piše, da se bo Morinogova vlada, katere sile se vsak dan manjšajo, mogoče obdržala na oblasti še kak teden. Vojaki iz vladnih oddelkov prestopajo množično na stran upornikov.

Vladni radio poroča iz Paragvaja, da je Morinogova vlada priznala, da uporniki nadzorajo vsa severna področja Paragvaja.

Delo zakonodajnih odborov

Beograd, 22. marca. Zakonodajna odbora obeh domov Ljudske skupščine sta nadaljevala razpravo o zakonskih predlogih, o katerih bo odločala Ljudska skupščina FLRJ na prihajajočem zasedanju, in sprejela večje število zakonskih predlogov.

V zakonodajnem odboru Zveznega sveta so sprejeli predlog zakona o izdajanju in razširjanju mladinske in otroške književnosti in tiska ter predlog splošnega zakona o zaščiti gozdov pred požari.

Seji je predsedoval Moša Pijade, predsednik odbora.

Zakonodajni odbor Sveta narodov je sprejel najprej predlog zakona o izdajanju in razširjanju mladinske in otroške književnosti in tiska, nato pa predlog osnovnega zakona o razlastitvi. K zakonskemu predlogu osnovnega zakona o razlastitvi je minister za pravosodje zvezne vlade Frane Frol predložil pismeno obrazložitev, Leon Gerškovič, pomočnik ministra, pa je dal ustmena obvestila.

Iz odborov za gospodarski plan in finance

Beograd, 22. marca. Včeraj popoldne sta odbora za gospodarski plan in finance obeh domov Ljudske skupščine FLRJ nadalje pretresala predlog splošnega državnega proračuna za leto 1947.

V odboru Sveta narodov so sprejeli vse razdelke predloga za proračun dohodkov, kakor tudi predlog finančnega zakona o splošnem državnem proračunu za leto 1947.

Predlog proračuna so odposlali redakcijskemu odboru.

Odbor za gospodarski plan in finance Zveznega sveta Ljudske skupščine FLRJ je sprejel včeraj zadnjih osem razdelkov predloga za proračun izdatkov, kakor tudi vse razdelke dohodkov. Neto so sprejeli tudi predlog finančnega zakona.

Tudi odbor za gospodarski plan in finance Zveznega sveta je odposlal predlog proračuna redakcijskemu odboru.

Predsednik vlade LR Srbije na obisku pri patriarhu

Beograd, 23. marca. Predsednik vlade LR Srbije dr. Blagoje Nešković je v četrtek obiskal v spremstvu podpredsednika vlade LR Srbije Živoje Djermanovića srbskega patriarha dr. Gavrila.

Delegat poljske mladine na obisku v Beogradu

Beograd, 22. marca. Včeraj dopoldne je prišel v Beograd na obisk L. M. J. Tadeus Salkosi, delegat poljske demokratične mladinske organizacije. Tadeus Salkosi se bo udeležil proslav svetovnega mladinskega tedna v naši državi, prisostvoval pa bo tudi pričetku dela na mladinski progi Samac—Sarajevo.

Avstrijski nacisti v zvezi s katoliško ljudsko stranko

London, 20. marca. (Tanjug.) »Daily Worker« objavlja v zvezi z odkritjem ilegalne nacistične organizacije v Avstriji naslednjo brzojavko z Dunaja:

57 bivših najvišjih nacistov, ki so jih aretirali sedaj v ameriški okupacijski coni, je storilo mnogo za organizacijo podzemnih nacističnih celic po vsej Avstriji. Aretirani so bili po izjavi avstrijskega ministra za zunanje zadeve, da je Avstrija »popolnoma denacionalizirana«. Voditelj aretirane skupine Raffelsberger je bil nekaj časa državni komisar za privatno industrijo v zasedeni Avstriji.

Zvezo med celicami so vzdrževali pod krinko »sodelovanja na črni borzi«.

Aretirani nacisti so imeli med drugim navodilo, da naj organizirajo vse bivše nacistične, ali pa vsaj glasujejo za katoliško ljudsko stranko, ki uživa vso ameriško podporo.

Amerika naj bi vzela Ciper v 99 letni zakup

Washington, 21. marca. (Tass.) Član predstavnika doma demokrat Selzer (država New York) je predlagal, naj vzamejo ZDA otok Ciper v 99-letni zakup za ureditev ameriškega vojaško-pomorskega oporišča. Po Selzerjevih besedah bo zahtevala nova Trumanova doktrina navzočnost ameriških pomorskih sil v Sredozemlju za zaščito interesov ZDA na Bliznjem Vzhodu.

Ameriki groze velike stavke

New York, 20. marca. (Ass. Pr.) Sindikat delavcev v industriji gumi je sporočil 4 največjim ameriškim družbam, ki zaposlujejo 100.000 delavcev, da bodo pričeli delavci stavkati 23. marca popolno, če ne bodo njihove mezde povišane za 16 centov na uro.

Tudi nacionalna zveza telefonskih delavcev, ki šteje 350.000 članov, in 50.000 telegrafistov, zaposlenih pri družbi »Western Union«, groze stavko, ako ne bodo ugodili njihovim zahtevam.

Napredovanje upornikov v Paragvaju

Montevideo, 21. marca. (Tass.) Po vesteh urugvajskega tiska so paragvajski uporniki po zavzetju več mest končno upostavili svojo oblast na vsem paragvajskem področju ob brazilski meji.

Čete, ki so se uprle v Chaou in Concepcionu, so se združile in razpoložajo uporniki sedaj z veliko in dobro oboroženo armado.

Tisk piše, da se bo Morinogova vlada, katere sile se vsak dan manjšajo, mogoče obdržala na oblasti še kak teden. Vojaki iz vladnih oddelkov prestopajo množično na stran upornikov.

Vladni radio poroča iz Paragvaja, da je Morinogova vlada priznala, da uporniki nadzorajo vsa severna področja Paragvaja.

Koroški Slovenci se ne dajo preslepiti s praznimi obljubami

Razni ukrepi, s katerimi poskušajo v zadnjem času avstrijske oblasti v neoputeni javnosti ustvariti videz svoje pripravljenosti, priznati končno tudi koroškim Slovincem nekatere kulturne in druge svobode, se v zadnjem času kar nekam čudno množijo. Med tem, ko poprej niso hoteli avstrijske oblasti nič slišati o tem, da bi se vsaj delno obnovilo slovensko solstvo, se zdaj hlinijo, da to še ni bilo mogoče zaradi pomanjkanja primernih učnih moči ter oblikujejo, da se bo položaj zve s prihajajočim šolskim letom izboljšal. Poprej tudi ni bilo denarja za odškodnino slovenskim izseljencem, zdaj se je nenkrat našel kar cel milijon šilingov. Seveda izplačane ne bo še nič, ker so »potrebne« se razne poizvedbe in ugotovitve. In tako se skoraj vsak dan pojavi kak nova obljuba, kakršnih so koroški Slovenci vajeni že iz preteklosti in kakršne so se pojavljale vselej, kadar so to narekovali avstrijskim oblastnikom taktični razlozi. Vedno so ostale take obljube samo na papirju in tudi zdaj ni nič drugače. Tudi zdaj izvirajo vse te obljube šele iz najnovejšega časa, ko se je začelo obravnavati koroško vprašanje pred svetovno javnostjo. Kakor poprej, se tudi zdaj takoj znajdejo šovinistični elementi, ki že v naprej onemogočajo vsako misel, da bi se te ob-

ljube kdaj izvedle. Dvojezičnih napisov ni še danes nikjer po vsem Slovenskem Koroškem. Kjer jih postavijo organizacije Osvobodilne fronte, jih sproti unicejone nacisti. Uraduje se povsod samo nemško in šole še vedno ponemčujejo slovensko mladino.

Pokrajinski zbor OF je na svojem zadnjem zborovanju v Celovcu v zvezi s tem ugotovil, da tudi organi okupacijskih oblasti pod znanjo oblike nepristranosti dajejo vs podporo elementom, ki so nasproti osvobodilnim težnjam koroških Slovincem. Okupacijske oblasti zavedno ustvarjajo pogoje, ki naj bi omogočili dokončno odcepitev koroških Slovincem od Jugoslavije.

Kljub vsem tem okoliščinam pa ljudstvo Slovenske Koroške čvrsto vztraja v borbi za osvoboditev in daje dnevno neštete dokaze svoje narodne zavesti in neomajnosti v zahtevi po priključitvi k Jugoslaviji. To še posebno potrjuje delo Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško in vseh ostalih narodnih organizacij. To dokazujejo vsa zborovanja, prireditve in druge manifestacije, v katerih ljudstvo, ki ima za seboj tako dolge in težke pot boja za svoj obstanek, z nedvoumno odločnostjo zahteva osvoboditev izpod tujeja jarma in združitve v skupni domovini Jugoslaviji.

Slovenska Koroška tekmuje z geslom: Vse za priključitev k Jugoslaviji

Vse slovensko ljudstvo brez razlike se je na Slovenskem Koroškem vključilo v tekmovalno z geslom: Vse za priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji. Množične organizacije Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško tekmujejo med seboj, katere bo več storila, da se uresniči stara želja in zahteva koroških Slovincem po združitvi z rodinimi brati v skupni, svobodni domovini. Poleg mladine, ki se je z vsem mladostnim poletjem vrgla na delo, se je tudi kmečko prebivalstvo brez izjeme odzvalo pozivu Kmečke zveze za Slovensko Koroško. Zgodovina slovenskega koroškega kmeta je naučila ljudi, da se danes v polni meri zavedajo, da je mogoče priti do prave narodne in socialne svobode samo z dosledno in načelno borbo.

si medsebojno napovedujejo tekmovalno in vsepovsod si prizadevajo, da s čim boljšimi uspehi dokažejo svojo zavedenost in tudi na ta način manifestirajo svojo odločno voljo po priključitvi k Jugoslaviji.

Dobro obiskani esenlani k zborovanju pa tudi dokazujejo, da se slovenski koroški kmetje dobro zavedajo, da je le v slovnem delu in v skupnini prizadevanjih mogoče doseči zadovoljive uspehe. Nasprotniki si sicer na vse načine prizadevajo, da bi razbili enotnost slovenskega kmečkega prebivalstva, toda uspeh je prav nasproten. Niti grožnje, niti nasilje ne more odvrti koroških Slovincem od poti, ki so si jo izbrali ne šele danes, marveč že takrat, ko so se s puško v roki utrdili v vrste borcev proti fašizmu ter pričeli odločen boj za svoje pravice. Danes preveča vse samo ona misel: hočemo priključitvi k Jugoslaviji. Na velikem zborovanju v Zeleni Kapli so koroški slovenski kmetje jasno izpovedali svojo voljo v resoluciji, v kateri poudarjajo:

Po vseh krajih Slovenske Koroške so bili te dni številni sestanki krajevnih odborov Kmečke zveze, na katerih je prebivalstvo pretresalo tekmovalni načrt osrednjega odbora in si postavilo določene naloge. Že v prvih dveh tednih tekmovalja je v mnogih krajih naraslo število članstva za 20 odstotkov. Že samo to dokazuje, da je tekmovalne resnično zajelo široko množico slovenskega kmečkega prebivalstva na Koroškem. To pa je šele začetek. Vse kaže, da se bo tekmovalne še stopnjevalo in bodo uspehi še večji. Podružnice Kmečke zveze

»Borimo se za čast in spoštovanje dela, za pravično plačilo in za pravično socialno ureditev. Zemlja naj bo last tistega, ki jo obdeluje, tistega, ki se zanj bori in se še danes bori. Pogoji za uresničitev tega cilja pa je priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji in za ta cilj se hočemo vztrajno in dosledno boriti.«

Bivši poslanci nekdanje koroške slovenske stranke zavračajo neresnične trditve avstrijske delegacije v Londonu

Dunaj, 21. marca. Avstrijski predstavniki so na konferenci namestnikov zunanjih ministrov v Londonu navedli neresnične trditve, da so uživali koroški Slovenci v prvi avstrijski republiki vse pravice in da se v vsem času obstoja prve avstrijske republike nikoli niso pritožili proti obstoječim razmeram. Kot odgovor na to neresnično trditve so dali poslanci bivše koroške slovenske stranke izjavo, v kateri izrečno ugotavljajo, da so kot izvoljeni zastopniki koroških Slovincem v koroški deželni skupščini opozarjali vlado in avstrijsko javnost na nevdržne razmere, ki so vladale v tako imenovanih dvojezičnih solah. Slovenska mladina se v teh solah ni učila svojega materskega jezika, ampak so skušali avstrijski učitelji uni-

čiti v mladini vsako stremljenje po izobrazbi in napredku.

»Izjavljamo, je rečeno nadalje v izjavi, da smo med vsako proračunsko razpravo opozarjali vlado in javnost na gospodarsko zastopavanje Slovenske Koroške. V deželni skupščini smo protestirali proti oviranju slovenske kulturne delavnosti. Pri popisu prebivalstva 1923 smo odločno protestirali v deželni skupščini in s pomočjo tiska proti izkoriščanju ljudskega štetja v ponemčevalne namene. Pri popisu prebivalstva leta 1934, smo poslali protest Društvu narodov. Ob vsaki priložnosti smo opozarjali avstrijske oblasti, da ne izpolnjujejo svojih obljub, danih ob plebiscitu, niti obveznosti, ki so jih prevzele z mirovno pogodbo.«

Morilka britanskega generala pred sodiščem

Trst, 21. marca. V razpravi pred zavezniškimi vojaškim sodiščem v Trstu proti morilki britanskega brigadnega generala De Wintona so prebrali pismo, ki ga so našli po umoru pri oboženkah. Pismo, v katerem je na kratko razlaga vzrok svojemu dejanju, je pravilno izjavil, da je svoj prvi vsemu, kar je slovenskega, in je pisano v njem fašističnem duhu in siugu. V njem je polno fraz o italijanstvu in blatenja Jugoslavije.

ki je bil poln laži in obrekovanja. Pasquellijeva je tudi izjavila, da

Bohinj ima velike možnosti razvoja

V obeh dolinah Bohinjskega kota se nam odpre čudoviti skalnati venec zapadnih alpskih vrhov. Široko pogorje Bogatina se poleti ogleduje v temozelenih vodah Bohinjskega jezera. Letošnje pomlad gorski otok Triglav še dolgo ne bo odložil snežene kape, prav tako se v dolinah sneg še ni slalil in tudi ne led na jezerski gladini. Tudi Bohinjski kot je letos prejel snega daleč čez mero in domačije so skoraj do streh obitala v snežnih plasteh, debelih do dva metra. Letina bo letos dobra, pravijo stari ljudje. Pod skalnatimi stenami Studorja nad Bohinjem je poginilo v snegu mnogo divjadi, zlasti srnjakov, ki so jim bili lani v družbo števili gamsi. Zivljenje v do-

Fužini je pregnala Gradnikova brigada v maju 1944. V hotelu »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru so pod varstvom zased nemoteno prirejali pokrajinske sestanke in zbere Osvobodilne fronte za Gorenjsko. Se tik pred svojim pobegom in kapitulacijo so se hoteli okupatorji maščevati nad zavednimi bohinjčankami, Prodirali so iz Bohinjske Bistrice proti jezeru, pa so jih partizanski odredi pri Sv. Janezu zavrnili in poglani nazaj na posojanko, ki so jo prav tako kmalu za vedno zapustili.

Za razmah živinoreje

V svobodi se Bohinjci kopljejo iz težav in posledice okupacije, ki je močno

gostanje in visoko kvačitelo živinorejskih izdelkov. Poleg jeseniških železarn daje bohinjčemu prebivalstvu zaslužek lesna industrija, ki jo bo treba preusmeriti k načrtnemu izkoriščanju lesnega gospodarstva. Sedež lesne zadruge je v Bohinjski Bistrici. V Soteski se na žagi polagajo temelji bodočemu razvoju lesne industrije, h kateri bo Bohinjci kot mnogo prispeval tako z lesom kakor z delovnimi silami.

Zakladi v gorah

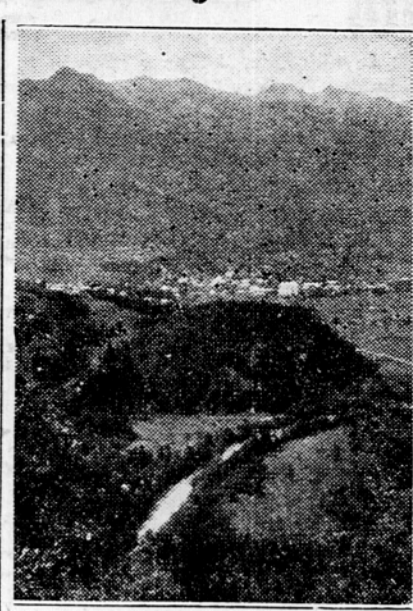
Največji vasi v zgoraj bohinjski dolini je ime Stara Fužina. Kopasti hrib, ki meji na spodnjo dolino se imenuje Rudnica, v planinah leži Rudno polje. Rudno drčje pravijo kmetje nekemu kraju. Našli bi lahko še več imen, ki spominjajo na kopanje rade.

Res je, da so v bohinjkih gorah že pred davnimi stoletji kopali železno rudo na več krajih. Na Viševniški planini so še danes ostanki nekdanjih preprostih rovov in rudarskih jam, kjer so kopali prvi rudarji železno rudo. Ti so v posebnih rupah spravali kar sami topli rudo. Pozneje so zrasli plavži v Nomenju, v Jereki in Soteski. Po starih izročilih je bilo to v dobi od 12. do 15. stoletja. Pozneje so kmetje izpod Studorja in okrog Bohinja sami kopali železno rudo in žrali oglje. Vsaka hiša je imela svojo rudno jamo in svojo kopo. Poleti so rudo kopali, pozimi pa vozili v dolino. Omislili so si pri kopanju preprosto vžigalno vrvič. V votlo steblo velikih kopriv so nasuli smodnik in ga nato prižigali. Zahodno od bohinjkega predora pod goro Kobiljo so ležale manganove rude. Kopali so jo na primorski strani, nosili zaradi neprehodnih poti čez hrib in naokrog zopet nazaj v Tolmin, kjer je bila topilnica. Jame so še danes ohranjene, tudi sledovi poti. Baje so kopali nekoč celo zlato v planinah Viševnika.

Na Rudnici so kopali rudo že pred 80. leti in jo vozili v Lesce k železnici. Na Pozabljenem pri Bohinjski Bistrici so bili nekoč plavži, ki so jih opustili pred 60. leti. Še prej so opustili topilnico pri reki Mostnici pri Stari Fužini, katere ostanki so še danes ohranjeni. Tod so izdelovali tudi ključavnice in ključke, ki jih še najdemo v hišah in cerkvah. Še danes ohranjeni tako imenovani kameniti »Hudičev most« čez Mostnico pred vstopom v Triglavsko pogorje je bil prav tako zgrajen v dobi starofužinskih plavžev.

Bohinjska kreda

Koliko je železne rude v Bohinjkih gorah in ali jo bodo še kdaj izkoriščali, je vprašanje podrobnejših raziskav v bodočnosti. Po osvojitvi pa so močno razširili in razvili kopanje krede na dnevnem kopolu ob južni strani Bohinjskega jezera. Bohinjska kreda ima bodočnost. Lani so na Ribičevem lazju pri jezeru postavili sušilnico in mlin za predelovanje krede, ki jo uporabljajo v kemični industriji. Najbrže bodo še letos pričeli izdelovati tudi pisalno kredo. Spomladi bodo pričeli v Soteski kopati rdeči oker, kakor imenujemo ostanke razpadajočega magnetnega železa, in zeleni oker, ostanke razkrojenih manganov-

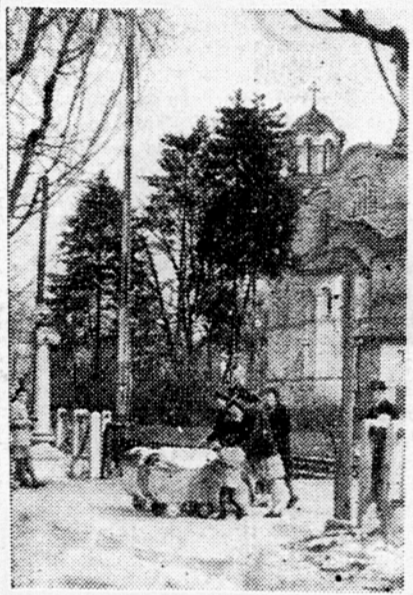

Ajdovski gradec, zadaj Bohinjska Bistrica

vih rud. Našli so poleg ležišč kaolinove glinje tudi ležišča kvarcida, kremencevega kamna, s katerim posipajo dno plavžev, da po njem teče raztopljeno železo. Tako se Bohinjčemu kotu odpirajo v bodočnosti poleg tujškega prometa, obnove živinoreje in lesne industrije nove in nove polje življenjskega razvoja.

L. K.

Spet je pomlad

Predvčeršnjim je bil prvi pomladski dan, čeprav je minil za večino ljudi, zatopljen v delo, skoro neopazno. Še pred nekaj tedni so nekateri pesimisti ob pogledu na visoke kope snega prestavljali začetek pomladi tja nekam v mesec maj. Toplo sonce in lasno nebo prvega pomladnega dne pa sta jih odločno demantirala. Nemadoma je vseposod zadušilo po pomladi, kmečka dekleta prodajajo na uličnih vogalih šopke teloh in tivoljske steeze so spet polne sprehajalk z otroškimi vozički.

Sadjarska in vinarska razstava v Pesnici pri Mariboru

Pred dobrim tednom je bila v Pesnici pri Mariboru sadjarska in vinarska razstava, ki jo je pripravilo Sadjarsko in vinarsko društvo v Pesnici s sodelovanjem vinarske šole v Mariboru. Razstava je pokazala, na kako visoki stopnji je kmetijstvo ob naši severni meji. Med tem, ko so sadje razstavili po večini iz pesniškega okoliša, so bila vina iz St. Ilje, Svečine, St. Jurija in drugih krajev. Dopolodne so bila strokovna predavanja profesorjev iz srednje kmetijske šole, popoldne pa so odprli razstavo ob navzočnosti zastopnikov ljudske oblasti in velike množice ljudi. Pri ocenjevanju vin je izmed 86 razstavljenih prejelo 23 priznanja. Čisti dobitek razstave, ki jo je obiskalo več tisoč ljudi, je šel v sklad za nabavo škropiva v boju proti kaparju San José.

Javna tribuna

Delitev mesnih izdelkov: Ni še dolgo od tega, ko je bila najavljena v časopisih delitev mesnih izdelkov. Dolga vrsta ljudi čaka — zama. Mesnih izdelkov ni in ljudje ogroženi odhajajo. Dne 18. t. m. so mestne mesarije zopet prodajale mesne izdelke, in sicer v času od 14. do 17. Ker je bil dan pred praznikom, je še več ljudi čakalo kakor običajno. Če bi bilo mogoče odpraviti vsakega kupca v eni minuti, bi jih v tem času odpravila vsaka mesarija po 180, pred vsako pa jih je čakalo vsaj še enkrat toliko. Vsaj polovica teh je odšla domov praznih rok. Ljudje, ki so čakali dve do tri ure zama, so bili ogroženi.

Odgovor: Mesni izdelki so na razpolago le v nezadostnih količinah in se razdeljujejo tako, kakor prihajajo iz tovarn. V navedenem primeru je bilo na razpolago 1600 kg mesnih izdelkov. Krivda leži na MLO Ljubljana v toliko, ker ni razdelitve te majne količine mesnih izdelkov tako uredil, da ne bi bilo preveč interesov in zato nepotrebnega čakanja. Objaviti bi moral prodajo na tak način, da ne bi prišli na trg poltronski neomejeno, temveč bi bilo treba štovično potrošnikov omejiti n. pr. po črkah ali kako drugače. Naravno, da je bilo javno ogroženje zaradi tega upravičeno; tem bolj, ker to ni bila doslej edina primera in ker bi odgovorni ljudje že iz dosedanjih izkušenj morali vedeti, kakšen naj bo postopek pri delitvi omejene količine mesnih izdelkov. Koliko dragocnega časa gre v izgubo zaradi takega čakanja, koliko godrnjanja in nevolje gre na račun nase oblasti prav zaradi nemarnega in neodgovornega postopka za to postavljenih ljudi. Razumljivo je, da oblast ne more mimo takih pojavov, da jih ne bi temeljito preiskala in krivce klicala na odgovor.

Hišni zaupnik piše: Med okupacijo sem delal za OF in tvegal življenje. Od osvoboditve pa do danes sem bil stalno na nogah, neprestano sem delal in imel polne roke posla kot hišni zaupnik in ulični odbornik, sedaj pa je v mestu reorganizacija OF, pa je bilo delo hišnih zaupnikov najbolj skritizirano, češ da nas ni bilo treba. Ali je mogoče, da smo si za ves dosedanj trud zaslužili to kritiko in za kaj se to šele danes kritizira?

Odgovor: Slaba ocena hišnih zaup-

nikov je šla gotovo na račun slabih hišnih zaupnikov. Tistih, ki so delali dobro, kritika ni mogla zadeti. Slaba ocena je pa šla predvsem na sistem hišnih zaupnikov, ker se je pokazal kot zgrešena oblika organizacijskega dela. Vse naloge so se ustavljale ob hišnem zaupniku. Od njega je bilo odvisno potem vse. In zato vse priznanje tistim dobrim hišnim zaupnikom, ki so se ob takem načinu dela znašli in delali dobro, v hiši se je OF začela in končala pri hišnem zaupniku. Razumljivo je, da je tak način dela — ne po osebnih skrivnih zaupnikih — preprečeval množično dejavnost, da je dušil samoiniciativno in zdravo kritiko. Poleg tega je pa bilo vedno več primerov, ko so posamezni hišni zaupniki postali preoblastni. Na take pa je kritika že dolgo letela in mnogi izmed teh se danes pritožujejo. Če ste bili vi dober hišni zaupnik, ne bodite užaljeni zato, ker niste več. Za vaše dobro politično delo boste lahko našli še dovolj možnosti.

Ker prihaja na naslov Javne tribune pri Izvršnem odboru OF veliko dopisov povsem osebnega značaja, prošnje za službe, prošnje in pritožbe, ki spadajo povsem drugam kakor v javno tribuno, nadalje zadeve, ki spadajo v območje krajevnih ljudskih odborov, javnega tožilstva, uprave javne varnosti, znova poudarjamo, da takih dopisov ne bomo upštevali. Če ponovno smo v preteklem tednu poudarili, kakšna naj bo javna tribuna, kakšen je njen namen in pomen, namreč:

da s pravo konstruktivno kritiko, z vzajemnim samokritično in budnostjo odpravlja vse pomankljivosti, napake in slabosti, ki zavirajo hiter napredek pri izgradnji naše domovine in jih skušajo kot svoje orožje uporabljati tudi naši sovražniki;

da z odgovori na nairazličnejša vprašanja iz našega javnega življenja, predvsem s področij našega novega gospodarstva in njegove izvedbe, seznanja vsakega posameznika z vprašanji naših skupnih nalog za ustvaritev materialnega in kulturnega napredka. Samo taka javna tribuna more služiti za praktično vsakdanje odpravljanje napak, more omogočiti globljo analizo našega gospodarskega in političnega dela in življenja. Samo v takem pravilnem pojmovanju vloge javne tribune je zagotovljen njen uspeh.

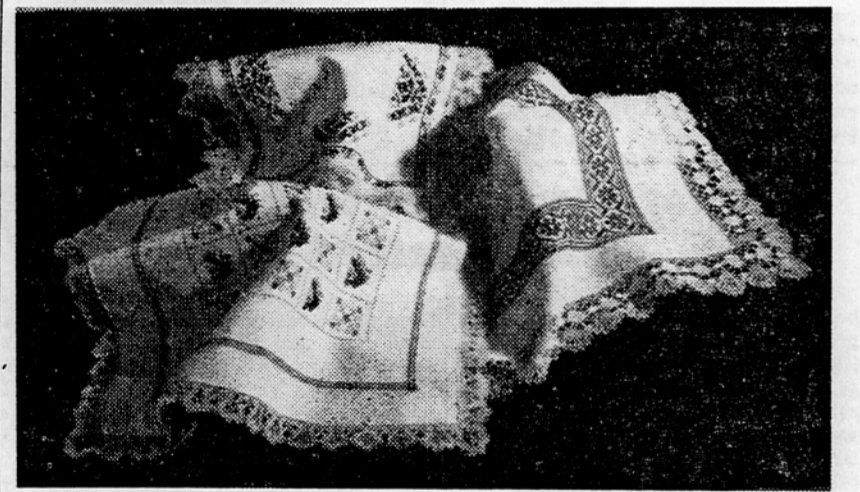
Lepi izdelki ženske domače obrti

Solski izdelki dijalknj Državne šole za žensko domačo obrt, ki jih vidimo na objavljenih slikah in si jih lahko ogledamo tudi v okusno opremljeni državni trgovini za izdelke domače obrti v »Domu« v Selenburgovi ulici, so dokaz, da moremo ustvariti kljub skromnim razpoložljivim sredstvom in v enostavnih izvedbi v originalnih domačih vzorcih in načinih stvari velike lepote in privlačnosti. Sleherni naš dom naj bi s takimi izdelki pričel o našem dobrem okusu in o smislu za pristnost okrasov, za katere bodo naše žene, ki se rade bavijo z ročnimi deli, našle med ostanki platna in prejic vsa tista potrebna sredstva, ki jim bodo pomagale do novih vzorčen in pletenin. V prihodnjih številkih »Naše žene« bodo našle v prilogi tudi številne izvorne vzorce in točna navodila o tehnični izvedbi, opremi in uporabi ročnih del hrkrali s kratkimi zgodovinskimi podatki o izvoru vzorcev in tehnik. Tako bo Državna šola

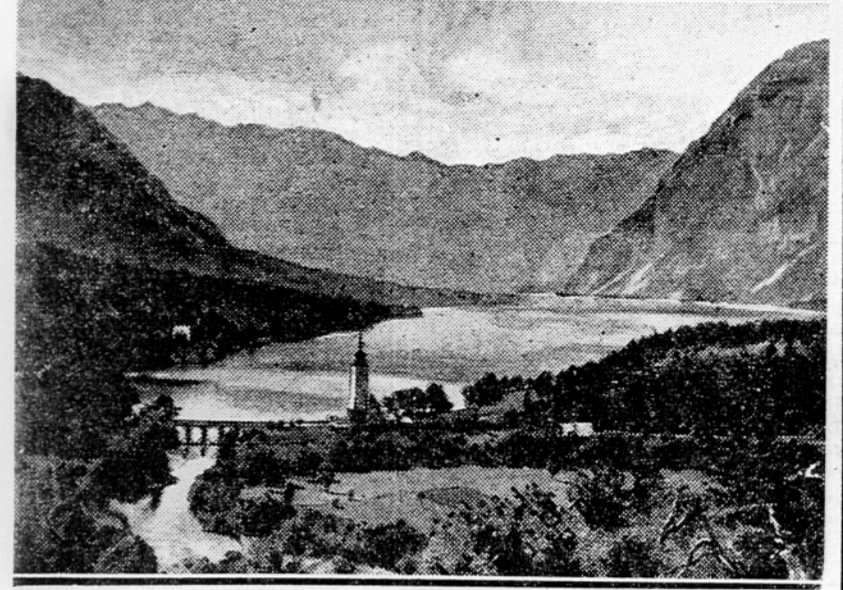

Pregrinjalo ob prekmurski vazi iz grobega domačega platna — križci izdelani z volno

za žensko domačo obrt pomagala uveljaviti že pozabljene ali pa od tujega blaga izpodrinjene pristne domače vzorce in tehnike, s katerimi se bo mogel dostojno predstaviti in postaviti naš dom in naša ženska domača obrt.

Prtiči, obrobjeni s klekljano čipko v križnem vrbodu in slovenska kita

Pogled proti Sv. Janezu in Bohinjskemu jezeru, v ozadju Bogatin

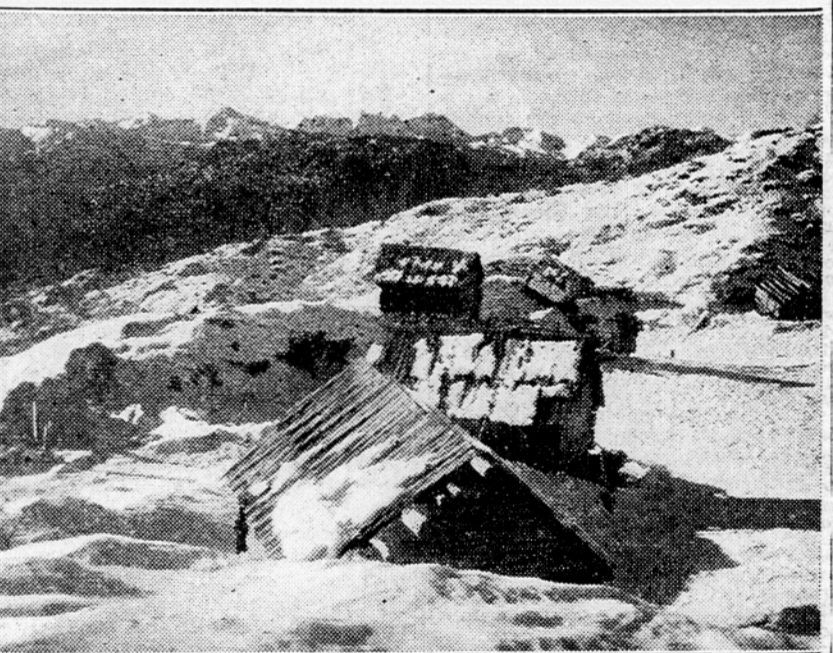
lini je v zimskih mesecih zastalo, le nekaj lesa so izvzili na saneh na železniško postajo v Bohinjski Bistrici.

Na pragu turistične sezone

Zato se bo pa na poletje in že prej na široko razmahnila in zaživela Bohinjska dolina v turistični in izletniški sezoni. Lani je bil dotok tujcev in izletnikov k jezeru že kar zadovoljiv, tudi okoliške vasi, zlasti Stara Fužina, so dale srehe in oskrbe mnogim, ki so prišli iskat oddiha in mira v idilični Bohinjski kot. Hoteli ob jezeru so prav tako prenapolnjeni. Tujski promet je problem, ki mu bo treba posvetiti v bodočnosti vso pozornost in skrb. V naših planinah naj najde delovni človek potreben počitek in okrepilo; seveda ne bomo smeli obnemati zamemariati dotoka inozemskih turistov in izletnikov, s čimer si bo prebivalstvo blizu in daleč gospodarsko opomoglo in dvignilo. Načrta obnova in gradnja turističnih naprav naj bo prvi korak k razvoju tujškega prometa ne samo v Bohinju, ampak skoro povsod po slovenski zemlji, ki je zaradi svojih naravnih lepot toliko bližnja in poznana. Letos bo že treba misliti na živdo novega hotela ob Bohinjskem jezeru. Koča na Komni, ki jo je okupator požgal, bo letos obnovljena. Koča na Voglu še čaka obnove. Kaj pa nove turistične postojanke, ki jih bo treba v bližnji bodočnosti neizogibno zgraditi v smerih turistične poti v Triglavsko pogorje, na Bogatin, na Črno prst in še kam?

Bohinjci v osvobodilni borbi

Bohinjske gore so dajale med osvobodilno borbo zavetje številnim partizanom. V planinah Vogra nad jezerom je bilo njihovo stalno taborišče. Že leta 1941 so Bohinjci na množičnih sestankih napovedali okupatorju neizprosni boj in upor. Velik je krvni delež, ki so ga dale v tem boju posamezne bohinjčke vasi. Samo vas Stara Fužina je dala okrog 45 padlih borcev za svobodo, koliko pa je pomrlo bohinjčkih ljudi v nemških taboriščih smrti ali pa dalo življenje pred puškami in v mučilnicah zloglasnih Begunj! Tudi najhujši okupatorjev teror ni zlomil svobodoljubnega duha zavednih Bohinjcev. Spopadi z nemško policijo in vojaštvom so bili na dnevnem redu, mine na bohinjski železnici so prevrčale in uničevale okupatorjeve vlake in transporte. Brigade so s primorske strani prihajale v Bohinj napadat okupatorjeve posadke. Zgornja dolina je bila dalje časa osvobodjena, nemško posadko v Stari

Pomlad prihaja v Bohinjko in Triglavsko pogorje

„Naša žena“

Pomoč AFŽ pri izvedbi pomladanskega setvenega načrta

Akcija za izvedbo setvenega načrta, ki je že v teku, predstavlja prvi korak k uvedbi planskega gospodarstva v kmetijski proizvodnji. Za uspešno izvedbo te akcije so odgovorni ljudski odbori, ki jo izvajajo s pomočjo setvenih komisij in vsega ljudstva. Setveno akcijo morajo podpreti vse množične organizacije z Osvobodilno fronto na čelu. Tako stoji tudi pred našo žensko organizacijo naloge, ki jih mora naš aktiv do dobro poznati.

Predvsem moramo skrbeti, da bodo vse žene poznale pomen setvenega načrta v svojem kraju in da bodo poznale tudi celotni okrajni setveni načrt. Brez tega nam nikakor ne bo uspelo, zaključivati množice naših kmečkih žensk ob tej važni uvodni nalogi petletnega plana. Skrbeti moramo, da se bodo žene udeleževale sestankov, kjer se govori o setveni akciji njihovega kraja. Ne smemo se postaviti na stališče, češ to bodo že naši možje uredili. Sele takrat, kadar bo žena do kraja poznala pomen akcije, se bo v njej zbudilo zanimanje, se bo zbudila želja in tudi potreba, da sodeluje tudi ona in ne samo njen mož, njen sin itd. Tam, kjer žene še ne poznajo predpisov uredbe, da se mo-

ra vsa zemlja posejati, in uredbe o žitnem fondu, mora poskrbeti aktiv AFŽ, da se žene seznanijo s temi predpisi.

Tista tovarišica, ki je v setveni komisiji določena kot zastopnica AFŽ, je odgovorna za to, da bodo vedele žene vse vasi oziroma kraja, katere so trenutna dela, ki jih mora vsa vasa izvršiti; odgovorna pa je tudi za to, da mobilizira žene za izvrševanje teh del. Do danes nimamo niti v vseh okrajnih setvenih komisijah zastopnic AFŽ, temveč samo v 8, in sicer v okrajih Kamnik, Novo mesto, Grosuplje, Slov. Bistrica, Trebnje, Krško, Konjice in Kočevje. V nekaterih od teh okrajev pa je v setveni komisiji zastopnica AFŽ le na papirju in se prav nič ne pozna, da bi zaktivizirala žene za setveno akcijo. Najbolje je v tem pogledu v Kočevju, kjer nudijo okraju množične organizacije dovolj krepko pomoč. Pred aktivom AFŽ so še velike naloge. Poskrbeti mora za to, da bodo zastopnice AFŽ prišle res v vsako okrajno setveno komisijo, da bodo prav tako zastopane tudi v krajevnih setvenih komisijah, ki se ustanavljajo te dni.

Velike važnosti je, da žene spoznajo, katere pridelke trg najbolj

potrebuje. Tu je treba omeniti predvsem sklepanje pogodb za dobavo zelenjave. Ker je pridelovanje zelenjave tisti posel, ki ga opravlja po večini kmečka gospodinja, moramo prav v njej zbuditi zanimanje za to. Danes ima kmečka žena možnost, da se vključe v pogodbo, ki jo sklene bodisi državno posestvo ali druga ali pa več posameznikov skupaj — z raznimi državnimi ustanovami, ki potrebujejo zelenjavo preko vsega leta. To so razni mladinski domovi, domovi igre in dela, domovi za onemogle ali pa kako zdravilišče, ki je v bližini, ali kak državni hotel. Prav posebej velja to še za razna mesta in industrijska središča, ki po vse leto nimajo dovolj zelenjave, kakor na primer Trbovlje, Jesenice itd. V takih primerih se pogodbe podpisujejo s sindikati. S temi ustanovami sklene zadruge oziroma državno posestvo ali pa tudi več posameznikov v KLO skupno pogodbo za dobavo določenih količin zelenjave skozi vse leto. S tem je kmetu zajamčena prodaja brez vmesnega spekulantja, ki bi delal dobiček na račun njegovega znoja, po drugi strani pa bodo v zelenjavo preskrbljene vse tiste ustanove, ki brez nje ne morejo biti. Ob tem je treba vzgajati kmečko ženo v duhu medsebojne povezanosti med kmečkimi prebivalci in delavcem v industrijski proizvodnji. Kmečka gospodinja se mora zavedati, da bo od industrijskega delavca čim več prejela, čim bolj mu bo pomagala. Kmečka gospodinja najbolj čuti, kaj

se pravi, če ne more preskrbeti otrokom obleke in obuče. Vprašanje tekstilij je zanjo najbolj pereče. Ob tej potrebi, ki jo živo občuti, jo bomo najlaže prepričali, kako naj sama pripomore k temu, da bo naša proizvodnja čim prej lahko zadovoljila vse naše potrebe. Aktiv AFŽ naj se pobriga za to, da bo ženam kdo predaval o umnem gojenju zelenjave, o vrtnarstvu, o pridelovanju vseh tistih pridelkov, ki jih mesto najbolj pogaša. Naša oblast skrbí za to, da se bo vsaj v jeseni, če ne prej, odprla pri nas zelenjadarska šola, za kar bomo morali zainteresirati predvsem tudi žene. Do tedaj pa naj bo skrb AFŽ, da na drug način skrbi za izboljšanje zelenjadarstva, z raznimi predavanji, s skrbnim prebranjem Kmečkega glasa itd.

Medsebojna pomoč pri izvedbi setvene akcije je velikega pomena. To je področje, na katerem moramo izpodbujati žene še prav posebej. Kmečka gospodinja bo najbolj občutila, kaj pomeni opravljati pomladanska dela na polju, če nima dovolj delovnih moči. In takih primerov je pri nas mnogo, saj je marsikje ostala vdova sama z otroki, marsikje so sinovi v vojski, marsikje so sinovi padli v narodno osvobodilni borbi in sta ostala doma le oče in mati, ki nista več pri pravih močeh. Takim je treba priskočiti na pomoč prav tako, kakor so to naše žene do brzo znale v času vojne, ko so si pomagale med seboj, ko so ostale doma brez mož, sinov in bratov. Če

bodo žene razumele pomen traktor-skih postaj, bodo prav tem ljudem, ki so potrebni pomoči, mnogo koristile. Računati moramo pri tem na to, da so ponekod naše žene še pod vplivom reakcionarnih izmišljotin, zlasti tam, kjer AFŽ ni dovolj krepko na delu. Dolžnost aktivna AFŽ je, da prikaže ženam namen teh laži, ki jih širi reakcija prav sedaj, da bi zavrla načrtno gospodarjenje tudi v kmetijstvu. Povedati jim je treba, da dela reakcija tako le zato, ker ji leži na srcu, da bi se naša država gospodarsko ne osamosvojila, da bi vladala pri nas gospodarska zmeda in t. d.

Žene je treba seznaniti tudi z vlogo državne semenarne. Danes ima vsak kmet priložnost dobiti kratkoročno kredit za nabavo semen in gnojila. Z eno besedo, žene naj spoznajo vse možnosti, kako čim uspešneje izvesti setveno akcijo, ki je velikanske važnosti za vse prebivalstvo, tako za kmeta, kakor za delavca in intelektualca. Ne smemo dopustiti, da bi kmečka žena ne poznala prav do podrobnosti uredbe o žitnem fondu. Če bo sedaj, ob času setvene akcije, poznala to uredbo, bo tudi vse drugače podprla setveno akcijo, ker si bo od nje v jeseni obetala korist.

Se nekaj bi opozorili v tem članku, kar se posebej tiče prav žene. To je ustanavljanje sezidskih domov. Naša kmečka žena prav tako kakor naša delavka živo občuti težave z oskrbo otrok med časom, ko ona dela. Tak sezidski dom ni

prav nič neizvedljivega. Zelo smo preprostimi domovi. Potrebna sta dva prostora, v enem bi otroci prebivali v času slabega vremena, v drugem prostoru pa namestitimo kuhinjo. Prav lahko bo zmogla oskrbovanje doma ena sama žena, ki bo pazila na otroke, druga pa bo kuhala in pripravljala otrokom hrano. To velja za otroke od 3 do 7 let. Da to ni zvezano s posebnimi težavami, temveč da je treba k temu le malo dobre volje, povemo, da so v Srbiji že lani imeli mnogo takih domov in da so žene srečne, da so si jih ustanovile. Letos bodo to akcijo še bolj razvile.

Končno naj pripomnimo še to, da ne smemo pozabiti na važnost poročanja o vsem, kar so žene v setveni akciji dosegle. Le zamislite si, kako bo vplivalo na druge žene, če bodo zvedele, da so recimo v neki zadrugi ali vasi ustanovile ženske sezidski dom ali pa dom igre in dela, ko bodo brale o tem, kako so žene v drugih krajih pripomogle k izvedbi setvene akcije, ko bodo brale, kako se žene udeležujejo predavanj o zelenjadarstvu in kokošjerji, ko bodo zvedele, koliko jajc je nasadila katera vas itd. itd.

Več načrtnosti pri ustanavljanju lokalnih gospodarskih podjetij

Kadar govorimo o našem petletnem gospodarskem planu, pogosto pozabljamo, da ne bomo v plan vključena samo velika zvezna ter republiška podjetja in ustanove, temveč bo vključen sieherni ljudski odbor, ki bo po svoji zmogljivosti in gospodarski moči sodeloval pri njegovi izpolnitvi. Z osrednjimi nalogami, ki jih mora izpolniti naš plan, to so elektrifikacija in industrializacija dežele, bodo predvsem zaposlena zvezna in republiška podjetja ter ustanove. Obenem s temi osrednjimi nalogami, ki bodo ob izpolnitvi ustvarile trdno podlago za izboljšanje življenja in dvig kulturne ravni našega delovnega ljudstva, pa bo treba krepiti in razvijati tudi one gospodarske panoge, ki lahko neposredno zadovoljujejo potrebe široke ljudske potrošnje. Razvoj teh panog bo nedvomno pospešil tudi izpolnitev osrednjih nalog plana. Te gospodarske panoge bodo razvijali predvsem ljudski odbori preko svojih podjetij. Ker predstavljajo ta podjetja najmočnejšo gospodarsko osnovo ljudskih odborov in v njihovem okviru državni gospodarski sektor, ki bo pri izpolnitvi načrta igral odločilno vlogo, je tem važnejše, da ljudski odbori povečajo razvoj svojih podjetij potrebnim skrb zlasti še, da bodo ustanovljali podjetja smotrno, da jih bodo ustanovljali tam, kjer se kaže potreba, in pa tako podjetja, ki bodo dajala največje gospodarske koristi.

Iz dosedanjih izkušenj pri ustanavljanju lokalnih gospodarskih podjetij se kaže temeljna napaka, da so namreč ljudski odbori ustanovljali podjetja nenačrtno in s slabo pripravo. Niso dovolj vodili računa o potrebnih proizvodnih sredstvih, o delovni sili, o strokovnih kadrih, kar mnogokrat kaže slabe posledice. Ljudski odbori so podlegli vplivu posameznikov, ki so največkrat iz osebnih in spekulativnih razlogov imeli vso poudarjeno pri ustanavljanju in vodstvu podjetij, seveda brez pravega nadzorstva in sodelovanja ljudskega odbora. Tako se je marsikje zaradi neznanja ljudskih odborov, zlasti okrajnih, delala škoda ljudskemu premoženju, namesto da bi se to premoženje s pravilno organizacijo množilo in krepilo.

Po večini ljudski odbori niso dosti premišljali, kje in kakšne vrste podjetij naj ustanovijo, niso dovolj proučili možnosti, ki se v posameznih krajih nudijo za ustanovitev podjetij, niti potreb potrošnje, ki bi jih v nekem okolju lokalno podjetje lahko krpilo.

Praviloma si je treba priskrbeti materialna sredstva, potrebna za ustanovitev lokalnih podjetij z mobilizacijo lastnih sredstev na področju, kjer se podjetje ustanavlja. Zlasti je treba pri lokalnih podjetjih izkoristiti tudi surovine, ki jih je dobiti na tem področju. Odmikanje lokalnih podjetij od področja njihovih surovin ima za posledico naraščanje prevoznih stroškov, ki proizvode podražijo. Lokalna podjetja je treba ustanovljati predvsem v skladu s potrebami široke potrošnje. Prav s tem, da krijejo s svojimi proizvodi potrebe ljudske potrošnje, uresničujejo in dopolnjujejo lokalna podjetja splošni gospodarski plan v svojem območju. Kjer se bodo lokalna podjetja uspešno razvila, bodo lahko postala neposredni regulatorji široke potrošnje, ki jo bodo vskladila z izvajanjem splošnega gospodarskega

plana. Obenem pa bodo ta podjetja zavezala vodilno mesto v gospodarstvu ljudskega odbora in bodo prav zaradi tega ljudski odbori mogli čim uspešneje vključiti tudi zadržni in privatni sektor v gospodarski plan. To pa mora biti cilj slehernega ljudskega odbora pri ustanavljanju gospodarskih podjetij. Ker to nalogo najlažje izpolnijo podjetja, ki ustvarjajo gospodarske dobrine, torej proizvodna podjetja, je treba ustanovljati predvsem te vrste podjetij. S takimi podjetji si bodo ljudski odbori tudi utrdili svojo gospodarsko osnovo, kajti iz lastne akumulacije lokalnih proizvodnih podjetij izvira dobiček je pomemben del proračuna ljudskih odborov. Tako bo tudi ljudskim odborom omogočena uspešna gospodarska izgraditev njihovega področja.

Toda izkušnje kažejo, da so se ljudski odbori vsega tega bolj slabo zavabili in da so pogosto ustanovljali podjetja, ki za njihovo gospodarstvo ne pomenijo kaj posebnega. To nam kažejo samo primer gostiln, ki so jih mnogi ljudski odbori najprej ustanovili, čeprav v Sloveniji gostilna na splošno preveč in za gospodarstvo posameznega ljudskega odbora (razen v letoviščih in tujsko-prometnih krajih) gostilna ne more kaj posebnega pomeniti, niti ne more donositi posebnih dohodkov. Ljudski odbori so pri tem seveda računali po starem, da bodo z gostilno najlaže zaslužili in bo tudi sicer z njo najmanj truda. Toda z enakim trudom bi marsikje lahko ustanovili mnogo bolj koristno podjetje, ki bi za kraj res nekaj pomenilo, kakor n. pr. gradbeno, lesno, živilsko, tekstilno podjetje in podobno. Seveda pa tudi ni zanemarljivo podjetij, ki se bavijo z razdeljevanjem, kakor so trgovine, ki lahko pri kritju potreb široke potrošnje mnogo koristijo in lahko ugodno vplivajo na podjetja zadržnega in zasebnega sektorja zlasti z znižanjem trgovskega dobička in z izboljšanjem razdeljevanja blaga.

Veliko napako so pri ustanavljanju lokalnih podjetij delali okrajni odbori, ki niso znali pravilno oceniti gospodarskih razmer v okraju in presoditi pomen podjetij za posamezni kraj ali za širše okolje in so enostavno vsa lokalna podjetja vezali na okraj in to ne glede na to, ali gre za malo trgovino ali obrtno delavnico ali večji obrat, kajti interesi celote se nujno povezujejo z interesi posameznih enot. Prav ta birokratični je tudi vzrok, da je pri načinu vodenja in upravljanja lokalnih podjetij dosti premalo poudarka na njihovi operativnosti, se pravi na njihovem neposrednem proizvodnem učinku. Mnogo sil se po potrebnem trošju v birokraciji in v administraciji, kar seveda zamageljuje skrb za doseg glavnega cilja lokalnih podjetij, čim večje in cenejše proizvodnje. To opažamo zlasti pri nekaterih mestnih podjetjih. Vse to je tudi krivo, da v mnogih lokalnih podjet-

jih še ni prišla, kakor v zveznih in republiških podjetjih, od izraza tista pobuda delavcev za izboljšanje delovnega postopka, za znižanje proizvodnih stroškov itd. Prav zaradi tega delajo lokalna podjetja, ki so po svoji organizaciji povečini zastarela, z visokimi proizvodnimi stroški, kar podražuje izdelke, izključuje v načrtu predviden dobiček in seveda tudi stimulacijo delavcev. Tako je gospodarska korist v takih podjetjih zelo majhna, včasih je pa sploh ni in bo tako podjetje celo v breme ljudskim odborom. Marsikje so okrajni že uvideli škodljivost birokratskega in centralističnega upravljanja lokalnih podjetij. Tako so na nedavnem zasedanju okrajne skupščine v Gornji Radgoni sklenili, da se izročita pod upravo krajevnih odborov dva manjša mlina, ki sta bila doslej pod upravo okraja, mleta pa sta samo okoljskim posestnikom.

Velika pomanjkljivost naših lokalnih podjetij je bila doslej tudi v tem, da niso bila dovolj povezana s pristojnimi gospodarskimi ministri in niso s njimi pravočasno rešila vprašanja nabave surovin, oddaje proizvodov oziroma preskrbe področja potrošnje in podobno. Zaradi tega so čisto nastajali v lokalnih podjetjih nepotrebni zastoji oziroma je zaradi kupčevine zalog proizvodov nastalo nepotrebno povečanje obratnih sredstev, kar eno in drugo, kvarno vpliva na razvoj lokalnih podjetij. Tako je na primer pred časom v nekem podjetju v Celju skoraj zastalo delo, ker podjetje ni pravočasno predvidelo potrebe surovin za poln obrat in teh potrebi ni javilo na pristojno ministrstvo.

Zlasti v zadnjem času se opaža, da so marsikje razni spekulantski zastopniki privatnega sektorja poizkušali preobčuti svoje obrate v plašč lokalnih podjetij, da bi na ta način laže nadaljevali z izkoriščanjem delovnega ljudstva in marsikje se je tudi zgodilo, da so ljudski odbori takim spekulantom nasledili. Še večkrat pa so ti spekulanti znali izkoristiti svoje zveze z raznimi spekulantskimi odborniki, svojimi prijatelji. Značilen tak primer imamo v Borovnici. Tam je na primer ljudski odbor sklenil z gostilničarjem Hladnikom Jožetom pogodbo, s katero je dal ljudskemu odboru v najem svojo gostilno za 13.400 din mesečno. V tej vsoti je vračunana mesečna plača Hladniku, ki bi bil v podjetju poslovodja, in ki znaša 4000 din, plača njegovi ženi, ki bi bila poslovodkinja v menzi 3600 din mesečno, dalje najemina za lokal 1600 din mesečno, najemina za inventar 1450 din mesečno, za kurjavo in razsvetljavo 1200 din mesečno, za ostale datuje 150 din. Plača kuharici je bila določena na 900 din in njeni pomočnici na 500 din. Vidimo, da si je gostilničar Hladnik ustvaril najboljšo pogodbo, da bi v podjetju še naprej gospodaril in pri tem dobro zaslužil. Ljudski odbor, ki je sklenil pogodbo, pa bi si s takim podjetjem bolj maio opomogel. Seveda je nadrejena občast to nenavadno pogodbo kmalu razveljavila.

Ta primer naj služi ljudskim odborom kot opozorilo, da ne bodo nasledili spekulantom, ki bi pod firmo ljudskih odborov radi kovali svoj kapital. Nedvomna pa je tudi stvar zborov volivcev, da bolj nadzorujejo delo ljudskih odborov in da se o vseh važnih vprašanjih, ki se tičejo skupnosti, z njimi pomenijo.

vsakim škropljenjem se mora krompirišče podrobno pregledati in uničiti vse odrasle hrošče.

Stalno nadzorstvo nad vsemi krompirjevimi parcelami, zanesljivo in pazljivo zbiranje hrošča v vseh razvojnih stopenjah med vso rastno dobo krompirja bo najvažnejše delo letošnjega uničevanja tega škodljivca. Pregledovati pa moramo tudi paradižnik, jajčevce in divje razhudnike, na katerih se hrošč prav tako razmnožuje. Ostrejšje ukrepi, t. j. uničevanje bube in hrošča v zemlji z ogljikovim žveplecem, bodo letos izvaljali povsod, kjer bodo našli na krompirjevi cimi odrasle ličinke (v žariščih). Tako zatiranje ne bo zavzelo celih parcel, temveč samo zemljo okoli označene okužene krompirjeve cime, ki jo bodo obenem presejali. Predvsem se bo ta način uporabljal na novih žariščih, ki so oddaljena od središča okužbe.

Vse zatiranje v krškem okraju in na področju mesta Ljubljana bo vodila po ena oseba, ki bo skrbela za izvedbo vseh teh ukrepov v najtesnejšem sodelovanju z okrajnimi ljudskimi odbori. Na posameznih sektorjih pa bodo skrbeli za izvajanje sistematičnega zatiranja vodje sektorjev, ki bodo delali po navodilih ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo. Za mobilizacijo delovne sile za zatiranje bo skrbel štab mladinskih čet v Brežicah in drugem množične organizacije. S 15. marcem je začel ta štab že delovati v Brežicah in bo sedaj sestavljal pri vseh krajevnih mladinskih aktivih delovne čete, ki bodo v stalni pripravljenosti. Mladinske čete bodo skupno z Ustrojem v Brežicah prevzeli tudi škropljenje krompirjevih nasadov. Ustroj bo sodeloval z 8 garniturami škropljivih cistern. Škropilo se bo najmanj enkrat mesečno. Za izvedbo razkuževanja zemlje z ogljikovim žveplecem bodo usposobil 20 starejših mladincev pri Ustroju v Brežicah. Na področju mesta Ljubljane bo zatiranje vodil strokovnjak kmetijskega znanstvenega zavoda s sodelovanjem organizacij, predvsem sindikatov, ki si naj stavijo to važno gospodarsko nalogo v svoj tekmovalni načrt.

Izkoriščanje kreditov za investicije iz splošnega državnega proračuna

Finančno ministrstvo FLRJ je izdelalo o uporabi kreditov za investicije iz obdržavnega proračuna za l. 1947 tole opozorilo: Da bi bila državna podjetja, ustanove in uradi, za katerih investicije so predvideni krediti v splošnem državnem proračunu, obveščeni o načinu postopka pri uporabljanju teh kreditov, je izdal finančni minister FLRJ navodilo št. 8572 z dne 21. marca 1947, ki se glasi:

Finansiranje investicij iz splošnega državnega proračuna za leto 1947

Za pravočasno in pravilno uporabljanje kreditov iz splošnega državnega proračuna za investicije veljajo za vsa prizadeta podjetja, ustanove in urade zveznega, republiškega in pokrajinskega pomena tale navodila:

1. Začeti s 1. aprilom 1947 se bodo določali potrebni krediti za financiranje investicijskih del in nabav, odobrenih z investicijskim planom za l. 1947, za vsako trimesečje v trimesečnih planih izdatkov, in sicer v okviru celotne vsote, ki je odobrena za investicije v dotičnem proračunu.

2. Na podlagi odobrenih trimesečnih planov bodo pristojni finančni organi (finančno ministrstvo FLRJ, finančna ministrstva ljudskih republik) odprli naredbodajalcem (upravno-operativnim vodstvom, t. j. generalnim direktijam, direktijam, glavnim upravam in upravam, ministrom in komitejem) globalne kredite za investicijske namene pri pristojnem organu (poslovalnici) Državne investicijske banke.

3. Vsi, ki bodo neposredno uporabljali te kredite (državna gospodarska podjetja, ustanove, uradi itd.) se bodo obratili neposredno na svoje upravno-operativne voditelje, ministrstva ali komiteje z zahtevo, da se odpro posamezni krediti pri Državni investicijski banki za financiranje investicij, ki so jim bile odobrene v investicijskem planu za leto 1947.

4. Na podlagi zahtev, omenjenih v prejšnji točki, bodo upravno-operativni voditelji, ministrstva in komiteji izdajali v okviru globalnih kreditov, ki so jim bili odprti, naloge neposredno Državni investicijski banki v Beogradu, za dela republiškega pomena na glavni področji Državne investicijske banke na sedežu dotične ljudske republike. V nalogu je treba označiti koristnika, za katerega se odpre kredit, namen (dela ali nabave), za katerega se je odprl kredit, in kraj, kjer naj se kredit koristniku da na razpolago.

5. Na podlagi teh nalogov bo Državna investicijska banka odprla kreditnikom kredite pri svojih krajevnih pristojnih poslovnicah in obvestila neposrednega koristnika, da z odprtim kreditom lahko takoj razpolaga.

II. Način financiranja investicijskih del iz kreditov, predvidenih ali odobrenih v proračunih ljudskih odborov, bo uredilo finančno ministrstvo ljudskih republik v sporazumu z glavnimi podružnicami Državne investicijske banke.

Izkoriščanje kreditov

Kredit za financiranje investicijskih del in nabav, predvidenih v tromesečnem planu za dobo od januarja do marca 1947, se bodo izkoristili iz zveznega proračuna na tale način:

1. Če je finančno ministrstvo odprlo globalne kredite za financiranje investicijskih del in nabav, predvidenih v tromesečnem planu za dobo od januarja do marca 1947 iz zveznega proračuna in po razporedu zvezne planske komisije, se bo uporabljal za izkoriščanje teh kreditov postopek iz prejšnje točke I. (1. do 3.) tega navodila.

2. Če finančno ministrstvo FLRJ za dobo od januarja do marca 1947 ni globalno otvorilo kreditov iz zveznega proračuna posameznim upravno-operativnim voditeljem, ministrom in komitejem zaradi pomanjkanja razporeda, bodo ti posamezne zahteve neposrednih koristnikov, da se odpre kredit (državnih gospodarskih podjetij, uradov in ustanov) poslali zvezni planski komisiji in ne Državni investicijski banki. Naloge, da naj se odpro posamezni krediti neposredno koristnikom, bo izdajalo Državni investicijski banki v treh primerih finančno ministrstvo FLRJ, ko bo zvezna planska komisija odobrila zahteve za otvoritev kredita.

Postopek za izkoriščanje investicijskih kreditov, predvidenih v republiških in pokrajinskih proračunih ter v proračunih ljudskih odborov za dobo od januarja do marca 1947, bodo določila finančna ministrstva ljudskih republik.

Priprave za gradnjo velike hidrocentrale na Sani

Z izvedbo petletnega plana za elektrifikacijo in industrializacijo bo tudi Zapadna Bosna dobila veliko električno hidrocentrale, in sicer na reki Sani, nedaleč od Ključa. Direkcija državnega električnega podjetja Elektroinženirski deli za gradnjo te hidrocentrale, ki bo imela velik gospodarski pomen za vso Zapadno Bosno. Vzdož doline Sane je predvidena gradnja dalinovoda do Prijedora, tako da bo nova velika hidrocentrale lahko oskrbovala z električno energijo naš največji rudnik železne rude v Ljubiji južno od Prijedora in v Starom Majdanu severno od Šanskega mosta. Preko dalinovoda bo povezana z novo centralo tudi dolina Une, tako da bo dobil električno energijo tudi veliki rudnik boksita v Bosanski Krupi. Nova hidrocentrale bo oskrbovala z električno energijo prav tako vse večje kraje ob reki Sani, zlasti Ključ, Sanski most in Prijedor. Ko bo centrala zgrajena, se bo lahko razvila tudi lesna industrija vzdož Sanske doline.

Kdo je odgovoren za nepravilnosti in napake, ki se še dogajajo v naših vzgojnih domovih?

Ugotovili smo, da v nekaterih vzgojnih domovih smatrajo otroke še zmeraj za objekt, ki mu je dovolj, če ima hrano, obleko, obutev, vse drugo pa je manj važno ali pa sploh postranska stvar. Vzgojitelji v teh domovih niso povezani z življenjem otrok v domu in vzgojno delo jim je nekakšna muka. Zato prepuščajo otroke samim sebi, jih ne znajo pravilno zaposliti in zainteresirati za vse tisto, kar danes giblje svet in življenje. V nekaterih domovih je še neko brezdusno ozračje. Otroci ne navajajo h kulturno-higienskim navadam; otroci so ponekod zanemarljivo in celo raztrgani, njihova osebnostna higiena je skrajno pomanjkljiva; ne umivajo si zob, ne znajo paziti na obleko, zvezke in knjige. Vzgojno osebo jih premalo navaja k samostojnosti, k zavestni disciplini, da bi si sami s pomočjo pionirske organizacije urejali notranje življenje; vzgojitelji ne znajo prenašati dela odgovornosti na gojence same.

Kričec primer neurejenosti v domu in brezvestnosti vzgojnega osebja kakor tudi vodstva je otroški dom v Turmishcu. Higiena otrok v tem domu je vredna ostre graje. Hodniki in stopnišča so umazani, sobe slabo prezračene, postelje neurejene, v igralnicah in dnevnih sobah se suši perilo, kar vse škoduje zdravju otrok. Otroci so se kopali do nedavnega po 7 v eni kadi, pred kosilom pa so jih umivali vse v nezamenjanji vodi in ni čuda, da so se pojavile kožne bolezni, kakor hraste in lišaji. Otroci nimajo ne svimčnikov, ne papirja za risanje, ne kock, ne ploščic itd. Dom ima precej blaga v zalogi, otroci pa so običeni v slabe plaščke, ki jim manjkajo še celo gumbi. Vse to kaže, da otroški vrtnarji, ki sta bili sicer zaposleni od zjutraj do večera, nimata pravega odnosa do otrok in nista znali prategniti množičnih organizacij, zlasti AFZ, ki bi jima lahko pomagali; še manj pa se je zavedalo odgovornostno vodstvo samo. Če bi bilo osebje na mestu, če bi vladaela med njimi skladnost v delu in težnja izboljšati razmere v domu, bi lahko brez težko uredili marsikak nedostatke.

Kontrola v domu je našla v skrajnem neredu tudi administracijo in blagajno. V domu so se vršili razni privatni obiski, po izjavah funkcionarjev okrajnega ljudskega odbora celo na račun doma.

To je primer, kako ne sme potekati življenje otrok v ustanovah, ki bi morale v naši ljudski državi služiti kot vzgled družinski vzgoji in vsej okolici.

Nič manj težak primer je Dom T. tove mladine v Mostah.

Dom nosi ime našega največjega heroja in ustvarjalca nove Jugoslavije in bi tudi zato moral biti vzor vsem vzgojnim ustanovam v naši republiki. Dejstva pa kažejo prav nasprotno: obe vzgojiteljici, kvalificirani učitelji, in prefekt so upravljali svoje delo le v točno odmerjenih urah od 14. do 18. ure, medtem ko sta bili otroški negovalki odgovorni za dežurstvo in vzgojo otrok v času, ko se otroci najbolj razgibljejo, zjutraj in zvečer in to vedno samo ena za vseh 94 otrok. Vzgojno osebje, učiteljci in prefekt, bi morali imeti najtesnejše stike z mladino, pa si niso razdelili dežurstva, ker se ne zanimajo, kako poteka življenje otrok izven učnih ur in krožkov. Lepi načrti, ki jih sicer imajo na papirju, niso mogli uspeti, ker ni pravega stika med otroki in vzgojitelji. V nedeljo, ko so otroci ves dan prosti, je bil v domu dopoldne en sam dežurni, enako tudi popoldne. Posledica vsega tega je skrajna neprijetnost otrok, popolna razpuščenost življenja v domu in skrajno slabe higienске razmere. Večina otrok je imela garje, tako da so se v šoli drugi otroci balj otrok iz Doma Titove mladine. To je vsekakor težka obtožba prot; bolničarki, ki je vršila sanitetno službo v Domu. V nadstropjih, kjer so otroške spalnice, ne spi v bližini njihče od vzgojiteljev, in je vseh 94 otrok brez nadzorstva. Otroci se pade po hodnikih, skačejo po posteljah in razgrajajo, ker ne poznajo nikakršne samodiscipline. Ker ni vzgojiteljev in čistote in ni zadovoljivih učnih uspehov. To je odločno pomanjkanje odgovornosti do otrok in dokazuje, da tu o delovni disciplini in pravilni razdelitvi dela ni govora, čeprav je v domu 23 članov osebja.

V večini naših domov je odnos vzgojiteljev do otrok hladen, brez prisrčnosti. Vse je utesnjeno v nekaj kalup dnevnega reda, brez pravega življenja, brez vrednote. Otroci imajo premalo razvedrila in oddiha in so preveč uklenjeni v šolsko delo, ne znajo se samostojno učiti, in učnih ur, ki so namenjene za šolsko delo, ne znajo racionalno izrabiti. Zato se 3—4 ure v učilnicah in se premalokrat sprostete (premalog sprehodov, izletov, iger), kar povzroča nekakšno utrujenost v njih. Še huje kot to pa je dejstvo, da nekateri vzgojitelji uporabljajo za vzdrževanje discipline telesne kazni (klofote, udarce s palico po prstih, klečanje), kar vzbuja odpor pri otrocih, za vzgojitelja pa je to banokrot njegove avtoritete. V Mladinskem domu v Mariboru nas je mali pionir ogorčeno vprašal: »Zakaj nas pretepejo?« Drugi pionir pa je pripomnil: »Bil je kurir in zdaj tako grdo ravnamo z njim.« To jasno dokazuje, kakošno ponižanje občutijo pionirji ob takim ravnanju. Mi pa hočemo vzgojiti pomodne in samozavestne ljudi, ki se bodo zavedali žrtve in naporov pa tudi zmage delovnih množic.

Avtoriteto si ustvarjamo s tem, da smo v vsem svojem ravnanju in vedenju vzgled mladini, da smo sami disciplinirani, vjudni, urejeni.

Vzgojitelji še ne znajo izkoristiti v zadostni meri odličnega vzgojnega sredstva, to je tekmovalnosti, v disciplini, v higieni, v čistoti spalnic, v ravnanju s knjigami, zvezki, obleko, perilom, igračkami itd.

Tudi vzgoja k pravemu patriotizmu še ni prodrla v naše domove; vse preveč je še zmehanizirana, šablonska in se omejuje na učenje pesmic, na deklaracije, prireditve ob določenih slavnostnih dnevih, namesto da bi odsevala iz celotne vzgoje; otroci; še vse premalo spoznavajo napore delovnega človeka za našo skupnost, junastvo naših borcev, veličino borbe naših narodov za svobodo. Mladina nosi v sebi najmočnejšo željo do heroizma, do ustvarjanja; in tu je prav pionirska organizacija tista vzgojna sila, ki vsebuje vse te elemente: odnos do družbe, zavestno disciplino, odnos do dela in resnični patriotizem.

Če hočemo dvigniti vzgojno delo v naših domovih, je predvsem potreben pravilen izbor vzgojnega kadra; tega se ponekod niso zavedali bivši okrajni LO in se zdaj ne zavedajo okrajni LO, ker često predlagajo v domove ljudi, ki jih niso mogli nikjer drugod uporabiti. S to prakso je treba prenehati. V vzgojnih domovih, kjer se vzgajajo otroci s ciljem, da pridejo iz njih naši najboljši mladinci, lahko delajo samo najboljši vzgojitelji, ki jim je delo z mladino življenjski smoter, ki jim je tako rekoč prirojena ljubezen do otrok, ki so sposobni; premagovati vse težkote in tudi pozabiti nase.

Prav posebno pa morajo LO (prosvetni odelci) paziti, koga nastavijo v domu kot upravnika. Upravnik je duša doma, prvi funkcionar, ki odgovarja za delo vsega osebja v celoti. Naše izkušnje pri pregledih in celoten razvoj naših domov potrjujejo, da so delovna disciplina, čistota, red, zdravstveno stanje in razvoj doma, predvsem pa vzgoja otrok v največji meri odvisni od vodstva doma, od upravnika samega. Če zna upravnik uveljaviti svojo avtoriteto pri osebju in gojencih, če je po svojem delu in sposobnostih resnično prvi v domu, če je njegovo roko občutili povsod, bo dom uspeval, tudi če so še take objektivne težkote. Ni najvažnejše, kako je dom opremljen (osnovni pogoji morajo biti dani), merilo za upravnika in vzgojitelja je, koliko so sposobni vnesti novega duha, novo življenje, ki mora biti odraz velikih sprememb v narodno-osvobodilni borbi in sprememb, ki se še neprestano odvijajo prav zdaj v borbi na gospodarski fronti za uresničenje petletnega načrta. Eno osnovnih vprašanj vsakega upravnika in vzgojitelja mora biti: koliko bo njegovo delo pripomoglo k uresničenju tega načrta s tem, da v vsakim letom dviga kvaliteto gojencev, koliko bo približal delo gojencev in njihove sposobnosti tipu novega človeka-delavca ustvarjalca, ki bo vse svoje sile posvetil domovini in delovnemu ljudstvu. Zato se morajo vsi vzgojitelji in tudi ostalo osebje seznaniti z vzgojnim smotrom in se na svoje delo pripravljati temeljito in načrtno.

Primer za skladno in načrtno delo vzgojiteljev imamo v mladinskem domu v Kranju, v mladinskem domu v Slivnici in v Domu igre in dela na Prulah. Tu se jasno kaže, kaj zmorejo vzgojno osebje in upravniki, če se zavedajo svoje odgovornosti do otrok, če jim je edini cilj dvigniti zavod na tisto višino, ko vsa javnost lahko izjavi in mora izjaviti: tu so otroci v dobrih rokah, to je njihov resnični dom, tu bodo zrastle naši najboljši mladinci.

Kakovosti vzgojnega dela pa ni mogoče dvigniti brez splošne izobrazbe, brez strokovnega izpopolnjevanja, kar mora biti osnovna naloga pedagoškega sveta v domu. Važna naloga vzgojnega osebja v domovih pa je množično delo zunaj doma. Nujno je, da vsa okolica razume in z ljubeznijo spremlja delo v domu, razvoj otrok, da skupno z osebjem pomaga reševati težkote v ekonomskem oziru, da dom uživa tudi moralno, predvsem kulturno oporo in pomoč od strani množičnih organizacij.

Izredno važen pa je stik doma s šolo, s pedagoškimi delavci v kraju samem. Domovi še po večini ne uživajo od te strani dovolj podpore in učiteljstvo se premalo zanima za potek življenja v njih.

Okrajni LO (prosvetni funkcionarji) še nimajo dovolj razumevanja za pravilno organizacijo skupnega dela, za povezanost oblastvene linije, vzgojnih domov, šole in množičnih organizacij. Drugače se ne bi mogel pripetiti primer z Domom igre in dela v Celju, ki se pripravljajo že tri mesece, odgovorni funkcionarji pa niso znali pritegniti v zadostni meri niti AFZ niti sindikatov niti vodstva tovarne.

Prav tako je kričec primer neodgovornosti LO do upravnice v Domu igre in dela v Ptujju in Ormožu, kjer je okrajni LO dopustil, da sta ostali, čeprav sta požrtvovalni in predani, 7 mesecev brez plače.

Vse to kaže, kje tiče vzroki nepravilnega dela in razvoja naših vzgojnih domov. Samo ob naših vsestranskih pomoči, ob naši budnosti nad življenjem otrok v vzgojnih domovih bomo čimprej odpravili vse nepravilnosti in napake. Kristina Šuler

Letos moramo koloradskega hrošča zatreti

Nedavno smo opisali, kakšne uspehe smo dosegli lani, v prvem letu, pri zatiranju koloradskega hrošča v Sloveniji. Ugotovili smo, da nam ga je uspelo izslediti, kjer koli se je naselil, in zatreti vsaj površinsko povsod razen v žarišču zapadno od Brežic. Glavni uspeh lanskega dela je bil, da imamo sedaj tega nevarnega škodljivca na vajah in da je pripravljeno vse za njegovo popolno uničenje. Ne smemo pa morda pričakovati, da bo letošnje delo zato manj obsežno, prepreženo in manj sistematično. Nasprotno, ker smo trdno odločeni, da ga uničimo, bomo letošnje zatiranje še bolj poglobili in razširili.

Lanske izkušnje kažejo, da se vedno niso vsi kljub močni propagandi dovolj poučili, kakšno nevarnost predstavlja koloradski hrošč za poljedelstvo naše države. Zato je nujno, da letos še pred začetkom zatiranja razvijemo intenzivno zatiralno propagando, ki naj doseže vsi v začetku aprila. Vse prebivalstvo se mora seznaniti z njegovim življenjem in s posledicami, ki bi nastopile in oklevanjem dopustili, da bi se trajno naselil na naših krompiriščih. Propaganda ne sme popustiti niti med zatiranjem in naj bo vedno odločna, prežeta prepričanja, da je s sodelovanjem oblasti, organizacij in ljudstva mogoče doseči popoln uspeh in hrošča zatreti.

Lani se je pogosto grešilo, ker je propaganda vzbujala pri ljudeh vtis, da bodo zaradi zatiralne akcije vse krompirjeve njive, kjer se pojavi koloradski hrošč, uničene in da bo prizadetih ob ves pridelek krompirja. Lansko zatiranje je pokazalo, da je resnica prav nasprotna. Zaščitilo je nepadeni krompir in uničevalo hrošča, ne pa krompirja. Prav zato se ne sme zgoditi, da bi ljudje, ki bi morda letos našli na svoji njivi hrošča, tega ne prijavili v bojznici, da jim bo uničen pridelek.

Kakšne ukrepe bomo letos izvajali? Po vsej Sloveniji bomo vsaj dva-

krat, raje pa še večkrat, pregledali. Ni natančno vsa krompirišča in iskali škodljivca ter njegovo zalego. Posebni ukrepi se bodo izvajali v krškem okraju in na področju četrti šiške v Ljubljani. Zaradi lažjega zatiranja v žarišču zapadno od Brežic je nujno potrebno, da posadijo letošnje kmetije krompir na istih okuženih parcelah, kakor so ga imeli lani. Razen tega je potrebno, da je nasad krompirja čist, da na isti njivi ne rastejo tudi fižol, buče ali kaj drugega. Hrošč mora takoj, ko bo prilezel iz zemlje, najti hrano, da ne bo odletel drugam. Da ne bodo kmetje prizadeti zaradi manjšega pridelka, jim bo ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo dodelilo tri vagonce zgodnjega semenskega krompirja. Ta krompir je treba čim prej vsaditi.

Vodstvo zatiranja bo moralo točno zasledovati, kdaj se bo pojavil koloradski hrošč iz zemlje. Od trenutka, ko se bo pojavil, pa do konca rasti krompirja mora biti zatiranje brezhibno in sistematično. Večina delovne sile bo zbrana okoli Zgornjega in Spodnjega St. Lenarta in Starega grada, kjer bo uničevala stara žarišča okužbe. V začetku in med kritičnim razdobjem pojavljanja hroščev bodo najmanj enkrat tedensko podrobno pregledali vse krompirjeve parcele v okraju in istočasno obrali hrošče. Krompirjevo cimo, na kateri bodo našli odrasle ličinke, bodo označili s posebnim znakom. Za vsa organizacija je odgovoren štab mladinskih čet v Brežicah.

V juniju bo prvo zaščitno škropljenje vseh krompirišč v zaščitnem pasu okoli žarišča okužbe, za tem pa okuženega področja samega. Letos moramo hrošču preprečiti, da bi odlagal jajčeca. O pojavi zrelih ličink ne sme biti niti govora. Ličinke se morajo uničiti, čim se pojavijo, ker le tako bomo preprečili nastanek žarišča v zemlji. Če se pojavijo ličinke, jih moramo uničiti z obiranjem in škropljenjem tako, da ne bo prvega pokolenja hroščevega zaroda. Pred

ALEKSANDER N. OSTROVSKI

(Pred premiero »še tak lisjak se nazadnje ujame«.)

A. N. Ostrovski (1823—1886) je vstopil v rusko književnost kot pisatelj trgoveškega sveta, ki do takrat ni bil v njej zastopan, vsaj ne v tolikšni meri, da bi mogli v literarni zgodovini pred njim o njem govoriti. Res je, da ima Gogol v »Revizorju« (IV. dej. 10. prizor) prizor s trgovci, ki so se prišli pritožiti zoper samovoljnega, podkupljivega in nasilnega mestnega poglavarja, toda poudarek tega prizora je na eni strani obtožba zoper poglavarja, kar je potrebno za spopolnitev podobe njegovega značaja, in razmere, na drugi pa je važen socialno-političen dokument, ker zvezo iz njega, kakšen je bil takrat položaj trgoveškega sveta. Bili so brez pravic in so bili izročeni na milost in nemilost samostane državnih in plemiške gospode, čeprav je njih smotni položaj bil boljši od kmetov. Prizor v »Revizorju« je splošna, lahko bi rekli tipizirana podoba socialno-političnega položaja takratnega trgoveškega sveta.

Ostrovski je z »Bankrotom« (1847) vstopil naravnost v njegovo središče in ustvaril podobo iz notranjega, osebnega, do takrat malo znanega družinskega in socialnega življenja trgovcev kakor tudi njih medsebojnih odnosov. Razgrnil je zaveso pred njihovim družinskim, zasebnim in poslovnim življenjem. Pri Gogolju nastopajo kot socialna skupina v boju zoper svojega socialno-državnega, razrednega in političnega nasprotnika, Ostrovski pa je stopil v sredo med nje in jih ni prikazal le kot posebno socialno skupino s svojimi nasprotji in protislovji, temveč posamič, lahko bi rekli — od človeka do človeka. V tem je ravno bistvo novosti Ostrovskega dramatika. Takratna javnost in literatura se za posameznike iz trgoveškega sveta ni veliko menila, podobno kot se ni zmešala za kmeta, ki ga je kot človeško, socialno in narodno bitje, kot važen in živ, a zapostavljen in zatrt del takratne družbe, kot sestavni del ruskega naroda, prikazal šele Turgenjev v »Lovčevih zapisnikih« (leta 1852). S tem delom je Turgenjev odkril ruskega kmeta za rusko književnost kakor za javnost sploh.

V nekem oziru je vloga prvega dela Ostrovskega »Bankrot« podobna vlogi »Lovčevih zapisnikov«. Ob istem času, ko je odkril Turgenjev ruskega kmeta, je odkril Ostrovski ruskega trgovca, v katerem je bilo še tudi veliko kmečkega, seveda kulškega. Razlika med dejanjem enega in drugega pa je v tem, da je Turgenjev v »Lovčevih zapisnikih« obtoževal vladajočo družbo bolj neposredno kot Ostrovski v »Bankrotu« (in poznejših delih), čeprav tudi njemu ni odreci socialno-etičnega protesta. Vendar ni tako odpljvil kot pri Turgenjevu, ker prikazuje Ostrovski v svoji komediji temne razmere med trgovci samimi, med njih štirimi stenami. Zato so bili tudi trgovci tisti, ki so se pri carski oblasti pritožili zoper njegovo delo, kar je imelo za posledico, da so uprizaritve prepovedali. Ostrovski gleda na svet trgovcev kritično, čeprav skuša biti objektivno realističen. Pozneje, ko se je približal slavjanofili, je ta svoj mladostni neposredni kritizem nekoliko omilil. (Na pr. v komediji »Siromaštvo ni sramota«, v kateri se sprva oblastni in odurni Gordeji Torcov na koncu spremeni in pobožja — pod vplivom svojega sicer izgubljenega in pitju predanega brata, ki pa si je ohranil čisto človeško notranjost. Ljubim Torcev je soroden nekaterim Cankarjevimi idealistom, ki se sicer v brezupju predajo pitju, ki pa nosijo v sebi velike človeške ideale. Toda takšna idealizacija trgoveškega sveta ni pri Ostrovskem trajna. Bil je prevelik realista in objektivista, ni mogel samega sebe omamljati z življenjsko premoščenimi osebnimi. Ostrovskega slavjanofilstvo ni nič drugega kot njegova velika ljubezen do ruskega naroda. Kadar biča razmere in človeške slabosti, jih biča zato, ker si je želel marsikaj drugače, kakor je, vendar te svoje goreče želje mlajker ne vsiljuje, nikjer ne zahaja v šolsko in prisiljeno didaktičnost: življenju drži zrcalo kot umetnik, ki hoče biti neposreden in elementaren, kot je življenje samo. Vse življenje se je trudil za to, da bi ustvaril rusko narodno gledališče, gledališče, ki bi z vso svojostjo in dramatsko umetnostjo odražalo in tvorno upodabljalo žitje in bitje ruskega človeka.

Z deli iz trgoveškega okolja je odkril ruski književnost, in javnosti nov svet, toda v svoja številna dela (napisal jih je 48) ni zajel le te strani takratnega življenja. Med tisoč različnimi značaji njegovih dramatskih del so ljudje iz različnih stanov in okolij. Zato bi bilo preozko, če bi govorili o njem le kot o dramatik trgoveškega sveta, kajti v njegovih delih nastopajo kmetje, delavci, maloščanci, trgovci, uradniki, gospoda različne družbe, juri kapitalisti, častniki itd. V svoje delo je zajel ves takratni ruski svet. S »Sneguročkom« pa je ustvaril še čudovito dramatsko pravljico, v katero je zajel čudežni, na fantaziji in poeziji bogati ruski pravljinski svet (boj zime s pomladjo) ter vpletel v svojo dramo razne ljudske običaje, prav tako, kakor je skušal s svojimi zgodovinskimi dramami (Dimitrij Samozvanec in Vasilij Šujski, Veselisa Melentjeva itd.) ustvariti dramatske historije. Ta snovna vsestranost je izhajala iz njegovega hotenja, da bi ustvaril ruskemu gledališču domači, narodni spored. To se mu je tudi posrečilo.

»Za Rusijo je storil Ostrovski isto, kar so storili za Španijo, Francosko, Italijo in Anglijo Lope de Vega, Molière, Goldoni, Shakespeare. Oslanjač se na izročila Fonvizina, Gribojedova, Gogolja, je ustvaril ruskemu gledališču nacionalni repertoar. Ob njegovih delih je zrastle bleščeča ple-

jada ruskih igralcev: P. Sadovski, Martinov, P. in S. Vasiljevi, Strepetova, Fedetova, Jermolova; vsi so svojo darovitost pokazali z igralsko upodobitvijo dramatskih likov, ki jih je ustvaril slavni ruski dramatik« (G. Vladikin: Veliki ruski dramatik A. N. Ostrovski.)

Ko je obhajal 35-letnico literarnega dela, je pisatelj Gončarov, avtor znamenitega romana »Oblomov«, takole označil njegovo delo: »Književnost ste obogatili s celo knjižnico umetniških del, za gledališče pa ste ustvarili svoj poseben svet. Sami ste dogradili stavbo, katere temeljni kamen so postavili Fonvizin, Gribojedov, Gogolj. Toda šele za vami moremo reči ni Rusi: »Imamo svoje narodno gledališče. Po pravici se mora imenovati: »Gledališče Ostrovskega.«

Po snovi moremo razdeliti dela Ostrovskega v pet vrst: dela, ki prikazujejo življenje trgovcev, uradnikov, inteligence in igralcev, plemstva in jare kapitalistične gospode ter zgodovinske igre. Izven te razdelitve ostane samo pravljica drama »Sneguročka«, ki je delo zase, toda kljub svojskosti ima vendarle nekaj bistvenih lastnosti Ostrovskega dramatika (na pr. njena narodnost, in humor). Zato je ta ločitev le zavoljo razglednosti in snovi. Isto velja za ostale, kajti po svojih notranjih posebnostih so vse plod Ostrovskega živega realizma, ki je v »Sneguročki« dosegel najvišji poetični in romantični lirizem. Ki spaja ponekod močne notranje dramatične prizore s komedijskimi. Ni čuda, da je to poetično in na fantaziji bogato delo navdihnilo Rimski Korzakova za njegovo nesmrtno opero.

Dramatik A. F. Pisemski je dejal ob Ostrovskega prvi komediji »Svoji smo — so bomo že pogodili«, (poznejši naslov komedije »Bankrot«), da so to »Mrtve duše« trgoveškega sveta. Tako velik je bil vtis, ki so ga imeli nekateri sodobniki ob tem delu, kljub temu, da danes ne vzdrži več te velike pohvale. Bolj kot umetniški vtis je učinkovito takrat vsebinski, družbeno-kritični in etični. Dva pretkanca, Boljšov in Podhajuzin, ki na koncu pretentata in prehudicita zvižeta Bolšova, sta tipična predstavnika takratnega trgoveškega sveta. Podhajuzin po vsej pravici zasluži ime ruskega svetolinca in licemera, ki ga je za Francoze ovekovečil Molière v »Tartuffu«. Podhajuzin je Tartuffe iz ruskega trgoveškega sveta. Umetniški vtisk Ostrovskega dramatskega ustvarjanja sploh, hkrati pa umetniških in socialno najbolj popolna podoba kupčevskega sveta pa je drama »Nevihata«. Vsebinska, odnosno zgodba ne shakespearke tragedije je zelo preprosta, kakor je to sploh pri Ostrovskem. Katjo so poročili s Tihonom Kabanovim, poročena pa se zaljubi v neodločnega Borisa. Ljubezen pride na dan. V temnem carstvu (kakor je imenoval ta svet kritik Dobrojubov) tašče Kabaninje, Tihonove matere, je njena usoda zapčepatena. Katja se reši muk in tega carstva šele v valovih Volge. Ko hoče Tihon, ki jo ima rad, skočiti za njo, da bi jo rešil, mu mati Kabaninja to prepereči: »...Zavoljo nje tvegati življenje? Ali je sploh vredna? Ali nam ni prizadejala dovolj sramote, in kaj je še nakanila?« Tudi jokati ne sme za njo. »Jenaj! Greh je jokati za njo!« Tako govori tašča o mrtvi snahi. Tihon, ki ga silabi večje srti v »temno carstvo«, vzklizne: »Tebi je dobro, Katja! Jaz pa — zakaj moram še živeti in trpeti?« S tem opubnim vzklizkom se drama konča.

Temnim značajem, kakor sta Kabaninja in Dkoj, Borisov stric, Kabaninji enakovredni samosilnik mrčne-

pretehtati. Zato je nujno, da se urednik posameznih del predvsem posvetijo redakciji besedila ter razboru podatkov, ki pridejo v poštev za opombe.

2. Uvod, kakršne poznamo iz preteklosti, so bili iz večine nepopolni namodestni monografiji, ker takrat zaradi raztrganosti našega založniškega sistema pač ni bilo mogoče misliti na objavo posebnih literarnozgodovinskih del, zato so se pisici in uredniki zbirali v teh uvodih omejevali zgolj na obrisen očit osebosti in na splošna opozorila o dobi in pisateljevem delu, ne da bi mogli v tem tesnem okviru izrpati probleme res do dna. Danes, ko se odpirajo znanosti docela druge možnosti, pač ne kaže ponovno uveljavljati te zastarele in obrabljene metode ter tako ovirati nastanek res dognanih, v duhu naše resničnosti in zahtev današnjega časa zasnovanih monografij.

3. Zbrana dela brez uvodov niso nikakoli nova, saj so v navadi bodisi v SZ pri izdajah ruskih klasikov bodisi pri Francozih in drugih narodih. Gradivo, nanizano v obeh, more že samo po sebi opozoriti na nekatere važnejše probleme objavljenih tekstov in hkrati seznaniti bralca z bistvenimi literarnozgodovinskimi podatki, ki mu razjasnjujejo nastanek in usodo poedinih spisov. In ali niso bili mnogi uvodi v naše mojstre v preteklosti samo nekoliko razširjene opombe?

4. Spričo tega je založniška sklenila, da bo sicer opustila uvode k Zbranim delom, pač pa sprejela v program zbirko samostojnih studij o naših klasikih, zamisljenih tako, da bo v njih v celoti prikazana pesnikova osebnost in njegov del ter osvetljen čas, v katerem je živel in ustvarjal.

Pomislek, ki jih je izrazil dnevni tisk glede tega načrta, češ da bodo monografije izhajale zelo počasi, to se pravi, šele po objavi vsega pisateljevega dela, so le deloma utemeljeni. Tudi če bi imeli posamezne knjige uvode, bi moral bralac čakati na objavo celotnega pisateljevega teksta, da bi lahko iz njega spoznal njegovo osebnost in miselnost, vendar s to neprijetno in neobitno pomanjkljivostjo,

ga trgoveškega carstva, pravijo Rusi »samodur«. Beseda ni prevedljiva. Pomeni samosilnika, na pol blaznega, skrajno nazadnjaškega človeka, nekakšnega »kralja na Betajnovic«, toda brez slehernega kesanja, slepega vernika v vse staro, oboževalca starih načel, ki jim streže in ki se jih krčevito drži. To so tradicionalna načela patriarhalnega trgoveškega sveta sploh. So njega izročilo, postava in zakon, ki je posebejlen v samodurih, kakor so Kabaninje in drugi.

Ostrovskega »Nevihata« je ena izmed najmočnejših realističnih dram iz kmečko-trgoveškega sveta v svetovni literaturi. Njej enakovredna v ruski književnosti je samo še Tolstojeva »Moč teme«, katere predhodnica je »Bridka usoda« (1858) A. F. Pisemskega (1820—81), prva prava kmečka drama v ruski književnosti.

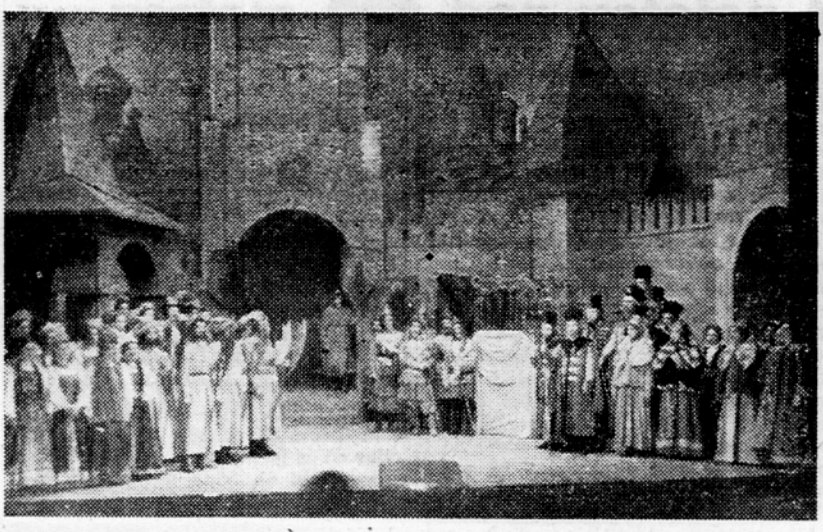
Odlika dramatika Ostrovskega je njena življenjska vernost, njena neposrednost in pristnost, njen realizem. Ostrovski ne išče po navadi nobenih posebnih dramatičnih in gledaliških učinkov; zaključki mnogih dejanj so sila preprosti. Vešah učinkujejo kot neposredni izseki iz življenja. Tudi v dramatični tempo se mu po navadi nič ne mudi, zato je ponekod precej epičen. Ta plat je sploh posebnost ruske dramatike. Gorki se je večkrat branil zapisati pod svoje dramatsko delo »dramaz«. Po navadi, za »scena«. S tem hoče poudariti, da so to iz življenja vzeti prizori. Podobno je pri Cehovu, ki skuša biti v svojih dramatskih delih čim bolj verjen življenjski resničnosti, kajti življenje velikokrat nevidno piše človeške drame, ki niso zgrajene po šolskih dramaturških načelih. Najmočnejša stran Ostrovskega dramatika so živo podani značaji, psihološka pronikavost in čudovit jezik. Gorki ga ni zaman imenoval čarodaja ruskega jezika. Morda res ni nihče po Puškinu tako prislunji ruski ljudski govorniki kakor Ostrovski. Narodnih rekov in pregovorov kar mgoli v njegovih delih, tudi v nekaterih naslovih so, toda ne kot vsiljene sentence, temveč kot neposredni, iz dejanja in značajev porojeni pregovorni odgovori ali opombe posameznih oseb. Stremiljenje po življenjski resničnosti in pristnosti, po živih značajih in sočnem jeziku, po ljudskosti — to so bili glavni smotri dramatika Ostrovskega. Zato je navezal svoje delo tudi z ruskim ljudskim gledališčem skomorohov in z narodnimi običaji. Svoje smotre je dosegel v tolikšni meri, da zasluži ime svetovnega klasika ljudske, narodne dramatike. Ruskega gledališča si brez njegovih del danes ni mogoče več predstavljati, kakor si ni mogoče predstavljati angleške dramatike brez Shakespeara ali pa španščine brez Lope de Vege. Njegov življenjski smoter: ustvariti rusko narodno gledališče — mu je uspel. — Ostrovski je največji ruski narodni dramatik.

Leta 1881. je zapisal: »Gledališče s poštnim, umetniškim, zdravim, narodnim sporedom je za Moskvo neobhodno potrebno. Dramatska poezija je bližja ljudstvu, kakor vse ostale panoge književnosti. Sleherne druge stvari se pišejo za izobražene ljudi, drame in komedije pa za ves narod. Ta blizost narodu (ljudstvu) niti najmanj ne znižuje ravni dramske pozicije, temveč nasprotno, pomnožuje njene sile in ji ne dá, da bi se skazila in zdročila: le tista dela so preživela vekove, ki so bila resnično narodna (ljudska) in zakoreninjena doma. Takšna dela postanejo sčasoma razumljiva in dragocena tudi drugim narodom in vsemu svetu.«

Dr. Bratko Kreft.

O izdaji naših klasikov

Dnevni tisk je ob izidu prve knjige Zbranih del Jospa Jurčiča ponovno sprožil vprašanje uvodov v slovenske klasike, kakor je to že storil pred meseci ob prvem zvezku pesni Antona Askerca, le da je sedaj svoje mnenje še bolj natančno opredelil in podčrtal. Pisemca poročil v obeh naših vodilnih listih se zdi, da so uvodji v Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev neobitno potrebni, češ, da ne morejo še tako obilne in tehtne opombe na koncu vsake knjige očrtati niti avtorjeve osebnosti niti njegovih spisov, kaj šele dobo, v kateri so nastali. Založnica zbirke je svoje vidike glede tega vprašanja kratko obrazložila že v naznanilu svojega letošnjega knjižnega programa, vendar čuti, da jih mora spričo novih pomislekov, ki jih je izrazila kritika, še enkrat javno objasniti in utemeljiti.

Zaključna scena opere »Ivan Susanin«

da bi bila slika pesnika in v tem okviru razblinjena in nepopolna. Če pa razen tega pomislimo, da bo med Zbranimi deli, ki so v pripravi in deloma že v tisku, precej takih, ki bodo obsegala komaj dve knjigi, ni nikake ovire, da ne bi izšle študije o teh avtorjih takoj po objavi njihovih spisov. To velja za Zbrano delo S. Kosovela, S. Gregoriča, T. A. Linhartarja, a tudi za V. Vodnika, S. Jenka, D. Ketteja in J. Murma.

5. H koncu se zdj založnici po-

trebno opozoriti še na izdajo izbranih del slovenskih pisateljev v »Klasiku«, zbirki, ki je namenjena najširšim krogom čitatelev. Te knjige bodo prinašale poleg posameznih tekstov tudi kratke informativne uvodne članke o avtorjih s podatki o njihovem delu in razvoju.

Državna založba je prepričana, da so navedeni razlogi tako tehtni, da nikakor ne kaže, da bi svoj dobro premišljeni načrt kakorkoli bistveno spremenila.

Državna založba

Razstava slikarstva in kiparstva narodov Jugoslavije 19. in 20. stoletja

(Narodna galerija v Ljubljani)

Rista Vukanović (1873—1918): Guslar

Poleg Uroša Prediča in Marka Murata je Rista Vukanović eden glavnih srbskih slikarjev generacije, ki je neposredno sledila delu osrednje osebnosti srbske umetnosti konca 19. stoletja, Djordja Krstića. Rodil se je l. 1873 v Busovini v Hercegovini, umetnostno pa se je oblikoval na akademiji v Petrogradu, nakar je po Krstičevem zgledu odpoštal v München ter tu obiskoval zlasti privatno, a tedaj zelo znano in cenjeno slikarsko šolo slovenskega slikarja Antona Azbeta, ki je vzgo-

jila tudi rod slovenskih impresionistov. Pri tem je tudi s Slovenci navezal prijateljske stike, stalno pa je bil v zvezi s svojim učiteljem Azbetom, h kateremu je kasneje napotil tudi nekatere svojih srbskih učencev. Vukanović je v svojih prvih delih, s katerimi je predvsem hotel poveljati slavno preteklost svojega naroda (na pr. »Začetek upora na Davijcu«) pokazal velik slikarski talent in inventivno ter mnogo smisla za kompozicijo. S svojim »Guslarjem«, čigar sliko, ki je razstavljena na Razstavi slikarstva in kiparstva narodov Jugoslavije, objavljamo, nam je podal lik srbskega narodnega pevca s lepca. Slikarsko odlikuje Vukanovićevo delo solidna akademska tehnika, opojena, toda ne dosledno, s pridobitvam; impresionistične smeri; podobno kakor njegova sodobnika Uroš Predič in Paja Jančičevič se tudi Vukanović izživlja predvse mv realističnih kompozicijah folklornega in zgodovinskega značaja.

Za srbsko umetnost je še posebno pomemben, ker je v družbi s kiparjem Gjorgjem Jovanovičem, slikarjem Markom Muratom in s svojo ženo Beto Vukanović, ki je bila prav tako slikarica in važna kot začetnica srbske karikature, osnoval v začetku stoletja v Beogradu Umetniško šolo, prednico današnje beograjske Umetnostne akademije. Pomemben je tudi kot eden glavnih ustanoviteljev jugoslovanskega umetniškega društva »Lade«.

Zal njegov prvi ustvarjalni zalet ni dolgo trajal. Začel je svoje delo počasi opuščati, dokler ga ni l. 1918 zatekla v Parizu smrt.

„Naši zbori“

Izšel je VI. snopič naše edine glasbene revije, ki objavlja zborovsko glasbo, in sicer iz one zborovske tvorbe, ki je že izšla, a je umetniško in pevsko taka, da je za pevsko zboru še vedno primerna, potrebna in za našo glasbeno tvornost značilna. V tem snopiču so objavljene skladbe Adamiča (6 skladb), Volariča, Pavčiča in Ocvirka, in sicer 4 mešani, 3 moški in 2 mladinska zboru. S tem snopičem je zaključen prvi letnik »Naših zborov«, ki je objavljal na 96 straneh lep pregled naše zborovske tvorbe s 74 zbori Adamiča, Lajovca, Ipravca, Pahorja, Vodopivca, Sivca, Svaba i. dr.

Revija sta urejevala A. Gröbming in L. Zepič, izdajala pa jo je Državna založba Slovenije.

Pokazalo se pa je, da »Naši zbori« v doslej določenem obsegu ne morejo zadostiti vsem potrebam, in to tembolj, ker je izostala napovedana revija, ki naj bi jo izdajalo društvo glasbenih avtorjev, ki bi prinašala poleg člankov tudi razne nove skladbe. Zato se je založnica odločila, da bo »Naše zbor« razširila tako, da bodo poleg že objavljenih kvalitetnih zborov prinašali tudi še neobjavljene, nove zborovske skladbe. Dalje bo imela revija tudi posebno glasbeno literarno prilogo, v kateri bo objavljala članke o organizaciji in smernice o delu pevskih zborov, življenjske, poročila o glasbenem življenju, ocene, obravnave priobčenih skladb in nasvete za njih izvedbo. Zato se je uredniški zbor razširil na tovariše: Adolf Gröbming, Karel Pahor, Franec Marolt, dr. Danila Švara in dr. Valens Vodusek.

Državna založba Slovenije vabi skladatelje in glasbene pisce, da pošljejo svoje še neobjavljene zboru in članke na uredništvo »Naših zborov« v Ljubljani, Cozova cesta 9-IV.

„Diplomatski boj med prvo svetovno vojno“

Založba Akademije znanosti ZSSR je izdala v redakciji akademika Evgenija Tarleja prvi zvezek velike študije »Diplomatski boj med prvo svetovno vojno«. Prvi zvezek, ki ga je napisal profesor Fjodor Notavič obsega dobo od konca julija 1914 do vstopa Bolgarije na stran Nemčije in Avstro-Ogrske leta 1915. Delo je napisano na podlagi proučitve ruskih, nemških, angleških, avstrijskih, francoskih in italijanskih arhivskih do-

kumentov, kakor tudi na podlagi tuje memoarne literature in parlamentarnih poročil.

Drugi zvezek »Diplomatskega boja« je posvečen dobi od novembra 1915 do objave nemške podmorske vojne in razdobju diplomatskih odnosov z ZDA. Tretji zvezek vsebuje diplomatski boj iz časa februarске mirovne pogodbe. Četrti zvezek je posvečen kratkemu razdobju od nemške ofenzive na zapadni fronti maja 1918 do kapitulacije Nemčije 11. nov. 1918.

Državni zapiski

Ameriške knjige 1946. Od slo glasov kritikov, ki so glasovali o najlepših in najboljših leposlovnih knjigah v letu 1946, v ZDA, je največ, to je 12 glasov, dobil roman R. P. Warrena Vsekralskega vojska, ki slika usodo pravnika z ameriškega juga, ki hoče postati diktator. Na drugem mestu je reportaža Johna Merseya Hira. Šima, poročilo o mestu, ki ga je porušila atomska bomba, in doživljanj njegovih prebivalcev. Drugo mesto je zavzela tudi knjiga F. Perkinsove Roosevelt, kot sem ga jaz spoznal.

Berlinska gledališča. V Berlinu je sedaj 10 dramskih in dvoje opernih gledališč. Operne igrajo v Državnem in Mestnem opernem gledališču. Sedaj pojejo Slikarja Matijo skladatelja Hindemitha in Colas Breugnont skladatelja Dimitrija Bukalevskega. Vsaka okupacijska cona ima svoje gledališko življenje.

Egiptanske visoke šole. Preteklo je 40 let od ustanovitve kairske univerze. Leta 1925 se je filozofska fakulteta osamosvojila, tako da ima sedaj univerza pravniško, medicinsko, trgovsko in tehniško fakulteto. Leta 1942 je bila ustanovljena v Aleksandriji podružnica te univerze, a misli se še na ustanovitev posameznih fakultet po drugih egiptanskih mestih. Akademikov je 12 do 14.000. Zato lahko slišimo o pogostih dijaških nemirih proti tujeim. Univerza ima v Kairu svojo posebno četrt.

Leninovo knjižništvo v Moskvi je obiskalo v letu 1945. okoli milijon bralcev, ki jim je bilo izposojenih štiri milijone knjig. Stiri in pol milijarde knjig. V zadnjih desetih letih, to je v obdobju 1937—47, je izšlo v Sovjetski zvezi 4.455.796.000 izvodov knjig. Največ je bilo v tej dobi izdano knjig v Ruski SFSR, namreč 3.713.430.000 izvodov. Na Ukrajini je izšlo 332.334.000, v Uzbeki SRS 80.082.000, v Beloruski SSR 59.026.000, v Kazahski SSR 54

milijonov 622.000, v Azerbejdžanski SSR 52.603.000, v Gruzinski SSR 44 milijonov 790.000, v Armenski SSE 27.864.000, v Kirgizski SSR 17.712.000, v Turkmenski SSR 16.540.000 in v Karelo-finski SSR 5.134.000 izvodov.

Sevastopol je naslov velikej novi operi skladatelja M. Kovalja, ki jo pravkar uprizarjajo v Moskvi. Snov veličastne opere je vzela iz bojev za Sevastopol v domovinski vojni.

Pešta je dobila vrnjene umetnine in dragocenosti iz svojih galerij in muzejev. Predmeti so bili med vojno odneseni in sedaj najdeni nekje na Bavarskem. Med umetninami so dela italijanskih, nizozemskih slikarjev in drugih.

Obnova v Nemčiji. V okviru zborovanja nemških založnikov v berlinskem posopju organizacije Kulturna zveza za demokratično obnovo Nemčije je sovjetski polkovnik Koltyrin izročil dovoljenje za delovanje devetim založnikom in petnajstim časopisom v sovjetski okupacijski coni.

Atomska literatura. Atomska bomba je postala inspiratorka tudi pesnikom in pisateljem. V Franciji je na primer tak prvi atomski roman Leona Groca Mojster sonca, ki slika mladega inženirja, kateremu se posreči popolnoma izrabiti atomsko energijo svetlobe. Drug tak atomski roman je utopiistični roman Aiméja Blanca Drama iz leta 3000, kjer prerokuje konec človeškega rodu zaradi prevelike civilizacije in tehnizacije. S. V.

Novе knjige in revije

Proteus. Ilustriran časopis za poljudno prirodnoznanstvo. Za uredniški odbor: Dr. A. Peterlin. Izdaja ga Prirodoslovno društvo. Leto IX. Štev. 7. Ljubljana 1947.

Gore in Ljudje. Glasilo odbora za planinstvo in alpinistiko FZS. Urejuje uredniški odbor. Leto II. Štev. 1—2. Ljubljana 1947.

Naša žena. Ilustriran mesečnik. Urejuje Zima Vrščaj. Letnik VI., št. 3. Ljubljana 1947.

Evgenij Vaulin: Skola za klavir. Urednik dr. Milan Majer. Izdal Narodni zavod Hrvatske. Strani 75. Zagreb 1946.

Boljševik. Teoretičeskij i političeskij žurnal CK VKP(b). Odgovorni urednik: P. Fedosejev. Izdateljstvo »Pravda«. Leto 23, štev. 2. Moskva. Januar 1947.

Neue Zeit. Wochenschrift. Urednik V. Beresin. Verlag d. Zeitung »Trude«. Štev. 8. 21. januar 1947. Moskva 1947.

Democratie nouvelle. Revue mensuelle de politique mondiale. Directeur: Jacques Duclos. Štev. 1. Januar. Pariz 1947.

Ob pričetku gradbene sezije opozarjamo na važne strokovne knjige: »Naše stavbno gradivo« (Les in umetno lesno gradivo, naravni in umetni kamen, pomožna gradiva). »Naš kmečki dom« I. del (Hiša na vasi, kmečki domovi). »Naš kmečki dom« II. del (Poslopja za živino in prideleke). »Naš kamen« I. del (Naravni in umetni kamen za tehniko in okras). »Naš kamen« II. del (Zrnan kamen: apno in opeka). »Naš tehnični les« (Za gradnje in industrijo). »Naš obrtniški les« (Za razne obrti).

Naloge in delo kincamaterjev

Na poziv komisije »Tehnika in šport« in »Triglav-filma« — Ljubljana je bil v terek sestanek kinoamaterjev v Ljubljani. Pomen sestanka je orisal tov. Brenk France, ki je poudarjal potrebo pritegnitve kinoamaterjev k sodelovanju pri izvedbi proizvodnega načrta (zkega filma. Posebna sekcija republiškega odbora za fotoamaterstvo pri komisiji »Tehnika in šport« bo povezovala vse, ki se zanimajo za filmanje na ozki film. Ta sekcija bo v tesni povezavi s »Triglav-filmom«.

V programu prvega leta petletke je pet gotovih scenarijev za ozki film, nekaj scenarijev pa je še v delu. Pripravljajo se filmi: Cvet in sad, Boj jetiki, Vodne sile Slovenije, Domovi naših velikih mož in žena, Domača obrt na Slovenskem, Tipi naših pokrajinj in Od smreke do knjige.

Po vsebini bi se ozki filmi delili na naslednje skupine: propagandni film (zdravstveni vzgojni), prosvetni film, kot strokovna pomoč delovnim množicam, šolski film kot učni pripomoček učencem in znanstveni film, kot pomembni pri raziskovanju znanstvenih ustanov. Ker predvidevajo v bodočnosti kopiranje normalnega filma na ozki film, da bi segel tudi tja koder ni na razpolago kino-dvrcan za predvajanje normalnega filma, bo ozki film prevzel še vlogo dnevnika, obzornika ter umetniškega in dokumentarnega filma. Prof. Branc je nato podal načrt organizacije in sodelovanja pri ozkem filmu. Odbor za fotoamaterstvo pri komisiji »Tehnika in šport« bo imel med drugimi tudi kinoamatersko sekcijo. V tej sekciji se bodo študiral scenariji novih filmov ter se razdelile vloge dela. Tako se bodo kolektivno in načrtno izdelovali kvalitetni domači filmi. Vsak kdor ima svojo kamero, lahko sodeluje, kdor je pa nima, mu bo sekcija nudila kamero, film in tudi strokovno izobrazbo. Izdelani filmi bodo komisijso ocenjeni, snematelji pa prejmejo oceni primerne nagrade. Poleg snemanja filmov, ki so v programu za leto 1947 bodo poslane na mladinsko progo samac—Sarajevo štiri skupine za snemanje na ozki film. K sodelovanju bodo pritegnili mladino na progi ter jo usposobili za snematelje za ozki film. Kinoamaterji so pokazali zadovoljivo zanimanje za ozki film in želeli je, da se vsak, kdor ima veselje do filma, vključi v delo in s tem pripomore k uspehu in razvoju našega domačega filma. V. S.

V Planici pet poletov nad 100 metrov

Izvirno poročilo »Slov. poročevalca«

Planica, 22. marca. Planica je vsa v znamenju priprav za jutrišnji zaključni dan tedna smuških poletov. Dolek obiskovalcev je vsak dan večji in treba jim je priskrbeti čim prijetnejše bivanje, da bi ostali izlet vsakega v lepem spominu. Uprava Turist-hotela in Fizikturna zveza Slovenije, ki imata skrb za prehrano in nastanitve, sta storili vse za sprejem čim večjega števila gostov. Domačini so rade volje dali na razpolago prenočišča in se za te dni sami utesnili. Kljub temu so vsi razpoložljivi prostori zasedeni in je nastanitev novih obiskovalcev nemogoče.

Največ opravka je z ureditvijo skakalnice in z deli, ki jih morajo izvršiti, da bo tekmovalna organizacijsko dobro pripravljena. Treba je napeljavati teletensko zvezo za radijski prenos jutrišnjih prireditev. Na primernih mestih montirajo velike zvočnike, da bo mogoče gledalce sprosti obvestiti o poteku tekmovalnosti. Visoki drozovi z napisom »Planica« so že postavljeni. Mnogo skrbi in težav imajo organizatorji z visokim snegom, ki je z njim pokrita vsa planiška dolina. Za

Slavko Lukanc prvak države v smuku

Sziklo Peter (Madžarska) je osvojil posamezno, jugoslovanski smučarji pa ekipno prvenstvo Balkana v smuku

Včeraj so se pričele na Popovi Šapki na Šar planini smučarske tekme za prvenstvo Jugoslavije in Balkana.

Pri slovenski otvoritvi tekem so bili poleg tekmovalcev prisotni tudi predsednik Fizikturne zveze Makedonije in predsednik GO Enotnih sindikatov Makedonije Strahil Gigov, minister za delo LR Makedonije Kiril Petrušev in predsednik Glavnega odbora Ljudske mladine Makedonije Dimče Belovski.

KATNIK VIDA PRVAKINJA DRŽAVE V SMUKU ZA ČLANICE, STEFE STANKO PA MED MLADINCI

Najprej je bilo tekmovalje za prvenstvo Jugoslavije v smuku za članice na progi 2500 m z višinsko razliko 320 m, ki velja za alpsko kombinacijo. Tekmovalo je 10 smučark iz LR Slovenije in ena iz Makedonije. Za njimi je startalo 47 mladincev do 18 let iz Makedonije, Slovenije, Srbije in Hrvaške na isti progi.

Rezultati so bili naslednji:
Članice: 1. Vida Katnik (J. Gregorčič) v času 3:23.8; 2. in 3. Darinka Lukanc (FD Tržič) in Silva Torkar (J. Gregorčič) s časom 3:32.0.

Mladinci: 1. Stanko Stefe (FD Tržič) v času 2:45.2; 2. Milan Bogataj 2:51.0; 3. Ludvik Ogrinc (oba Tržič) 3:02.2 min.

Glavne tekme so se pričele s startom balkanskih ekip v smuku. Te tekme so veljale obenem za posamezno prvenstvo Jugoslavije. Dolžina proge je znašala 4500 m z višinsko razliko 740 m. Sodelovalo je po pet smučarjev iz Bolgarije, Rumunije, Madžarske in Jugoslavije.

Pri tekmovalju v smuku za balkan-

Smučarske tekme za Vojskov pokal

V nedeljo 30. marca bodo na Vojskem pri Idriji prve večje smučarske tekme na Primorskem za Vojskov pokal. Ki predsednika idrijskega ruda, zastavo iz idrijskih čipk in steklenico zvezga srebra. Priprčani smo, da bodo fizikturna društva razumela važnost tega tekmovalja in pripravila veliko število svojih tekmovalcev. Naslednjem podatkom tekmovalcem še nekaj tehničnih navodil.

Društva naj vse svoje tekmovalce pripravijo na FD Rudar — Idrija, da bo lahko društvo vsa tekmovalca pravčasno preskrbelo brezplačno prenočišča in prehrano. Društva naj pravčasno preskrbi vsa tekmovalca s potrebne dovolilnice za prehod meje pri Hotodroci za železniško postajo Logatec in pri Podbrdu za železniško postajo Sv. Lucija. Tekmovalci se bodo peljali od železniške postaje do Idrije z avtobusom, v Idrijo pa naj se javijo na sedežu FD Rudarja v Mestni hiši, kjer bodo dobili potrebna navodila in bone za hrano. Člani društva bodo vsa hrano za tekmovalce zanosili pes na Vojsko, ker je toliko snega, da je narejena samo ozka proga. Iz Idrije bomo odšli pes na Vojsko, do koder je približno 3 ure boda.

Tekmovalje bo tako kot je bilo v razpisu, in sicer ob 9. tekmovalje v štartu 4x10 km na 30 km posamezno, ob 14. pa tekmovalje v slalomu.

Spazno poročilo iz Vojskega pri Idriji dne 21. t. m. je 40 cm prišča na 2 m podlaga.

Fizikturno društvo iz Idrije vabi vsa društva k sodelovanju. Priprčani smo, da se bodo društva odzvala, kot smo že odzvala jeniški okraj, ter poslala na Primorsko svoje tekmovalce, ki se bodo tam seznanili s tekmovalci iz Primorske in tako veliko doprinesli k razvoju smučarskega športa v vzhodno-primorskem okrožju.

Okrajni fizikturni odbor za Vzhodno Primorsko

Priprave za pomladanski kros

Pred pomladanskim krosom, ki bo 13. aprila t. l. je treba izvesti specialne trenaje vseh fizikturnikov. Dolžnost lahoatletičkih poverljivih in vaditeljev je, da po danih navodilih organizirajo in vodijo te trenaje.

Vsi kros naj se pripravijo vsa društva, vsi sindikati, šolski in vaški aktivni. V večjih krajih naj se osnujejo centralne kros-postaje s potrebnimi vaditelji, ki naj bodo ob določenih dneh in ob določenih urah na razpolago specialni vaditelji. K treninjam naj pri treninjskih sodelujejo vsi izurjeni lahoatletički tekmovalci.

FZS, lahoatletički odbor.

Prva kros-postaja je osnovana v Ljubljani na letnem telovadišču v Tivoliju

Kros postaja je osnovana v Ljubljani na letnem telovadišču v Tivoliju, kjer so treninje za kros vsak tork in petek s pričetkom ob 17 in 18 urah. Kdo ne more priti k prvi vadbeni uri, naj pride k drugi. Tekmovalcem so na razpolago specialni vaditelji. K treninjam so vabljeni člani in članice vseh fizikturnih društev, kakor tudi sindikalnih in šolskih aktivov. Vadbona oblačila prinesite s seboj!

Turnir enajstih mest v kosarki

Od 27. marca do 6. aprila t. l. bo na Beški turnir 11 mest v kosarki, na katerem bodo sodelovale moške in ženske reprezentance Beograda, Zagreba, Ljubljane, Novoga Sada, Zrenjanina, Reke, Smedereva, Spalca, Osijek, Subotice in Skoplja ter ekipa CDJA Partizan.

Turnir bo obenem kvadriplekajsko tekmovalje za določeno državno reprezentanco, ki bo sodelovala na prvenstvu Evrope v Bruslju.

tako številni obiski, kakor ga pričakujemo, ozka pot, ki vodi do skakalnice, nikakor ni zadostna. Zaradi lažjega prometa so nameravali sneg odmetati, sedaj pa so se odločili, da ga bodo samo stekali.

Ima Bloudek je z delavsko skupino domačinov pod vodstvom Janeza Kerštinja skoraj stalno na skakalnici. Z vestnim očesom takoj opazi, kje je treba sneg še nametati in zravnati, kje stekati snežno plast, da bodo poleti čim bolj varni in čim daljši. Danes so bili že navesogodaj pri delu, ker so se tekmovalci dogovorili, da bodo šli prej na start kakor običajno. Ob pol 9. je bila skakalnica že pripravljena.

Vreme ni bilo najugodnejše. Nebo je bilo zastrto z oblaki in gostimi megli, iz katerih je rahlo rosilo. Vester je nekoliko oviral tekmovalce. Kljub temu so bili današnji poleti med najuspešnejši v tem tednu. Doseženih je bilo pet poletov nad 100 m, izmed katerih se je samo eden končal s padcem.

Junač dneva je bil spet Rudi Finžgar, ki je postavil danes znam-

ko 102 m. Tesno za njim je Švicaer Tschanen, ki je v odličnem slogu poletel 101 m. Tudi njegov tovariš Blum je dosegel isto daljavo. Naš Poldaj je pristal pri 100 m, vendar se ni mogel obdržati na nogah in je padel. Za en meter krajšo dolžino je dosegel Mežik, toda tudi on je omahnil v sneg. Najkrajši polet današnjega dopoldneva je znašal 84 m. Izvedenih je bilo 14 poletov, med katerimi so se trije končali s padcem. Posamezno so dosegli tekmovalci naslednje daljave:

Mežik 93 in 99 m s padcem, Blum 96 in 101 m, Tschanen 100 in 101 m, Keller 85 in 90 m, Finžgar 94 in 102 m, Razinger 84 in 86 m s padcem, Pribošič 88 m, Poldaj 100 m s padcem.

Jutri bo teden smuških poletov zaključen. Poleg Švicaerjev bodo od naših verjetno tekmovali: Rudi Finžgar, Ivo Javornik, Karel Klančnik, Janko Mežik, Janez Poldaj, Franc Pribošek, Lojze Razinger in Slavko Šušteršič, Kordež Stane, Rožič Janez, Knific Andrej in Novšak Albin so se pri treningu poškodovali in najbrže jutri ne bodo mogli nastopiti.

Delo Naproze v črnoljubi

Zadružništvo je v Belj krajini doseglo lep razvoj, saj se 85 odstotkov našega prebivalstva oskrbuje preko Naproze, kraji Vinica, Trjubeče, Adlešič, Dragatuš, Sinji vrh in Preloka pa v celoti. Občaj zbor zadruge, ki je bil 9. marca v Črnoljubi, je pokazal razne nedostatke v poslovanju, kakor tudi v organizaciji sami. Ti nedostatki so n. pr. v neenotnih cenah po vseh poslovalnicah, kakor je bil primer pri umetnih gnojilih, ki so bila na Vinici zaradi prevoza za 50 par dražja, kar je šlo na račun zadružnikov, čeprav so za umetna gnojila določene enotne cene. Pokazalo se je tudi, da je dosedanja organizacija s centralo v Črnoljubi neživljenska, kajti nekatere poslovalnice so oddaljene tudi do 25 km od središča. V dosedanj organizaciji se je razvila birokracija, ki je bila ovira, da bi se v zadruzi razvila demokratična načela. Otežkočeno je bilo nadzorstvo s strani članov nad upravnim odborom in poslovanjem. Prav tako je bila tudi dosedanja centralizacija v velikih meri vzrok, da za-

Občajni zbor sindikalne podružnice v tovarni pohištva v Duplici

V torek 18. marca je imela sindikalna podružnica lesnih delavcev in nameštencev tovarne pohištva v Duplici svoj prvi redni občajni zbor. Takoj po delu se je zbral delovni kolektiv tovarne, ki šteje 504 člane, v novi lepo okrašeni sindikalni dvorani. Občaja zbor so se udeležili tudi predsednik glavnega odbora ES lesnih delavcev in nameštencev v Zagrebu tud. Salamon, zastopnik Glavnega odbora ES iz Ljubljane in zastopnik OLO v Kamniku.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da se je moral upravni odbor podružnice boriti z velikimi težavami, vsa poštovitvalnost odbora pa ni imela takega uspeha, kakor bi ga lahko dosegla, če bi bil tesno povezan s članstvom.

Delavci in nameštenci so s prostovoljnimi delom zbrali 161.954 din. Od tega zneska so porabili za podporo in poklonila 100.917 din, za ljudsko pravico 6500 din, za obnovo Tuhijske doline 15.000 din, razni manjši zneski pa so bili odkazani drugim ustanovam. V kulturno prosvetnem

Poziv k vložitvi davčnih prijav za odmero dohodnine od 1. do 30. aprila

Fizične osebe in pravne osebe zasebnega in združnega sektorja, ki so v letu 1946. opravljale kako prido-bitno delo ali izvrševale samostojne poklice z namenom pridobivanja dohodkov ali so imele dohodke od imovinskih predmetov in imovinskih pravic, morajo zaradi odmere dohodnine ter prometnega in luksuznega davka vložiti davčne prijave na predpisanim obrazcu, in sicer v roku od 1. aprila do zaključno 30. aprila t. l. Fizične osebe vložijo pri pristojnem finančnem odseku okrajnega ljudskega odbora oziroma pri krajevem ljudskem odboru za vsak okraj posebno prijavo o celokupnem dohodku in prometu, doseženem v letu 1946. na področju poedinega okraja. Pravne osebe pa morajo prijaviti celokupen dohodek in promet, dosežen v letu 1946. na področju vse Federalne ljudske republike Jugoslavije, in sicer pri finančnem odseku okrajnega ljudskega odbora, na področju katerega ima pravna oseba svoj sedež.

FD Bačka zmagala tudi v Celju in Mariboru

Na svoji turneji po Sloveniji je namizno teniško moštvo Somborčanov odigralo dvojbo v Celju s Kladivarjem v soboto zvečer. Proti Bački so Celjanci postavili Čoha in Dideka ter dvojico Čoh-Rebevske. Rezultat je bil 4:1 za goste. Edino igro za Celjane je dobil Čoh proti Steinerju s 2:0. Končno stanje je bilo 4:1 za Bačko.

S tem so Somborčani uspešno končali svojo turnejo po Sloveniji ter pokazali, da je Sombor res prava žibelka jugoslovanskega namiznega tenisa in da se moremo še vedno mnogo učiti, da bomo dosegli Slovenci ono prednostno raven, s katero so v Ljubljani premagovali vse v državi.

ŠAH

MLADINA DRŽAVNE GIMNAZIJE DOMZALE TEKMUJE V SAHU

Dijaki domažske gimnazije se že vse šolsko leto vneto vadijo v sahu. Pokazali so zato že tudi presnetljive uspehe in so postali v brzoturirju prvaki kaniškega okraja.

Dne 1. marca 1947. so odigrali medsebojni brzoturir, ki se ga je udeležilo 42 tekmovalcev. Uspehi so bile sledile:

Prvi je bil Zupančič Gilbert, ki ni izgubil nobene partije. Sledili so mu: Volk, Sircelj, Sitar, Gasperin, Jevnikar, Drago in Franc, Korosec Franc, Žihelj, Dinec, Dinec, Smole, Januš, Vavpetič in Korosec Jože.

Zanimivo je dejstvo, da dijaki tretje razrede prevladujejo nad dijaki četrtega. Pa tudi prvo in drugosotno so se z vsem veseljem oprleli šahovske igre, ki jim očitno zelo uga, seveda pa pri tem ne zanemarljavo učenja.

— Zboljšanje proizvodnje v tovarni žarnic v Pančevu. V tovarni žarnic »Testac« v Pančevu je bil v zadnjem času postopek pri izdelovanju žarnic bistveno zboljšanje, kar je podjetju omogočilo prehod v načrtno delo. Z novo organizacijo dela se je storinost v podjetju znatno dvignila. Vse delo je sedaj tipizirano. V bodoče se ne bo več tako pogosto dogajalo, da bi žarnice pregorele. Seveda pa je v mnogih primerih vzrok tudi nestalna napetost posameznih električnih central. Doseženi napredek je rezultat skupinskega in posamičnega tekmovalja. Po proizvodnem načrtu za letošnje leto se bo celotna proizvodnja žarnic znatno povečala.

— Dvigiranje proizvodnje v rudniku antimonove rude v Bujanovcu. V Bujanovcu pri Vranju se proizvodnja antimonove rude stalno dviga. V zvezi z objavo rezultatov tekmovalja v tem rudniku je bilo na zborovanju delavcev in nameštencev podjetja ugotovljeno, da je ta rudnik že v februarju prekorščil mesečni proizvodni načrt za 20 odstotkov, proizvodnja pa se še nadalje dviga.

druga ni izpolnjevala ene svojih osnovnih nalog, namreč nabave kmetijskih pridelkov pri kmetih. Občajni zbor je uvidel te pomanjkljivosti in je bilo zato sklenjeno, da je treba zlasti še zaradi tega, ker je na razpolago še precej dobrega združnega kadra, začeti decentralizacijo zadruge. S tem, da bodo nekateri kraji dobili lastne Naproze, se bo teren gospodarsko razgibal, okrepla se bo tudi združna zavest, ker bodo člani tesneje povezani v zadrugah.

Pri pregledu bilance zadruge za preteklo leto je bilo ugotovljeno, da je imela zadruga prometa za 37 milijonov dinarjev. Če ne bi v našem kraju prevzela oskrbe Naproza, bi iz tega prometa iztisnila velik dobiček pešiča trgovcev in bogateja na račun potrošnikov, Naproza pa se trudi, da bi čim bolj znižala cene, in je v zadnji polovici leta, od julija do decembra, znižala dobiček od 13 na 8 odstotkov. Naproza je obenem dajala svojim članom 2 odstoten popust pri neracioniranem blagu.

Uredba o delovnih knjižicah

Po predlogu zveznega ministra za delo je zvezna vlada izdala uredbo o delovnih knjižicah. Kot dokaz, da kdo dela, in zaradi pregleda sprememb v delovnem razmerju se izda vsakemu delavcu oziroma nameštencu delovna knjižica, ki vsebuje podatke o poklicu, o strokovni usposobljenosti (specialnosti), o času prebitem pri delu, o iznajditelstvu, udarništvu, odklovanjih, pohvalah in nagradah pri delu. Delovna knjižica ne vpliva na dolžnost, da morajo določene vrste delavcev in nameštencev imeti še posebne listine oziroma delovne knjižice po veljavnih zakonskih predpisih (pomorska, mornarji, letalci in drugi). Obrazec knjižice je enoten za vso državo. Knjižice se matinsko v uradnih jezikih ljudskih republik vsebino in obliko pa predpiše zvezni minister za delo. Knjižica se izda praviloma za deset let. Dokler je delavec oziroma namešteneec na delu se knjižica hrani pri podjetju, ustanovi ali uradu oziroma pri delodajalcu.

Delovne knjižice izdajajo in menjajo za vse delavce in nameštence okrajni (mestni in četrtini) izvršni odbori. Kdor prekrižja predpise o delovnih knjižicah se kaznuje z denarnim kaznjico od 100 do 5000 din, ki jo izreče pristojni okrajni (mestni, četrtini) izvršni odbor. Zoper odločbo pa je v osemih dneh dopustna pritožba na neposredno višji organ. Kdor pa izda ali uporabi delovno knjižico v nasprotju s predpisi ali jo ponaredi se kaznuje po kazenskem zakoniku. Uradna dejanja in listine v zvezi z izdajo delovnih knjižic so proste taksi.

Popravek in dopolnilo. 14. marca smo poročali, da je imel sekretar KLO iz Šmartna Gams Franc poleg drugega materiala skritega 2800 kg žita, ki ga ni prijavil. Točna količina skritega in neprijavljene žita Gamsa Franceta je: 269 kg pšenice, 5 vreč ajde in 4 zaboji drugega žita.

Uredba o delovnih knjižicah

Po predlogu zveznega ministra za delo je zvezna vlada izdala uredbo o delovnih knjižicah. Kot dokaz, da kdo dela, in zaradi pregleda sprememb v delovnem razmerju se izda vsakemu delavcu oziroma nameštencu delovna knjižica, ki vsebuje podatke o poklicu, o strokovni usposobljenosti (specialnosti), o času prebitem pri delu, o iznajditelstvu, udarništvu, odklovanjih, pohvalah in nagradah pri delu. Delovna knjižica ne vpliva na dolžnost, da morajo določene vrste delavcev in nameštencev imeti še posebne listine oziroma delovne knjižice po veljavnih zakonskih predpisih (pomorska, mornarji, letalci in drugi). Obrazec knjižice je enoten za vso državo. Knjižice se matinsko v uradnih jezikih ljudskih republik vsebino in obliko pa predpiše zvezni minister za delo. Knjižica se izda praviloma za deset let. Dokler je delavec oziroma namešteneec na delu se knjižica hrani pri podjetju, ustanovi ali uradu oziroma pri delodajalcu.

Delovne knjižice izdajajo in menjajo za vse delavce in nameštence okrajni (mestni in četrtini) izvršni odbori. Kdor prekrižja predpise o delovnih knjižicah se kaznuje z denarnim kaznjico od 100 do 5000 din, ki jo izreče pristojni okrajni (mestni, četrtini) izvršni odbor. Zoper odločbo pa je v osemih dneh dopustna pritožba na neposredno višji organ. Kdor pa izda ali uporabi delovno knjižico v nasprotju s predpisi ali jo ponaredi se kaznuje po kazenskem zakoniku. Uradna dejanja in listine v zvezi z izdajo delovnih knjižic so proste taksi.

Popravek in dopolnilo. 14. marca smo poročali, da je imel sekretar KLO iz Šmartna Gams Franc poleg drugega materiala skritega 2800 kg žita, ki ga ni prijavil. Točna količina skritega in neprijavljene žita Gamsa Franceta je: 269 kg pšenice, 5 vreč ajde in 4 zaboji drugega žita.

RUSKI TEČAJ

DRUŠTVA ZA KULTURNO SODELOVANJE SLOVENIJE S SOVJETSKO ZVEZO

3. lekcija

9. Poudarjeni samoglasnik a.

Samoglasnik a je v poudarjenem, naglasenem zlogu poldolg, jasen glas a. Mnoge enozložnice, v katerih se samoglasnik a jasno izreka, imajo isti pomen kakor v slovenskem jeziku:

a¹, akt², brat³, vam⁴, vas⁵, vaš⁶, da⁷, dar⁸, dva⁹, znak¹⁰, karp¹¹, mak¹², Маркс¹³, Марс¹⁴, мат¹⁵, нам¹⁶, нас¹⁷, наш¹⁸, пат¹⁹, раk²⁰, сам²¹, сват²², стар²³, страх²⁴, там²⁵, фрак²⁶.

1 a, pa, 2 dejanje (gledališke igre), 3 brat, 4 vam, 5 vas, 6 vaš, 7 da (v pritrjevanju), 8 dar(ilo), 9 dva (2), 10 znak, 11 karp (riba), 12 mak, 13 Marx (utemeljitelj znanstvene socializma, 1818—1883), 14 Mars (rimski bog vojne), 15 mat (v šahovski igri), 16 nam, 17 nas, 18 naš, 19 pat (v šahovski igri), 20 rak, 21 sam (on sam), 22 svat, 23 star, 24 strah, 25 tam, 26 frak (oblačilo).

V ruščini pa so tudi besede, ki so sicer podobne slovenskim besedam, a imajo lahko popolnoma drugačen pomen:

жар¹, как², квас³, мрак⁴, пар⁵, прах⁶, стан⁷, храм⁸, шкаф⁹ (ali: шкaп).

1 vročina (temperatura pri bolniku), 2 kakó, 3 ruska pijača iz rži in sladkorja, 4 tema, 5 para (n. pr. vodna, m. sp.), 6 pozemski (pokojnikovi) ostanek, 7 postava, stas, 8 svetilčice, tempelj, 9 omara.

Poudarjeni, naglašeni samoglasnik a je na pr. tudi v naslednjih dvozložnih besedah, izmed katerih so nekatere podobne slovenskim besedam (poudarjeni samoglasnik označujemo z naglasnim znamenjem ali akcentom ^ˈ, ki se pa v ruščini ne uporablja):

губа¹, дурак², душа³, Иван⁴, куда⁵, крута⁶, мукá⁷, Мурманск⁸, мутна⁹, пáрус¹⁰, рука¹¹, струна¹², труба¹³, трудна¹⁴, тудá¹⁵, умна¹⁶, худá¹⁷.

1 ustnica, 2 bedak, prismojenec, 3 duša, 4 Ivan (ime), 5 kam, kod, 6 strma (prid.), 7 moka, 8 Murmansk (mesto in pristanišče severno od Leningrada), 9 motna (pri, na pr. voda), 10 jadro (m. sp.), 11 roka, 12 struna, 13 trobenta; dimnik, 14 težka (prid., na pr. naloga), 15 tja, tod, 16 pamefna, (raz)umna (prid.), 17 uba (mršava, prid.). — Besede pod številkami 6, 9, 14, 16 in 17 so kratke, povedne oblike pridevnikov (ženskega spola), ki jih tu navajamo le kot primer za izreko.

10. Poudarjeni samoglasnik o.

Ruski samoglasniki se izrekajo jasno le pod naglasom, v poudarjenem zlogu (glej poglavje 7.). Še posebno velja to pravilo za samoglasnik o, ki se izreka kot glas o le tedaj, kadar je naglasen, poudarjen. Samoglasnik o pod udarkom je ponavadi poldolg, precej širok in odprt glas, nekako v sredi med slovenskim glasom ó v besedi »noga« in glasom ó v besedi »kóste«.

Naslednje besede tudi po pomenu ustrezajo slovenskim besedam:

бок¹, бос², гром³, дно⁴, кокс⁵, мост⁶, нос⁷, он⁸, пот⁹, сноп¹⁰, сок¹¹, сом¹², спор¹³, спорт¹⁴, сто¹⁵, ток¹⁶, хром¹⁷.

1 bok (na pr. pri telesu, ladji), 2 bos, 3 grom, 4 dno, 5 koks (gorivo), 6 most, 7 nos, 8 on, 9 pot (znoj), 10 snop, 11 sok, 12 som (riba), 13 spor, 14 sport, 15 ste (100), 16 tok (na pr. električni), 17 hrom.

Nekatere besede imajo v ruščini drug pomen:

бор¹, двор², дом³, кот⁴, но⁵, прост⁶.

1 igličast (gosto zaraščen), borov gozd, 2 dvorišče, 3 hiša, 4 maček, 5 toda, ampak, 6 preprost, enostaven.

Čitajte in zapomnite si še naslednje besede:

вор¹, вот², Дон³, норм⁴, кусок⁵, мот⁶, поп⁷, порт⁸, ром⁹, рот¹⁰, скот¹¹, сон¹², сор¹³, сот¹⁴, стон¹⁵, Томск¹⁶, торт¹⁷, тот¹⁸, тронут¹⁹, фронт²⁰, хвост²¹.

1 tat, 2 vojo, glej, tu je, 3 Don (reka), 4 živalska hrana (m. sp.), 5 kos, kosček, komad, 6 zapraviljevec, 7 pop, duhovnik, 8 pristanišče, luka (m. sp.), 9 rum, 10 usta (m. sp.), 11 živina (m. sp.), 12 sen, sanje, 13 smeti, 14 sat(ovje), 15 stok(anje), 16 Tomsk (mesto v Sibiriji), 17 torta (m. sp.), 18 oni(le), 19 ganjen, presunjen, 20 fronta (m. sp.), 21 rep.

Pomni: Soglasnik к v besedi кто (= kdo) se pred soglasnikom т izreka kot ostrí h: hto; soglasnik ч v besedi что (= kaj) se pred soglasnikom т izreka kot š: što.

11. Nepoudarjeni samoglasnik a tik pred naglasom.

Nepoudarjeni a v zlogu neposredno, tik pred poudarjenim, naglasnim zlogom izrekamo kot glas a, le da je nekoliko krajši in šibkejši od poudarjenega samoglasnika a.

V zlogih, ki so za poudarjenim zlogom ali pa pred njim, toda ne neposredno pred njim, se samoglasnik a izreka nekoliko drugače, o čemer govorimo na drugem mestu.

Адам¹, Бакý², барáн³, Батýм⁴, вагон⁵, закон⁶, замок⁷, казак⁸, карман⁹, картон¹⁰, красна¹¹, матрós¹², пастýх¹³, станáк¹⁴, страна¹⁵, табáк¹⁶, трава¹⁷, ханжá¹⁸, хвостýн¹⁹.

1 Adam (ime), 2 Baký (mesto ob Kaspiškem morju, petrolejsko središče), 3 oven, koštrun, 4 Batúm (mesto in pristanišče ob Črnem morju, petrolejsko izhodišče), 5 vagon, 6 zakon (pravno določilo), 7 ključavnica, 8 kozák, 9 žep, 10 karton, lepenka, 11 rdeča (prid.), 12 mornar, pomorec, 13 pastir, 14 kozarec, 15 dežela, 16 tobák, 17 trava, 18 svetlohlincec, hinavec, 19 hvalisavec, bahač, širokostnež.

Pazi na različen način pisanja v ruščini in slovensčini:

казáк — козák табáк — тобáк

Iz tiskarsko-tehničnih in učno-metodičnih razlogov je nemogoče, da bi vsakokratna probičev ruskega tečaja v nedeljski številki »Slovenskega poročevalca« bila zaključena, popolnoma zaokrožena lekcija. Snov je sicer razdeljena na posamezne lekcije, ki so pa lahko daljše ali krajše glede na gradivo, ki ga lekcija obravnava. Važna pa je razdelitev na poglavja, ki jih označujemo s krepko tiskanimi številkami, kar omogoča večjo jasnost in lažji pregled. Žal se nam vselej ne

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Nedelja, 23. marca: Viktorija, Breza,
Ponedeljek, 24. marca: Gabriel, Simca,
Torek, 25. marca: Marijino oznanjenje.

SPOMINSKI DNEVI
22. marca 1945. — Rojen v Zagorci v
Zasavju v mali knežiji bajti slami-
nato streho slavni matematik Jurij Ve-
ga (Veha).

DEZURNE LEKARNE
Danes: Lekarna Kmet, Ciri Metodova ul.
43; lekarna Ustar, Sebeurovska ul. 7.

RAZSTAVE IN MUZEJI
Razstava slikarstva in kiparstva narodov
Jugoslavije 19 in 20. stoletja v Narodni
galeriji. Odprta vsak dan od 9 do 16.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
V LJUBLJANI
Drama
Nedelja, 23., ob 20: Ostrovski: Še tak
lišjak se nazadnje ujame. Premiera —

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

Operi
Nedelja, 23., ob 19:30: Glinka: Ivan
Susanin. Zaključena predstava za deleže

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uradnica: Hanslowky Venecoslav, uradnik
in Premelj Ladislava, uradnica:
Jurko Oton, inženir in Fischer Vera.

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

uvertura-fantazija »Romeo in Julija«, ki
jo je napisal ruski klasik Čajkovski, po
Shakespearovi dramati. Čepur spoda ta
skladba med zgodnja dela Čajkovskega,

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Maribora). 13.20 L. v. Beethovna: Cava-
tina iz kvarteta v B-duru 13.30 Fizi-
kularni pregled. 13.45 Plesna glasba. 14.00
Ruski tečaj Društva za kulturno sode-
lovanje Slovenije s SZ (17. lekcija). 14.15
Ruski zbori 14.30 Napoved časa in po-
ročila. 14.45 Francoške kitarske sklad-
be iz 17. stoletja izvaja Stanko Prek.

Bivša babica
»Slavmarjeva doma«, je v Trubar-
jevi ulici 2 (Sv. Jakoba trg).
Cenjenim strankam se priporoča.

Obratnega knjigovodja
in normirca
za takojšen nastop SPREJME
Tovarna usnja — Kamnik.

RADIOAPARATE
Blauptek. Te e unken in druge znan-
ke, male, srednje in velike z 2 zvočni-
koma prodaja: Radiocentrala, Zagreb,
Hlica 146, telefon 41-26 Samo osebni
ogledi!

Krojaški lokal
IŠCEM v Ljubljani. — Ponudbe ogl.
odd. SP pod »Krojašč.«

Čevljarska
produktivna zadruga
z o. j. v Ljubljani
ODPRE
v torek, 25. marca sprejemališče:

NABAVNA IN PRODAJNA
ZADRUGA z o. j. V TRZICU
sporoča, da bo dne 30. marca 1947.
od 9. ur zjutraj v dvorani na Skali

1. redni letni občni zbor
s sledečim dnevnim redom:
1. Otvoritev in ugotovitev navzočih.

PRVA KRANJSKA TVORNICA PLETENIN IN
TKANIN DRAGOTIN HRIBAR V LJUBLJANI
je z odločbo vlade LRS preimenovala in postavlja odslej pod imenom

LJUBLJANA
Sedež podjetja: LJUBLJANA, ZALOŠKA CESTA 14.
Telefon interurban: 22.05.

Vsem zavarovancem »Slavije«
jugoslovanske zavarovalne banke v Ljubljani
Z rešenjem Ministrstva za finance FLRJ št. 295 z dne 18. februarja

Kredit za nabavo semen in setvenih
sredstev
Obveščajo se vsi Krajevni ljudski odbori, da Narodna banka FLRJ —

Narodna banka FLRJ — centrala za LR Slovenijo
odsek za kmetijski kredit
iskrena hvala! Izrazi iskaza-
nega sočutja so nam bili v
uteho. Posebna hvala za po-
slano cvetje.

iskrena hvala! Izrazi iskaza-
nega sočutja so nam bili v
uteho. Posebna hvala za po-
slano cvetje.

Podjetje JOS. BENKO,
tovarna mesnih izdelkov,
Murska Sobota,
se je PREIMENOVALO
v
Tovarna mesnih izdelkov
MURSKA SOBOTA — Tel. št. 8.
Uprava podjetja

»Utensilia«
tovarna tekstilnih potrebščin,
Maribor — Pobrežje
preimenuje v
»Tovarna pohišstva«
Maribor — Pobrežje
Zrkovska c. 24, tel. št. 26.86.

Z odločbo letnega občnega zbora
Protizvaljalne zadruge preprog z o. j.
v Mrzovici je prišla
Prodajalna in popravilnica
preprog v Ljubljani
Mestni trg 15, tel. 28-94 pod vodstvo

ZADRUGE ZA POPRAVILA,
PROIZVODNJO IN PRODAJO
PREPROG z o. j. v Zagrebu.
Strokovno vodstvo v popravilih je
poverjeno priznanemu strokovnjaku
Franju Bobariću, zato se naprošajo
vsji interesi, da se zaradi popravila
preprog, za snameženje in slično
obrnejo na Mestni trg 15, tel. 28-94.

»LITOSTROJ«
rabi za takojšen nastop več
strojnih inženirjev,
strojnih tehnikov,
perfektnih strojepisk
(stenografski),
samostojnih
ključavničarjev,
elektro instalaterjev,
skladiščnih delavcev.

Interesenti naj se javijo pisмено
ali osebno Upravi
»LITOSTROJA«
Izborna in tovarna strojev,
centrala LJUBLJANA
Gutsanova ulica 30.

PRVA KRANJSKA TVORNICA PLETENIN IN
TKANIN DRAGOTIN HRIBAR V LJUBLJANI
je z odločbo vlade LRS preimenovala in postavlja odslej pod imenom

LJUBLJANA
Sedež podjetja: LJUBLJANA, ZALOŠKA CESTA 14.
Telefon interurban: 22.05.

Vsem zavarovancem »Slavije«
jugoslovanske zavarovalne banke v Ljubljani
Z rešenjem Ministrstva za finance FLRJ št. 295 z dne 18. februarja

Kredit za nabavo semen in setvenih
sredstev
Obveščajo se vsi Krajevni ljudski odbori, da Narodna banka FLRJ —

Narodna banka FLRJ — centrala za LR Slovenijo
odsek za kmetijski kredit
iskrena hvala! Izrazi iskaza-
nega sočutja so nam bili v
uteho. Posebna hvala za po-
slano cvetje.

iskrena hvala! Izrazi iskaza-
nega sočutja so nam bili v
uteho. Posebna hvala za po-
slano cvetje.

iskrena hvala! Izrazi iskaza-
nega sočutja so nam bili v
uteho. Posebna hvala za po-
slano cvetje.

»A R B O R«
Državno lesno skladišče,
TYRŠEVA CESTA št. 50.
Telefon št. 25-35.

ima za zalogi lesovinskih plošč za
oblaganje sten in poda kot
nadomestek za linolej.
Oglejte si v skladišču

PREVZEM MOKE ZA APRIL
MLO — gospodarski oddelek Ljubljana
obveščajo, da naj bi preden bi bilo
in krusno moko za april pri trg. pod-
jetju MLO »Prehrana«, Tyrševa, po sle-
dečem vrstnem redu:

ponedeljek, 24. dopoldne od 8-10
Adamič do G-Gorjanc, popoldne od 8-10
G-Gorjanc do K-Klemenčič

Posizvamo prodajalce Mlekoprometa in
mlekarne v Ljubljani, da prijavijo za-
loge vseh vrst mleka v dozah in prahu
po stanju z dne 25. marca zvečer.

Službene objave
OBVESTILO
MLO — Gospodarski oddelek obvešča:
Odslek za gradnje sprejema stranke sam-
e in ponedeljek, sredin in petek med
10-12. ura. Ostale dneve so referenti zadržani zaradi stavbnih
ogledov

ZAMENJAVA KNJIZ ZA UCEICE V
GOSPODARSTVU
Mestni ljudski odbor za glavno mesto
Ljubljana, oddelek za Inspekcijo dela in
delovne odnose v Lingarijevi ulici številka
1/111, nadstropje, soba 74, poziva
vse delodajalce na področju Ljubljane,
kateri imajo v uradni knjižnici ali v
učence (Uradni list FLRJ št. 6 z dne
21. 1. 1947) in na podlagi navodil min-
istrstva za delo LRS z dne 13. 3. 1947,
št. III-2 104-47 zamenjati vse stare knji-
žice z novimi najkasneje do 10. aprila
od 8-12 ur.

Vsak delodajalec mora prineseti s
seboj za vsakega učenca posebej: staro
knjižico, učno pogodbo, 2 din za novo
knjižico. Zamenjava je obvezna. Vsak
izostanek bo kaznovan po sklonu. Rok
za zamudnike ne bo podaljšan.

Ljubljana, Litijska 22. marca
1947.

Žaluziće hčere,
in ostalo sorodstvo.

Škamperle
Anton
delavec kemične tovarne
Moste
Pogreb nepozabnega bo v
nedeljo 23. marca 1947 na
domaćem pokopališču v Merčah.
Ljubljana, Merče 22. marca

Žaluziće žena IVANKA, sin
STANKO, in ostalo sorodstvo

Boživoj Sever
major, načelnik polit-odseka
KNOJ-a, inštruktor kadrova,
član KP
Pogreb bo v ponedeljek, 24.
marca ob 15. uri z žal, kapele
sv. Nikolaja k Sv. Križu.
Ljubljana, Ljutomer, Portorož,
Zagreb, Beograd, Vršac
22. marca 1947.

Žaluziće rodbine: SEVER,
JENKO, JAKIL, LUBEJ,
ZIZEK, KONČIJA.

ZAHVALA
Vsem, ki so spremili k več-
nemu počitku dobro mamico,
sestro in teto

Marico
Egger-Modrijan
roj. Zupan
iskrena hvala! Izrazi iskaza-
nega sočutja so nam bili v
uteho. Posebna hvala za po-
slano cvetje.

Maša zadušnica se bo da-
rovala v ponedeljek, 24. t. m.
ob 7. uri zjutraj v cerkvi Ma-
rijinega Oznanjenja.
Ljubljana, 22. marca 1947.

VERICA EGGER,
rodbini: JULIJ ZUPAN
in MILICA KOJANČIČ,
ZINKA VALJAVEC
in ostalo sorodstvo.

Republika cesta II/222 St. Ilj-Velka
je za tekmi namenjena zaradi cestnega us-
da v km 10,650 do nadaljnega zapra.
Promet je preložen na republiko cesto
I/23, II/221 in II/220 Maribor Plesniški
dvor—Sv. Jurij—Velka

»Tereški in četirni zdravstveni referenti
imajo ponedeljek sestanek v petek,
četrtek, 28. in ob 19.30 v polprizidliji po-
stopnja Solske poliklinike na Aškerčevi
cesti št. 26. Sestanek je obvezen. Preda-
val bo dr. Pirc Bojan o zatiranju na-
ležišnih bolezni. 630-n

Društvo skladov v Sloveniji obvešča
člane, da je občni zbor 30. marca
ob 10 dopoldne v gostilni pri »Mraku«
s predpisanim dnevnim redom. 663-n

Kulturno-prosv. odsek OF Krakovo-
Trnovo ponovi dne 23. 47 ob 20.30
v gledališču »Gledališče Zaprta«
komedijo »Morala Zaprta«. »Morala
gosp. Dulske v korist graditeljem mladi-
nske proge Samac-Sarajevu. Predstava
bo v bivšem Prosvetnem domu v
Trnovem 660-n

Vse zobozdravstvene uslužbenice pri-
vatnega sektorja iz Ljubljane vabimo,
da se udeležijo sestanka, ki bo 28. marca
ob 20 ur v dvorani Delavskega doma,
Bleivseva 42 (vhod z vogala). Ker
bomo na sestanku obravnavali vpraša-
nje posebne važnosti, vabimo, da se ga
udeležijo zlasti uslužbenice privatnega
sektorja. Vabljeni pa so tudi uslužbenice
državnega sektorja. Na sestanku
pridejo na delo zbiranje članstva v sin-
dikatu. Krajevni odbor Zveze uslužben-
cev zdravstvenih in socialnih ustanov
v Ljubljani. 656-n

V sredo, dne 26. t. m. bo v Mladinski
gostilni pri »Mraku« priredila II. rj-
žen. g. g. Glasbeno akademijo. Čisti
godiček je namenjen za odpravo brigad
Samac-Sarajevu. 655-n

Enotnega knjigovodstva in stenogra-
fije za začetnike in praktike se naučite
v najkrajšem času in temeljito od zas-
tavnih vaj do popolne izvežbanosti. Izbe-
rite si lahko za Vas najprikladnejše
urne ure dopoldne, popoldne ali zvečer.
Prijava in pojasnila: »Instrukcije«,
Konkretni trg, Ljubljana, tel. 25.91. 664-n

Članovi bivših Nabavjalnih združenj ud. drž.
zelenic v Ljubljani, ki bivajo na pod-
ročju mesta Ljubljane in okolice in so
postali člani Naprove v Ljubljani, da
izpolnijo ponedeljka, 24. t. m. dalje
pridejo na delo zbiranje članstva v sin-
dikatu. Krajevni odbor Zveze uslužben-
cev zdravstvenih in socialnih ustanov
v Ljubljani. Masarykova c. 15.

Člani naj se zglasijo pred dvigom zne-
ska v tajništvo Naprove, Masarykova
c. 15, kjer predlože nakupovalno knji-
žico in člansko izkaznico in prejmejo
plačilni nalog za blagajno.

Članom z začetnicami od A—J se iz-
plačuje razlika 24. 3. 47, od K—O se iz-
plačuje razlika 25. 3. 47, od P—Z
se izplačuje razlika 27. 3. 47, od U
in dalje se izplačuje razlika 29. 3. 47.

Izplačilo ali nakazilo članom, ki niso
postali člani Naprove v Ljubljani in
bivajo na teritoriju sektorja Ljubljana,
bomo objavili kasneje. 653-n

KONCERTI
SIMFONIČNI KONCERT ORKESTRA
RADIO LJUBLJANA
Posebna zanimivost ponedeljskega sim-
foničnega koncerta, ki bo še sedmi javni
simfonični del tega Radozdravnega or-
kestra v Ljubljani, bo Mozartov klavirski
koncert v d-molu, ki ga bodo izvajali
brez dirigenta. Ta koncert je po svetu
že izvaj

Mali oglasi

SLUŽBO IŠČEJO

SIVILSKA POMOČNICA, mlajša, pošte- na, vajena šivanja perila, oblež in pla- še službo kjerkoli. — Marija Dobnik, Zg. Gortina, Muta. 5758-1

SLUŽBO DOBE

BRIVSKEGA POMOČNICA (CO), hitrega in dobrega delavca, sprejme Klein v Kočevju. 5723-2

POSTENO IN PRIDNO DEKLE, ki 8 mese- cev stari otroku išče Mikec, Tvrčarjeva 23. 6132-2

DEKLE za kmečka dela in v pomoč pri gospodinjstvu, sprejemna na manjše po- sestvo v bližini Kranja — na ravni. Naslov v Zg. Siki, Vodnikova 89. 6232-2

GOSPODINSKO POMOČNICO, pridno in po- steno, veščo kuhinje, k trilateralni rodilni- ni sprejme takoj Hieng, Ažbetova ulica, št. 41. 6221-2

SAMOSTOJNO DOBRO KUHARICO za gostilno, vajeno tudi vrtnega dela, sta- ro do 35 let, išče hotel 'Posta', Črna- jeva cesta, 77. 6093-2

POSTREZNIKO za čiščenje pisarniških pr- storov in stopnišča, iščem za terek in seboj od 3 do 7 ure. Pčman, Hirska ulica 15. 6092-2

STROJNE KLJUČVNICARJE STRUGARJE in ELEKTROVAJENIKO išče za strojno vzdrževanje Brodovnice, Beograd na Agt Ciganilji. — Ponudbe in javljanja sprejme Uprava brodogradilništva 'Beo- grad', Aga Ciganilje — pošta Beo- grad. 5863-2

GOSPODINSKO POMOČNICO, samostoj- no in vestno, nad 30 let staro, sprejme takoj Jelovšek, Celje, Tavčarjeva ulica št. 2. 5652-2

PRIKROJEVALKO ZA MOŠKO IN ŽEN- SKO PERILO, iščem za takojšen na- stop. Ponudbe: Državno vzgajališče, Za- pletova cesta, 77. 6132-2

HISNO POMOČNICO, pridno in pošteno, staro do 30 let, za pomoč v gostilni in v kuhinji, sprejme takoj Pahle Marija, gostilna, Raibenorg 13. 6167-2

POSTREZNIKO mlado in pošteno, sprej- me Strgar, Mešičeva 13/10, 5832-2

HALPČA ZA MLIN IN POLJE sprejme Kopač Medno 2, nad Ljubljano, 6160-2

GOSPODINSKO POMOČNICO, pošteno, mlado ali starejšo, za poljska dela, po- moč pri gospodinjstvu, sprejme v službo gostilna Angelca Kunschaj, Ježica, 6178-2

IŠČEMO POSTREZNIKO za vsak dan 2 uri dopolnice. Vardjan, Gradšičeva 10/II, levo. 6077-2

POSTREZNIKO, pošteno, išče 2-3krat tedensko Kalin, Gledalska ulica, 12/1, levo. 6092-2

POMOČNICA na malo posestvo se sprej- me. Lahko starejša. Delo lahko, plača dobra. Poizve se: Zernovnik, Zapuška 12, pošta Ljubljana 2. 6084-2

GOSPODINSKO POMOČNICO ali po- streznico za ves dan, vestno in vajeno vseh gospodinskih del, išče dr. Pavšič, Puharjeva ulica 3/II. Javiti se je po- polne med 5 in 6 uro. 6060-2

DEKLE, vajeno kuhinje in ljubitelja otrok, dobi stalno službo. Cvetličarska Cesta, Sv. Petra, cesta 95. 6052-2

POSTENO DEKLE, vajeno vseh kmečkih del, sprejme v službo Dimnik Jarša 6, pošta Ljubljana 1. Plača 1000 din. 6024-2

DEKLE ZA KMEČKA DELA sprejme I c Lujze, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 87. 6038-2

POZNO MOČ na upravljanje poljarsko- matskih lesostružarskih strojev, lesostru- garja in strojnega mizarja sprejme Čakš Vladimir, Ljubljana, Celovška ce- sta št. 155. 6041-2

GOSPODINSKO POMOČNICO, čisto in po- steno, ki zna kuhati, sprejme s 1. aprilom Kunc Jospina, Knafljeva ulica št. 4 — atelje 'Viktora'. 6051-2

POSTREZNIKA, trikrat tedensko dobi mesto pri R-ju, Gasliška 15. 6052-2

AVTOLIČARSKA POMOČNICA ali pri- učena delavca, sprejme, Skladar Ivan, Ljubljana, Celovška 239. 6192-2

SAMOSTOJNO KUHARICO za vsa hišna dela, iščem k maži družini brez otrok. Zglašiti se od 12. do 14. ure in 17. ure dalje: Dolničar Maks, Tyrševa 1/V. 6199-2

UPRAVA DELAVNICE drž. železnice v Ma- rionovi srajne v službo 4 absolvente trgovske akademije, v pomankanju teh pa tudi absolvente ostalih srednjih šol. Prednost imajo absolventi trgovske akade- mije. Kolkovane prošnje z dokazili o zaključnem izpitu je treba predložiti gornjemu naslovu. 6123-2

GOSP. POMOČNICA, starejša, dobi stalno službo pri bolhah samostojni gospodinj- ni — upokojenki. Prednost vselej do bolniške postrežbe. Pisemne ponudbe do naslova: Marija Zitanik, Nova vas 31, p. Ptuj. 6125-2

UPRAVNIKA (šafarja) srednjih let za večjo zasebno kmetijo, veščega v vseh kmetijskih panogah, ki se razume tudi na kmetijske stroje na motorni pogon, usmimo potrebujemo. Stanovanje in va- oskrba v hiši, plača po dogovoru. Na- stop službo takoj. Zglašiti se pri pos. Lj. Ljubljana, Valjevo 16, pošta Jer- nina. 6113-2

VESTNEGA UPRAVNIKA ali upravnico potrebujeta upravi LP in SP za samo- stojno vodstvo podružnice izven Ljub- ljane. Pisemne ponudbe pošlji upravi LP Ljubljana, Družinska 133-2

DAPPS najino potrebujeta dva železostro- garja za Ljubljano in več sposobnih av- tomobilskih mehanikov za Celje. Javite pers. odseku DAPPS-a, Ljubljana, Can- karjeva 5. 6222-2

VAJENCI

VAJENEC, fant z dežele, se želi izučiti cesarski, najraje mesarstva, Herbič An- ton, Mala vas 28, p. Ježica. 6133-2

VAJENCA za izdelovanje harmonik sprj- emam. Pogoj dober posluž in obvladanje harmonike v igranju. Janč, Sv. Petra cesta 42. 6193-2

ZASLUZEK

DOBREGA UČITELJA HARMONIK, iščem Cerkevna ulica 21/II, vrata 29. 6161-4

OSEBO za kranje, nogavice in perila iščem za nekaj dni. Ponudbe pod »Kranje« oglaš. oddelku. 6187-4

PRODAM

PERJE VSEH VRST do najfinejšega be- lega puha kupite pri tržki Vončina, Prešernova ulica 16. S. P. 5

ZENSKO KOLO IN SIVALNI STROJ pro- da Sušteršič, Zibertova št. 27, dvorišče. 6016-5

POLNOJARMENIK znamke Kirchner, šir- ine 45 cm, prod. A. Baldasin. 5639-2

NOVO TRACNO ZAGO, 80 cm, prodam. — Ponudbe oglaš. oddelku pod znako »Trčna žaga«. 5777-5

FORD BABY, odlično ohranjen, z dobi- mi gumami, ugodno napradaj. Na oglaš. oddelku pod »Ford«. 6132-5

LEPA PLEMENSKA SVINJA napradaj v Ebiški 11. 6155-5

KOZA, dobra mlekarica, z lepimi kozca- mi, za plemo, napradaj v Čilenskovli ul. št. 21. 6157-5

CISTO IN DOBRO OHRANJENO PO- HISTVO spalne sobe (staronemški) pro- da Spindler, Gledalska št. 10/II, desno. 6158-5

SADNO SKROPILNICO proda Arh. Trno- vo, Devinska 2/II. Ogled od ponedeljka naprej. 6159-5

OTROŠKI VOZICEK, globok, predvojni material, napradaj v Kolizejski ulici št. 2. 6138-5

RADIJSKI APARAT, lepe oblike, petevalni, prodam. Tovarniška ul. št. 11, klet — Zelena jama. 6139-5

JEDILNICO, masivno, 12 kosov, za 18.000 din in druge predmete ugodno prodam. Vprašati: Fototehnik, Dumajska cesta št. 15. 6141-5

RADIOAPARAT, petevalni, nov, napradaj v Jegličevi ulici 9/II. 6142-5

SIVALNI STROJ SINGER, pogrezljiv, in krasno preprogo za kavi prod. Gosak, Vodna steza 1, mi Starom trgu 6. 6144-5

DIŽNO PELERINO in ženska črna škornje št. 38 prodam. Podmliščakova št. 13, pritličje. 6230-5

PUH PERJE prodajamo. Trgovina 'Julia- nica', Francišanska ulica št. 3, hotel 'Sion'. 6121-5

DVE ODEJLI, malo rabljeni, po zelo ugod- ni ceni prodam. Naslov v oglašnem od- delku. 6218-5

DEŠKO KOLO proda Novak, Kolesarska ulica 20. 6219-5

RADIO, petevalni znamke 'Lorenz', na- prodaj na Celovški cesti 51, desno. 6220-5

LEP PES, 1 leto star piščar, napradaj v Rožni dolini, Cesta III št. 10. 6224-5

CRN PERZIJANSKI PLAŠČ, krasen, po- plinoma nov, prodam. Na ogled iz pri- jateljnosti pri Kranjcu Lipuški Antonu, Miklošičeva, cesta 12. 6228-5

VEČ KOSOV DOBRO OHRANJENEGA PO- HISTVA, starinskih lesenen, starnski omari, dekoracijski divan itd. ugodno prodam. Ogled vsak dan od 14. do 15. ure. Naslov v oglaš. oddelku. 6100-5

VINSKI KIS, prvovrsten, prodaja gostilna »Pri Štefanu«, Miklošičeva c. 4. 6092-5

RADIO, petevalni, šest glas, napradaj v Bohoviški ulici 31. 6092-5

POTOAPARAT znamke Rolleikord — Com- pur — optika Carl Zeiss — Triotar 1:45 — f 7,5 cm, prod. Domnik, Mariborska, št. 4. 5933-5

VEČ MOŠKIH OBLEK, spodnjega obla- čila in ženskih volnenih jopi prodam. Naslov v oglaš. oddelku. 5931-5

RADIJSKI APARAT z 8 žarnicami, 5 va- lov, poceni napradaj v Zagrebu, Nova Ves 33, gostilna Videk. 5915-5

NOV BEKAČALNI PLUG prodam, krasen v oglaš. oddelku. 5876-5

SELEKTOR, kočijo-fijaker, stiskalno plo- šče za 80 KW, električni generator s 50 KW in z vsemi pritlikalnimi prod. Cosić Pavao, Brod Drenovac, pošta Nova Ka- pelna. 5827-5

CEVLJARSKI LEVOROVNI STROJ proda Horvatić Franc, Celje, Kržišnikova uli- ca št. 8. 5657-5

VALLINA JAJCA cepilnih Lehornik in mešanih, dobite v Costovi ulici št. 5 (sv. Krištof). 5925-5

RADIO, odlične znamke, krasnega glasu, prodam. Ogled vsak dan od 14. ure v Predvojni 7/II. 5936-5

PSE VOLČJAKE, 6 tednov stare, proda Dermota, Pegata 24, Brdo vasi, Ljubljana. 6171-5

POSTELJO z nočno mario in mlizo ugodno prodam. Ogled od 16. do 18. ure. Naslov v oglaš. oddelku. 6172-5

VOLNENO JOPICO, modro, predvojno blago, damski prt, servijete, drap eta- ni 240 x 140, prešito odjevo za vožake, vse skoraj novo, prodam. Naslov pove oglaš. oddelku. 6179-5

KROJAŠKI SIVALNI STROJ z okroglimi čolnicami, šiva usnje kot blago, pro- dam. Ponudbe ekspozituri SP v Domž- lavi. 6181-5

SPOMLADANSKI ŽENSKI ČRNI PLAŠČ in ženski čevlji, št. 38, dobro ohranjeni, poceni napradaj v Aleševčevi 74. 6180-5

MALI RADIJSKI APARAT, zelo dober, prodam. Naslov v ekspozituri SP v Dom- žlavi. 6182-5

MOŠKO KOLO, dobro ohranjeno, napradaj v Kočevju št. 9/II, nad kavarno Ka- nelničpulov. 6076-5

DVOBELNA PRENOSLJIVA GAJBA ZA KOKOSI napradaj v Strežiči št. 7. 6063-5

LEP GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, pro- dam, Lavričeva 3, Bežigrad. 6090-5

NOVA ŠTRIDELNA FURNIRANA OMA- RA za oboke, napradaj v Predmaji ulici 55. 6059-5

PLINSKI STEDILNIK, dodelen, ugodno napradaj. Naslov v oglaš. oddelku. 6061-5

TRPILNO in dobro ohranjen, velikost 150 kg, takoj prodaj Marija Gavžova, Obrijež št. 1, Smartno ob Savi — Lju- bljana-Meste. 6062-5

KOMPLETNO KOPALNICO prodam. Na- slovo v oglaš. oddelku. 6072-5

DVA FOELJKIJA IN NOVA MIZICA na prodaj v Vižmarjev št. 143/I, ob želez- nici. 6063-5

VEČJE STEVILO ZLOZLIVIH VRTHNIH STOLOV ugodno proda kavarna Bežigrad, v oglaš. oddelku. 6072-5

GNOUNIČNA ČRPALKA, železna, zloz- liv, na napradaj na Lepem potu 15. 6066-5

PRODAM v zelo dobrem stanju: 3 stelaže, 2 pulta in še nekaj drugih predmetov, vse pripravno za trgovino. Poleg tega še mizo za vinoloto in masivno, hrastovo mizno s sedjo ohranjen, velikost 150 x 150 cm, napradaj v oglaš. oddelku. 6072-5

ZENSKO KOLO, še dobro ohranjeno, po- cen napradaj v Črnučah 43. 6018-5

KUHINJSKA OPRAVA, dobro ohranjena, ugodno napradaj v Velbitški 5. 6022-5

6 MESECEV STAREGA BIRKA, lepega simentca, prod. Zupec Ivana, Lešna, 6053-5

BLAGO za moško obleko in za ženski plašč prodam. Naslov pove oglaš. od- delku. 6058-5

VEČ VOZ GNOJA in lepo teličko za ple- me, 4 tedna staro, prodam takoj. Trg. S. P. 5. 6203-5

SKRINJO, ZABOJ, masivno, iz maseno- vega lesa, novo, uporabna prostornina 1 m³, prod. Luž. Preželj, Wolfova ulica št. 3. 6204-5

MOŠKE SKORNJICE št. 43, prodam. 6207-5

RADIO Blaupunkt, 5+1, magično oko, lep glas, ugodno proda Smolnik, Cerkevna ulica 21, pritl. levo, 8. vrata. 6189-5

TRICIKEL ugodno prodam. Hudec An- ton, Celovška 70/I. 6190-5

IZLOŽBENO OBRNO in postal, opravno za špecerijo, mže, vose ploščo in železno peč. prodam. Naslov v oglaš. odd. 6143-5

OTROŠKI VOZICEK, globok, krem barve, skrajno nov, prod. Krištof, Tyrševa, cesta 29/III. 6137-5

ŽUPIM

KOMPLETNO VODOVODNO ČRPALKO z elektromotorjem 380 V, za hišno vodo- vodno instalacijo, 2 školjki in kopalno kad s pečjo, kupi A. Varshek, Dom- žala. 6026-6

MANJŠI RACUNSKI STROJ kupi A. Varshek, Domžala. 6027-6

SIVALNI STROJ, dobro ohranjen Singer z okroglim čolnicom, kupim. Ponudbe na oglašni oddelku pod znako »Tri- čolnik«. 6028-6

CEBENE INSTRUMENTE, njih potreb- šče, klavirske harmonike itd kupi ali sprejme v prodajo Breznik Alfonz, Ljubljana, Cankarjeva cesta 7. 5196-6

RJUHER kapne, plazine, moške in žen- skih kupačke, obutev, moške perle itd, kupuje Alojzja Drame, Gallusova na- brežje 29. 5487-6

MOTOR 5-6 k. s. p., skupi takoj Merhar Franc, Vižmarje 19, pošta št. Vid nad Ljubljano. 5642-6

MOŠKO KOLO BREZ GUM, dobro ohran- jeno, kupim. Ponudbe oglaš. oddelku pod znako »Brez«. 6146-6

FOTOGRAFSKE APARATE, fotografski pribor, kupite in prodate najugodnejše pri Fototehniku, Dumajska c. 15. 6140-6

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, dobro ohranjen, najraje platen, kupi Kovač, Tyrševa cesta 51 A. 6235-6

NEUPORABEN RADIJSKI APARAT, tudi brez cevi, kupim. Ponudbe oglašnemu oddelku pod »Tetradro«. 6212-6

KRMO dobro ohranjen osebni ali tovorna avto in matorno kolo. Resne ponudbe pošlji Bebelarski zdruzi za Slovenijo in Ljubljano, Tyrševa 21. 6217-6

BLAGO ZA ZENSKO OBLEKO kupim. Po- nudbe oglaš. oddelku pod znako »Dobro blago«. 6215-6

RABLJENE STEKLENICE (balone), ople- tene ali s kosom, od 20-50 l. ter srednje blagajno Wertheim, kupi Kristian Ivan, Vače pri Litji. 6225-6

BLAGO za športno obleko kupim. Naslov v oglaš. oddelku. 5977-6

MOTORNO KOLO, dobro ohranjeno, 200 do 250 cm, kupim takoj. Naslov v oglaš. oddelku. 6093-6

OTROŠKO POSTELJO IN ŠPORTNI VOZI- CEK kupim. Ponudbe na oglašni oddel- lek pod »Postelja«. 6185-6

DVA v gumbarji, kolesi, 4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-6